

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز يك شنبه ۳۰ فروردین ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تقدیم لایحه معافیت يك قسمت خواربار ورودی از هر گونه عوارض
- ۲ - تصویب صورت مجلس
- ۳ - شور و تصویب لایحه معافیت خواربار ورودی از عوارض
- ۴ - اعلام اسامی کارمندان منتخبه جهت دیوان محاسبات
- ۵ - بقیه شور و تصویب لایحه بودجه سال ۱۳۲۱ کل کشور
- ۶ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس دو ساعت و ربع پیش از ظهر بر ریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید

صورت مجلس روز گذشته را آقای (طوسی) منشی خواندند

تهیه شد که بقصد دو فوریت تقدیم و تقاضای تصویب آن میشود (صحیح است)

(لایحه را تقدیم مقام ریاست نمودند)

۳ - تصویب صورت مجلس |

رئیس - عده برای رأی کافی شد . در صورت مجلس نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد

جمعی از نمایندگان - دستور دستور

۳ - شور و تصویب لایحه معافیت خوار بار

ورودی از عوارض |

رئیس - لایحه که آقای وزیر دارائی داده اند فوریت هم

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟

دکتر طاهری - عده کافی نیست برای رأی

۱ - تقدیم لایحه معافیت يك قسمت خوار بار ورودی از هر گونه عوارض |

وزیر دارائی (آقای بدر) - عرض کنم لایحه ایست

مربوط بمعافیت خوارباری که وارد کشور می شود مخصوصاً

برنج و خرما و گندم و جو از هر گونه عوارض . چون این

موضوع مهم است در نظر داشته ام ابتدا در قانون متمم بودجه باشد

وای از نظر اهمیت و فوریت موضوع بطور لایحه علیحده

این مذاکرات مشروح چهل و چهارمین جلسه از دوره سیزدهم قانون گذاری (مابین قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

اداره ثبت اوقاف و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

- غائبین با اجازه - آقایان : حمزه تاش - طاطمی .
- غائبین بی اجازه - آقایان : نوابت - نوبخت - نواب بزدی - ناصری - یحیی اسفندیاری - شجاع - جلالی - شیرازی - دکتر ادهم - دبستانی - آصف - تهرانچی - صادق وزیری - بوداغبان .
- دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : موثر - اکبر .

دارد واقعاً. قرائت میشود آن وقت رأی میگیریم بفوریت آن:

مجلس شورای ملی

از لحاظ که ماک بتأمین خوار بار کشور ماده واحده ذیل را

پیشنهاد تصویب آن را بقید دو فوریت تهمنی دارد

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت دارائی اجازه می دهد:

برنج - خرما - گندم - جو - آرد و سایر حبوبات که

از خارجه وارد ایران میشود از پرداخت کابیه حقوق و عوارض

گمرکی ورودی و غیره معاف بدارد

نخست وزیر وزیر دارائی

نمایندگان - صحیح است. بسیار خوب است

رئیس - فوریت اول لایحه مطرح است. آقایان

موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد

فوریت دوم لایحه مطرح است آقایان موافقین قیام نمایند

(اکثر برخاستند) تصویب شد

ماده واحده پیشنهادی مطرح است. قرائت شده است.

امیر تیمور - یکبار دیگر هم خوانده شود

(بشرح سابق خوانده شد)

رئیس - آقایان طلباطبائی...

طباطبائی - عرض کنم که این يك نظر بسیار صحیحی است و بنده چند مرتبه هم اینجا این عرض را کردم که مقررات سابق (با صرف نظر از اینکه در آن موقع چقدر ضرورت داشته و لازم بوده یا نبوده) با وضعیت امروز از لحاظ واردات و صادرات بهیچوجه متناسب نیست البته يك روزی شاید مقتضی این بود مقرراتی باشد و واردات را جلو گیری کنند و از طرفی تشویق هم میشد بوسائل مختلفه که اجناس از کشور صادر شود البته آن شدت وحدت عاقلانه نبود و قابل ادامه هم نبود و بر خلاف حزم و احتیاط هم بود و موافق مصلحت هم نبود و این است که نتیجتاً ملاحظه میفرمائید کار مملکت را با اینجا کشاند که ماحتی برای قوت لایحهوت خودمان هم باید دست بجاهای دور دست دراز کنیم و از آن سمت اقیانوسها و دریاها منتظر باشیم برای ما گندم بیاید اینها يك افکار پانید و غلطی بود که در مغزها پیدا شد و نتیجه این است که ملاحظه میفرمائید و این اقدام عاقلانه

يك جائی معین کرده بودند برای گرفتن قند چند نفر کشته شدند يك حرفی را آقا زدند و رد شدند که عایدات دولت چه میشود این حرف خیلی سهل است زدندش ولی قیمت جان مردم را هم شما حساب کنید. اما وقتی بود که برای مریض اگر طبیب چهار مثقال شکر برای شربت تجویز میکرد که بخورد با برای شیر طفل شیر خوار شکر گیر نمیآمد اگر شما بچه داشتید و میخواستید شیر به او بدهید شکر پیدا نمی شدی حالا شما میفرمائید که دولت چه بکند مردم چه بکنند آقا بنده عرض میکنم مردم چه بکنند آقا تا کی آخر انحصار قند و شکر تا کی؟ تا قیامت؟ دیگر زحمتی هم باقی نیست.

هاشمی - حالا که آزاد است ۶ تومان میفروشند.

طباطبائی - کی میدهد شش تومان؟ کجا گیر میآید اینطور نیست آقا. شما چشم تان به طهران افتاده خیال میکنید که جاهای دیگر هم همینطور است از نظرانی بدبخت بگذرید بخارج هم نگاه کنید به بینید آیا قند می آید از خارجه.

هاشمی - بنده از حضرت عالی بیشتر اطلاع دارم به حال مردم.

طباطبائی - خیال نمیکنم (خنده نمایندگان) ولی خدا کند اینطور باشد. عرض کنم خدمت آقا شما از حال خودتان خبر دارید و حال طهران که الحمد لله در طهران همه از هر حیث در مهد آسایش و نعمت و راحتی هستند ولی از خارج هم کسب اطلاع بیشتری بکنید به بینید نیاز مندینها و احتیاج هالیکه من اینجا عرض میکنم هست یا نه؟ البته اگر بقدر کافی داشتیم من هم موافق نبودم که گندم عمالی هم وارد شود ولی وقتی که در عسرت هستیم و نیست بکنیم بگری کرد که مردم هم باید زندگی بکنند. چای خوردن جای باصلاح يك قاتی عمومی است در این مملکت. همه کس که دسترسی بگوش و روغن و این چیزها که الحمد لله زیاد است در طهران ندارند و دستشان باین نعمت ها نمی رسد اگر گیر اشخاص بدبخت و اشخاص

رعیت و پابرهنه و آهائی که با یک پراهن آقازند گی میکنند باید چه عیبی دارد؟ این فقط عیبش این است که نان داشته باشد و بزرد نوی يك استکان چائی و بخورد ولی راجع بقند و شکر ...

رئیس - آقا يك قدری مختصر کنید چون وقتان تنگ میباشد ...

طباطبائی - این دیگر جز هیچ نظامنامه و مقرراتی نیست من وقتی که اجازه گرفتم حق دارم صحبت کنم رئیس - خوب تا قیامت که نمیشود

طباطبائی - تا قیامت هم اگر شد جلسه را ختم می کنیم فردا دو مرتبه بنده می آیم و شروع می کنم بصحبت کردن و ادامه میدهم بصحبت خودم. عرض کنم یکی دیگر مسئله قماش بود که عرض کردم نیست آقا مردم کشور بیچاره احتیاج دارند و نیست گران می آید الان آقای مؤید احمدی فرمودند سه متر بیشتر نمیدهند آنچه را هم که میدهند گیر نمی آید و این را هم نمیشود گرفت این را هم قرار بگذارید تشویق بکنید باینکه وارد بکنند بهر اندازه که ممکن است و یکی دیگر هم موضوع لوازم انومبیل است و اگر موافقت کنید آقا چند قلم دیگر یعنی آنچه که بنظر رسیده است که ضروری است ضمیمه این ماده داخل این لایحه بشود و تصویب شود بهتر است و فقط تقاضای بنده از هیئت دولت همین است که از این جور مواد از این قبیل لوازم که مورد احتیاج عمومی است و در مملکت هم نیست ضمیمه بکنند با باز يك لایحه قانونی تهیه و پیشنهاد فرمائید تا تصویب شود. (صحیح است)

وزیر دارائی - عرض کنم البته همانطور که آقای طباطبائی فرمودند خیلی چیزها مورد احتیاج کشور است ولی باید دید از برداشتن گمرک آیا این چیزها وارد کشور خواهد شد یا نه؟ (صحیح است) عرض کنم ما این چیزهایی را که در این ماده واحده قرار دادیم برای این است که شاید در اطراف مملکت ما و در نزدیکی های کشور ما باشد از این اجناس و این چیزها مثلاً در خایج فارس مکرر گفته شده خرما را خوب

ممکن است از آن طرف بخرد یا آرد یا گندم هم همینطور ممکن است سابق ممنوع بود و نه فقط از ش گمرک گرفته میشد بلکه جزو اشیاء ممنوعه هم بوده الان هم هست و ضمن تصویب نامه که صادر شده ممنوعیتش برداشته شده بک موقعی بود که خودمان در مملکت چیز داشتیم و اگر از خارج هم اجناسی وارد می شد و بقیه هائی بفروش میرفت این بضرر کشور بود ولی حالا نه فقط ممنوعیتش برداشته شده بلکه گمرکش هم برداشته شده که تسهیل بشود مخصوصاً برای ولایات سرحدی که از آن طرف سرحد از این نوع اجناس وارد کنند و استفاده کنند از مصرفش اما قند و شکر آقا آزاد است الان و هر کس می تواند وارد کند و جزو انحصار هم نیست ولی آقایان باید بدانند ما که دولت هستیم باید بهزار زحمت و مزارت اقدامات مجدانه بکنیم برای اینکه بتوانیم مقداری قند وارد کنیم (صحیح است) آوقت یک نفر تاجر محلی چطور میتواند قند و شکر وارد کند؟ همچنین دوا، دوا که در کشورهای مجاور ما وجود ندارد این دواها باید از یکجا های دورتری وارد شود و این را خود دولت اقدام کرده است و اقدام میکند و وارد میکند و باین جهت بنظر بنده هر قسمتی را که دولت به بیند و مشاهده کند که هم ضروری است و هم ورودش امکان دارد از ممنوعیت آن جلوگیری کرده و نسبت به حقوق گمرکی و هر نوع عوارض هم کمک خواهد کرد تا وارد شود و واردات خواربار افزوده شود و مطمئن باشند آقای طباطبائی که هر نوع اقدامی را دولت میکنند و کاملاً هم متوجه هست و آنچه هم که در این لایحه نوشته شده خیلی عجالتاً ضروری است ولی آنچه را که آقا فرمودید بفرس اینکه شما گمرکش را هم ببخشید تازه کمک نخواهد شد وارد شدنش برای چه؟ برای اینکه موجود نیست و اینها بایستی از مالک دور دست دنیا خریداری شود و وارد شود در دسترس ما و در جوار ما که نیست (صحیح است) و بنده تمنی میکنم عجالتاً این قدم اولی را که پیشنهاد شده است برداریم و این را زودتر تصویب بفرمائید تا بعد برای آتیه باز هم فکری خواهیم کرد.

جمعی از نمایندگان - صحیح است. مذاکرات کافی است. رأی بگیریید.

رئیس - چند تا پیشنهاد رسیده است خوانده میشود پیشنهاد آقای نقابت:

پیشنهاد میکنم کره و روغن و سیب زمینی هم بر ماده افزوده شود. (صحیح است)

وزیر دارائی - اگر استعجابی در خارج ایجاد نمیکند بنده حاضر قبول کنم ولی ممکن است مورد استعجاب شود. این روغن هم کجاست که وارد بشود؟ بنده ضرری نمی بیند که قبول شود ولی میترسم که وارد نشود چون نیست. **نقابت** - بنده توضیح عرض میکنم خیلی کوچک مختصر است عرایض. اجازه میفرمائید؟

رئیس - بفرمائید.

نقابت - خیال نمیکند عرایض بنده اینقدر مزاحم باشد اگر دو دقیقه هم وقت صرف بفرمائید مطلب روشن میشود و آن این است که البته در کمیسیون بودجه و سایر جاه این مطلب زیاد تکرار شده که بعضی از دول دیگر این کار را میکنند و در این موقع بحس و قهقهه معاف میکنند مواد خواربار را از کلیه عوارض البته این اقدام دولت خیلی بجا و بموقع است ولی يك تذکر بنده داشتم و آن این است که دولت بعضی قراردادها که در خرید خارج داد و این ماده مشکل میکند آنرا زیرا در آن قرارداد فروشنده نظر بگمرک و عوارض هم داشته و این جزو قیمت بوده است و اگر فلان مقدار تن گندم میفرورختند با در نظر گرفتن مقررات گمرکی بوده است و بعضی ها هم معاملات سیف است یعنی تحویل بندر بدون رعایت عوارض البته توجه خواهند فرمود که این معاملات باینکه عوارض اسقاط میشود طبق این ماده تأثیری در قیمتهاش میکنند که دولت ضرری نکند؟ این یکی دیگر اینکه بنده درخواست کردم کره و روغن و سیب زمینی هم اضافه شود امیدوارم موافقت بفرمائید و اگر هم قبول بفرمائید که نوشته شود در سایر مواد خواربار که اطلاق داشته باشد بهتر است تا در

يك موردی هم که ما اسم نبرده باشیم بتوانند از ماده استفاده کنند عقیده دیگر هم این است که در ماده قید شود بطور موقت که تا وقتی دولت صلاح میداند زبراً ممنوعیت اینها اصلاً برای حمایت محصول و امتعه داخلی است اگر انشاء الله روزی رفع این حوادث شد دولت هم میتواند (چون قانون بقوت خودش باقی است) جلوگیری بکند از ورود آنها و نوشته شود بطور موقت تا وقتی که دولت صلاح میداند.

وزیر دارائی - عرض میکنم خرید هائیکه ما میکنیم تمام سیف است باینجهت بیم اینکه شاید از این قانون دولت متضرر شود نیست و اینکه خواربار در ماده نوشته نشده برای این بود که اگر خواربار نوشته شده بود ممکن بود حتی قوطی های ساردین و غیره هم که اصلاً مطلوب نیست وارد کشور شود بقیمت های گزافی ولی روغن و کره را ممکن است بنویسیم مواد نسبی ...

اعتبار - مواد نسبی چیز های دیگر هم هست پنیر شیر و غیره.

وزیر دارائی - پس همانطور نوشته شود روغن و کره و سیب زمینی.

رئیس - پیشنهاد آقای امیر تیمور.

بنده پیشنهاد میکنم بر ماده واحده دامهای زنده نیز علاوه شود.

امیر تیمور - بنده خیلی خوشوقت هستم و تشکر میکنم از دولت که بیکی از موضوعات اساسی توجه فرموده اند و این لایحه را بمجلس تقدیم داشته اند و اقامت هم از جناب آقای نخست وزیر و هم از جناب آقای وزیر دارائی متشکرم و پیشنهاد هم این است که بماده واحده علاوه شود و دامهای زنده و توضیح زیادی هم لازم ندارد زیرا همه مسهوق هستند که مگر وسیله فراهم شود ...

امیر تیمور - از کجا بیاید؟

امیر تیمور - بنده چه عرض کنم اگر وسیله فراهم شد از هر جا که شد کسی وارد کرد معاف باشد والا بنده نگفتم از کجا بیاید. از آسمان بیاید اگر از آسمان هم آمد

مانعش نشود. (عده نمایندگان - صحیح است).

وزیر دارائی - بنده قبول میکنم اشکالی ندارد که پیشنهاد آقای امیر تیمور هم علاوه شود.

رئیس - پیشنهاد آقای اعتبار.

پیشنهاد میکنم در ماده واحده دارو هم اضافه شود. اعتبار - عرض کنم بنده با آقای وزیر دارائی موافق هستم که این برداشتن عوارض کمک نمی کند ولی از يك جهت تصور میکنم کمک میکنند و آن از نظر قیمت دارو است اگر عوارض برداشته شود ممکن است با يك قیمت ارزان تری دارو وارد شود و بفروش برسد از این جهت بنده تقاضا میکنم با این پیشنهاد موافقت بفرمائید که اگر کسی دارویی هم وارد کرد از عوارض معاف باشد.

وزیر دارائی - دارو خودش قیمت زیادی دارد و باین جزئی عوارض کمک بازرانی آن نمیشود و اگر از عوارض هم سرف نظر کنیم و عوارض آن را چشم بپوشیم باز هم فرقی نمیکند و فائده ندارد ولی این چیزهایی که نوشتم چون قیمت زیادی ندارد اگر عوارضش هم کم شود درازانی قیمتش تأثیر میکند و وارد هم میشود از خارج اما دارو از نقاط دور دست باید بیاید و قیمتش هم گران است و عرض کردم این موضوع چندان تأثیری در داخله در قیمتش نخواهد کرد اگر چه بنده اصولاً مخالفی ندارم ولی تصدیق بفرمائید که نظایر هم پیدا میکنند مثل قماش و سایر چیزها و اسباب اشکال میشود و خواهش میکنم موافقت بفرمائید و پیشنهادشان را مسترد کنند.

اعتبار - بسیار خوب مسترد میکنم.

رئیس - پیشنهاد آقای آزادی:

پیشنهاد میکنم ماده واحده بشرح ذیل اصلاح شود:

مجلس شورای ملی بوزارت دارائی اجازه میدهد برنج و خرما و گندم و جو و آرد و سایر حبوبات را از پرداخت کلیه حقوق و عوارض گمرکی و ورودی و مالیات صدی سه و مالیات شهرداری و غیره معاف بدارد.

آزادی - عرض کنم که البته مقصود از پیشنهاد دولت

این است که مواد خواربار و رودش تسهیل بشود بکشور وقتی که از قسمت گمرک معاف شد وقتی که وارد شهر میشود مالیات صدی سه و عوارض شهر داریها هم با آنها اضافه و تحمیل میشود و این منظوریکه دولت دارد که این اجناس و مواد خواربار زیاد وارد شود و ارزان بشود و در دسترس همه باشد تأمین نمیشود و باین منظور لطمه میزند و نقض غرض میشود این است که بنده پیشنهاد میکنم این اجناس از عوارض و حقوق گمرک کی ورودی و مالیات صدی سه و عوارض شهر داری و سایر عوارض معاف باشد.

وزیر دارائی - مالیات و عوارض شهر داریها هنگام ورود شهرها وصول میشود و این اعم از این است که جنس از خارج وارد بشود یا از داخل کشور و این قسمت بنظر بنده خیلی اشکال تولید میکنند و قبول این پیشنهاد بعقیده بنده در آئینه خیلی تولید اشکال خواهد نمود و بهتر است مسترد بفرمائید (صحیح است).

آزادی - مسترد میکنم.

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر جوان :

این جانب پیشنهاد مینمایم در ماده واحده بجای عبارت دولت اجازه دارد ورود گندم برنج و غیره را از عوارض معاف بدارد نوشته شود مجلس شورای ملی ورود گندم برنج ... را از عوارض معاف میدارد.

دکتر جوان - تفاوتی در معنی ندارد قبول بفرمائید.

وزیر دارائی - تفاوتی در اصل موضوع ندارد صحیح است فقط تبدیل عبارت است چون اصل موضوع یکی است. رئیس - رأی گرفته میشود بماده واحده با اصلاحاتی که شد ...

مؤید احمدی - اجازه بفرمائید یکمرتبه خوانده شود آوقت.

رئیس - بسیار خوب خوانده میشود.

ماده واحده - مجلس شورای ملی ورود برنج - خرما - گندم - جو و آرد و سایر حبوبات را از عوارض معاف میدارد مؤید احمدی - نشد. اصلاح نشد.

امیر تهیهور - دامها چه شد؟

نپیل سهیمی - رفت با آسمان (خنده نمایندگان)

طوسی - بانی دامها - و سایر حبوبات و دامهای زند در ا از عوارض معاف میدارد.

هاشمی - همان ماده واحده پیشنهادی دولت بهتر است (اعتبار - صحیح است).

دکتر جوان - اجازه میفرمائید؟

رئیس - بفرمائید.

دکتر جوان - بنده یک پیشنهادی کردم که چون در ماده واحده نوشته شده بود دولت اجازه دارد بنده دیدم این زحمت برای دولت ایجاد نمود و فردا مواد و موضوعاتی هم که نوشته شده یک یک مشمول معافیت میشود این است که پیشنهاد کردم اساساً این حبوبات و خواربار از پرداخت عوارض معاف باشد ولی چون فعلاً آقای وزیر دارائی میفرمائید که نظر دولت هم همین است ...

وزیر دارائی - صحیح است.

دکتر جوان - و این کار را خواهند کرد و در عمل همین رفتار را خواهند نمود بنده برای حفظ جریان عمل و مقررات اداری خودشان پیشنهادم را استرداد میکنم.

وزیر دارائی - پس ماده واحده پیشنهادی دولت را بخوانید ماده واحده را آقای طوسی خواندند :

مجلس شورای ملی بوزارت دارائی اجازه میدهد گندم - برنج - خرما - جو - آرد و سایر حبوبات و کره و روغن و سیب زمینی و دامهای زنده را از پرداخت کلیه حقوق و عوارض گمرک کی ورودی و غیره معاف بدارد

افشار - البته آنچه که از خارج وارد کشور میشود وزیر دارائی - بلی صحیح است آنچه که از خارج وارد کشور میشود

(مجدداً آقای طوسی خواندند)

مجلس شورای ملی بوزارت دارائی اجازه میدهد گندم - برنج - خرما - جو - آرد و سایر حبوبات و کره و روغن و سیب زمینی و دامهای زنده را از پرداخت کلیه حقوق و عوارض گمرک کی ورودی و غیره معاف بدارد

افشار - البته آنچه که از خارج وارد کشور میشود وزیر دارائی - بلی صحیح است آنچه که از خارج وارد کشور میشود

(مجدداً آقای طوسی خواندند)

مجلس شورای ملی بوزارت دارائی اجازه میدهد گندم - برنج - خرما - جو - آرد و سایر حبوبات و کره و روغن و سیب زمینی و دامهای زنده را از پرداخت کلیه حقوق و عوارض گمرک کی ورودی و غیره معاف بدارد

افشار - البته آنچه که از خارج وارد کشور میشود وزیر دارائی - بلی صحیح است آنچه که از خارج وارد کشور میشود

(مجدداً آقای طوسی خواندند)

مجلس شورای ملی بوزارت دارائی اجازه میدهد گندم - برنج - خرما - جو - آرد و سایر حبوبات و کره و روغن و سیب زمینی و دامهای زنده را از پرداخت کلیه حقوق و عوارض گمرک کی ورودی و غیره معاف بدارد

عوارض گمرک کی و غیره که از خارج بایران وارد میشود معاف بدارد.

هاشمی - عبارت خوب نشد. پس که بحث در الفظ میشود عبارت خوب در نمی آید. یک دقیقه صرف وقت کردن بهتر است و عبارت بهتر و سلیس تر میشود بالاخره فارسی که فراموشمان نشده باشد را خوب تنظیم کنید که چیز صحیحی بیرون برود این عبارت که خوب نیست. باید مرتباً و منظم بشود.

رئیس - عبارتی است که خود دولت نوشته است آفت این حرفها چیست؟

وزیر دارائی - آقای طوسی یکمرتبه دیگر قرائت بفرمائید طوسی - چشم :

ماده واحده مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد برنج - خرما - گندم - جو - آرد - سایر حبوبات - کره و روغن - سیب زمینی - و دامهای زنده را که از خارج وارد میشود از پرداخت کلیه حقوق و عوارض گمرک کی ورودی معاف بدارد.

طوسی - فقط کره و روغن و سیب زمینی و دامهای زنده را علاوه کرده اند.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده واحده پیشنهادی دولت با اضافه کره و روغن و سیب زمینی و دامهای زنده که قبول شد. آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد

(اخذ واستخراج آراء بعمل آمده ۹۷ ورقه سفید شده شد)

رئیس - لایحه پیشنهادی دولت با ۹۷ رأی با اتفاق آراء تصویب شد (نمایندگان - صحیح است بسیار خوب).

اسامی رأی دهندگان - آقایان ذوالقدر - لاریجانی - بیات - دادور - بهبهانی - مهذب - اقبال - ممدل - سفوی - گودرز نیا - ملک مدنی - نیکپور - امامی - مرآت اسفندیاری - روحی - دهستانی - گرگانی - امیر ابراهیمی - ارمانفره ایلیان - اوحیدی - محمدحسین - دکتر آهوان - افندی - مشار - ساکینیان - مکرم‌الشار - شاهننگ - نرائی - شاهرودی - ازگانی - مؤید احمدی - نقی‌الاسلامی - دکتر جوان - حریری رضوی - دکتر سنک - مسعودی خراسانی - انوار - دکتر طاهری - دکتر سهیمی - افشار - مهدوی - فریدونی - طالشی - نصریان - هدایت‌الله بالیزی - میرزا چهار احمدی - ناهید - جعفر اصفهانی - بنامی - عزیز - دکتر تاج بخش - فرخ - اعتبار - نباش - نقابت - ملایری - مشیری - نائینی - ربیعی - طوسی - فروهر - کازرونیان - مؤیدقوامی - محمد ضیائی - معتمدی - دکتر ضیاء - امیرتپه‌ور - منصبت - پارسا - دکتر نزل‌ایلیان اصفهانیان - چاپچی - مخبر فرزند - منشور - مسعودی - فرشی - آزادی - ابراهیمی ربکی - رستم کبیر - طباطبائی - ملک زاده آملی - سفاری - کامل مساکو - بوداغبان - فتوحی - دکتر نفیسی - دکتر ملک زاده - سزاوار - معتمد سنک - رهبری - اردبیلی - هاشمی - مؤید تابتی - نهرانچی - هدایت.

۴ - اعلام اسامی کارمندان منتخبه جهت دیوان محاسبات رئیس - صورت اسامی منتخبین برای دیوان محاسبات قرائت میشود :

مقام عالی ریاست مجلس شورای ملی نتیجه آراء، متخذه در جلسه ۲۹ فروردین راجع بانتخاب ده نفر کارمندان دیوان محاسبات بشرحی است که در صورتی به عرض میرسد :

عده حاضر موقع اعلام اخذ رأی ۱۰۰ عده آراء، مأخوذه ۸۲ یکی از نمایندگان - عده کافی نیست

رئیس - خواندن راپرت است اشکالی ندارد بخوانید آقای (آقای طوسی قرائت نمودند)

حائزین اکثریت : آقایان : کمال هدایت - جلالی - دکتر احمد محسنی ...

مؤید احمدی - آراءشان را هم بخوانید. طوسی - بسیار خوب.

آقای کمال هدایت ۷۴ رأی " جلالی ۷۲ رأی " دکتر احمد محسنی ۶۶ رأی " فخیم ۵۹ رأی " وثیق ۵۸ رأی " منوچهر منوچهریان ۵۷ رأی " رضوی ۴۵ رأی

نسبت سه نفر دیگر اکثریت حاصل شده است امیر تهیهور - اکثریت نسبی کافی است آزادی - خیر - تجدید رأی باید بشود.

اسامی رأی دهندگان - آقایان ذوالقدر - لاریجانی - بیات - دادور - بهبهانی - مهذب - اقبال - ممدل - سفوی - گودرز نیا - ملک مدنی - نیکپور - امامی - مرآت اسفندیاری - روحی - دهستانی - گرگانی - امیر ابراهیمی - ارمانفره ایلیان - اوحیدی - محمدحسین - دکتر آهوان - افندی - مشار - ساکینیان - مکرم‌الشار - شاهننگ - نرائی - شاهرودی - ازگانی - مؤید احمدی - نقی‌الاسلامی - دکتر جوان - حریری رضوی - دکتر سنک - مسعودی خراسانی - انوار - دکتر طاهری - دکتر سهیمی - افشار - مهدوی - فریدونی - طالشی - نصریان - هدایت‌الله بالیزی - میرزا چهار احمدی - ناهید - جعفر اصفهانی - بنامی - عزیز - دکتر تاج بخش - فرخ - اعتبار - نباش - نقابت - ملایری - مشیری - نائینی - ربیعی - طوسی - فروهر - کازرونیان - مؤیدقوامی - محمد ضیائی - معتمدی - دکتر ضیاء - امیرتپه‌ور - منصبت - پارسا - دکتر نزل‌ایلیان اصفهانیان - چاپچی - مخبر فرزند - منشور - مسعودی - فرشی - آزادی - ابراهیمی ربکی - رستم کبیر - طباطبائی - ملک زاده آملی - سفاری - کامل مساکو - بوداغبان - فتوحی - دکتر نفیسی - دکتر ملک زاده - سزاوار - معتمد سنک - رهبری - اردبیلی - هاشمی - مؤید تابتی - نهرانچی - هدایت.

اسامی رأی دهندگان - آقایان ذوالقدر - لاریجانی - بیات - دادور - بهبهانی - مهذب - اقبال - ممدل - سفوی - گودرز نیا - ملک مدنی - نیکپور - امامی - مرآت اسفندیاری - روحی - دهستانی - گرگانی - امیر ابراهیمی - ارمانفره ایلیان - اوحیدی - محمدحسین - دکتر آهوان - افندی - مشار - ساکینیان - مکرم‌الشار - شاهننگ - نرائی - شاهرودی - ازگانی - مؤید احمدی - نقی‌الاسلامی - دکتر جوان - حریری رضوی - دکتر سنک - مسعودی خراسانی - انوار - دکتر طاهری - دکتر سهیمی - افشار - مهدوی - فریدونی - طالشی - نصریان - هدایت‌الله بالیزی - میرزا چهار احمدی - ناهید - جعفر اصفهانی - بنامی - عزیز - دکتر تاج بخش - فرخ - اعتبار - نباش - نقابت - ملایری - مشیری - نائینی - ربیعی - طوسی - فروهر - کازرونیان - مؤیدقوامی - محمد ضیائی - معتمدی - دکتر ضیاء - امیرتپه‌ور - منصبت - پارسا - دکتر نزل‌ایلیان اصفهانیان - چاپچی - مخبر فرزند - منشور - مسعودی - فرشی - آزادی - ابراهیمی ربکی - رستم کبیر - طباطبائی - ملک زاده آملی - سفاری - کامل مساکو - بوداغبان - فتوحی - دکتر نفیسی - دکتر ملک زاده - سزاوار - معتمد سنک - رهبری - اردبیلی - هاشمی - مؤید تابتی - نهرانچی - هدایت.

اسامی رأی دهندگان - آقایان ذوالقدر - لاریجانی - بیات - دادور - بهبهانی - مهذب - اقبال - ممدل - سفوی - گودرز نیا - ملک مدنی - نیکپور - امامی - مرآت اسفندیاری - روحی - دهستانی - گرگانی - امیر ابراهیمی - ارمانفره ایلیان - اوحیدی - محمدحسین - دکتر آهوان - افندی - مشار - ساکینیان - مکرم‌الشار - شاهننگ - نرائی - شاهرودی - ازگانی - مؤید احمدی - نقی‌الاسلامی - دکتر جوان - حریری رضوی - دکتر سنک - مسعودی خراسانی - انوار - دکتر طاهری - دکتر سهیمی - افشار - مهدوی - فریدونی - طالشی - نصریان - هدایت‌الله بالیزی - میرزا چهار احمدی - ناهید - جعفر اصفهانی - بنامی - عزیز - دکتر تاج بخش - فرخ - اعتبار - نباش - نقابت - ملایری - مشیری - نائینی - ربیعی - طوسی - فروهر - کازرونیان - مؤیدقوامی - محمد ضیائی - معتمدی - دکتر ضیاء - امیرتپه‌ور - منصبت - پارسا - دکتر نزل‌ایلیان اصفهانیان - چاپچی - مخبر فرزند - منشور - مسعودی - فرشی - آزادی - ابراهیمی ربکی - رستم کبیر - طباطبائی - ملک زاده آملی - سفاری - کامل مساکو - بوداغبان - فتوحی - دکتر نفیسی - دکتر ملک زاده - سزاوار - معتمد سنک - رهبری - اردبیلی - هاشمی - مؤید تابتی - نهرانچی - هدایت.

اسامی رأی دهندگان - آقایان ذوالقدر - لاریجانی - بیات - دادور - بهبهانی - مهذب - اقبال - ممدل - سفوی - گودرز نیا - ملک مدنی - نیکپور - امامی - مرآت اسفندیاری - روحی - دهستانی - گرگانی - امیر ابراهیمی - ارمانفره ایلیان - اوحیدی - محمدحسین - دکتر آهوان - افندی - مشار - ساکینیان - مکرم‌الشار - شاهننگ - نرائی - شاهرودی - ازگانی - مؤید احمدی - نقی‌الاسلامی - دکتر جوان - حریری رضوی - دکتر سنک - مسعودی خراسانی - انوار - دکتر طاهری - دکتر سهیمی - افشار - مهدوی - فریدونی - طالشی - نصریان - هدایت‌الله بالیزی - میرزا چهار احمدی - ناهید - جعفر اصفهانی - بنامی - عزیز - دکتر تاج بخش - فرخ - اعتبار - نباش - نقابت - ملایری - مشیری - نائینی - ربیعی - طوسی - فروهر - کازرونیان - مؤیدقوامی - محمد ضیائی - معتمدی - دکتر ضیاء - امیرتپه‌ور - منصبت - پارسا - دکتر نزل‌ایلیان اصفهانیان - چاپچی - مخبر فرزند - منشور - مسعودی - فرشی - آزادی - ابراهیمی ربکی - رستم کبیر - طباطبائی - ملک زاده آملی - سفاری - کامل مساکو - بوداغبان - فتوحی - دکتر نفیسی - دکتر ملک زاده - سزاوار - معتمد سنک - رهبری - اردبیلی - هاشمی - مؤید تابتی - نهرانچی - هدایت.

اسامی رأی دهندگان - آقایان ذوالقدر - لاریجانی - بیات - دادور - بهبهانی - مهذب - اقبال - ممدل - سفوی - گودرز نیا - ملک مدنی - نیکپور - امامی - مرآت اسفندیاری - روحی - دهستانی - گرگانی - امیر ابراهیمی - ارمانفره ایلیان - اوحیدی - محمدحسین - دکتر آهوان - افندی - مشار - ساکینیان - مکرم‌الشار - شاهننگ - نرائی - شاهرودی - ازگانی - مؤید احمدی - نقی‌الاسلامی - دکتر جوان - حریری رضوی - دکتر سنک - مسعودی خراسانی - انوار - دکتر طاهری - دکتر سهیمی - افشار - مهدوی - فریدونی - طالشی - نصریان - هدایت‌الله بالیزی - میرزا چهار احمدی - ناهید - جعفر اصفهانی - بنامی - عزیز - دکتر تاج بخش - فرخ - اعتبار - نباش - نقابت - ملایری - مشیری - نائینی - ربیعی - طوسی - فروهر - کازرونیان - مؤیدقوامی - محمد ضیائی - معتمدی - دکتر ضیاء - امیرتپه‌ور - منصبت - پارسا - دکتر نزل‌ایلیان اصفهانیان - چاپچی - مخبر فرزند - منشور - مسعودی - فرشی - آزادی - ابراهیمی ربکی - رستم کبیر - طباطبائی - ملک زاده آملی - سفاری - کامل مساکو - بوداغبان - فتوحی - دکتر نفیسی - دکتر ملک زاده - سزاوار - معتمد سنک - رهبری - اردبیلی - هاشمی - مؤید تابتی - نهرانچی - هدایت.

اسامی رأی دهندگان - آقایان ذوالقدر - لاریجانی - بیات - دادور - بهبهانی - مهذب - اقبال - ممدل - سفوی - گودرز نیا - ملک مدنی - نیکپور - امامی - مرآت اسفندیاری - روحی - دهستانی - گرگانی - امیر ابراهیمی - ارمانفره ایلیان - اوحیدی - محمدحسین - دکتر آهوان - افندی - مشار - ساکینیان - مکرم‌الشار - شاهننگ - نرائی - شاهرودی - ازگانی - مؤید احمدی - نقی‌الاسلامی - دکتر جوان - حریری رضوی - دکتر سنک - مسعودی خراسانی - انوار - دکتر طاهری - دکتر سهیمی - افشار - مهدوی - فریدونی - طالشی - نصریان - هدایت‌الله بالیزی - میرزا چهار احمدی - ناهید - جعفر اصفهانی - بنامی - عزیز - دکتر تاج بخش - فرخ - اعتبار - نباش - نقابت - ملایری - مشیری - نائینی - ربیعی - طوسی - فروهر - کازرونیان - مؤیدقوامی - محمد ضیائی - معتمدی - دکتر ضیاء - امیرتپه‌ور - منصبت - پارسا - دکتر نزل‌ایلیان اصفهانیان - چاپچی - مخبر فرزند - منشور - مسعودی - فرشی - آزادی - ابراهیمی ربکی - رستم کبیر - طباطبائی - ملک زاده آملی - سفاری - کامل مساکو - بوداغبان - فتوحی - دکتر نفیسی - دکتر ملک زاده - سزاوار - معتمد سنک - رهبری - اردبیلی - هاشمی - مؤید تابتی - نهرانچی - هدایت.

اسامی رأی دهندگان - آقایان ذوالقدر - لاریجانی - بیات - دادور - بهبهانی - مهذب - اقبال - ممدل - سفوی - گودرز نیا - ملک مدنی - نیکپور - امامی - مرآت اسفندیاری - روحی - دهستانی - گرگانی - امیر ابراهیمی - ارمانفره ایلیان - اوحیدی - محمدحسین - دکتر آهوان - افندی - مشار - ساکینیان - مکرم‌الشار - شاهننگ - نرائی - شاهرودی - ازگانی - مؤید احمدی - نقی‌الاسلامی - دکتر جوان - حریری رضوی - دکتر سنک - مسعودی خراسانی - انوار - دکتر طاهری - دکتر سهیمی - افشار - مهدوی - فریدونی - طالشی - نصریان - هدایت‌الله بالیزی - میرزا چهار احمدی - ناهید - جعفر اصفهانی - بنامی - عزیز - دکتر تاج بخش - فرخ - اعتبار - نباش - نقابت - ملایری - مشیری - نائینی - ربیعی - طوسی - فروهر - کازرونیان - مؤیدقوامی - محمد ضیائی - معتمدی - دکتر ضیاء - امیرتپه‌ور - منصبت - پارسا - دکتر نزل‌ایلیان اصفهانیان - چاپچی - مخبر فرزند - منشور - مسعودی - فرشی - آزادی - ابراهیمی ربکی - رستم کبیر - طباطبائی - ملک زاده آملی - سفاری - کامل مساکو - بوداغبان - فتوحی - دکتر نفیسی - دکتر ملک زاده - سزاوار - معتمد سنک - رهبری - اردبیلی - هاشمی - مؤید تابتی - نهرانچی - هدایت.

اسامی رأی دهندگان - آقایان ذوالقدر - لاریجانی - بیات - دادور - بهبهانی - مهذب - اقبال - ممدل - سفوی - گودرز نیا - ملک مدنی - نیکپور - امامی - مرآت اسفندیاری - روحی - دهستانی - گرگانی - امیر ابراهیمی - ارمانفره ایلیان - اوحیدی - محمدحسین - دکتر آهوان - افندی - مشار - ساکینیان - مکرم‌الشار - شاهننگ - نرائی - شاهرودی - ازگانی - مؤید احمدی - نقی‌الاسلامی - دکتر جوان - حریری رضوی - دکتر سنک - مسعودی خراسانی - انوار - دکتر طاهری - دکتر سهیمی - افشار - مهدوی - فریدونی - طالشی - نصریان - هدایت‌الله بالیزی - میرزا چهار احمدی - ناهید - جعفر اصفهانی - بنامی - عزیز - دکتر تاج بخش - فرخ - اعتبار - نباش - نقابت - ملایری - مشیری - نائینی - ربیعی - طوسی - فروهر - کازرونیان - مؤیدقوامی - محمد ضیائی - معتمدی - دکتر ضیاء - امیرتپه‌ور - منصبت - پارسا - دکتر نزل‌ایلیان اصفهانیان - چاپچی - مخبر فرزند - منشور - مسعودی - فرشی - آزادی - ابراهیمی ربکی - رستم کبیر - طباطبائی - ملک زاده آملی - سفاری - کامل مساکو - بوداغبان - فتوحی - دکتر نفیسی - دکتر ملک زاده - سزاوار - معتمد سنک - رهبری - اردبیلی - هاشمی - مؤید تابتی - نهرانچی - هدایت.

اسامی رأی دهندگان - آقایان ذوالقدر - لاریجانی - بیات - دادور - بهبهانی - مهذب - اقبال - ممدل - سفوی - گودرز نیا - ملک مدنی - نیکپور - امامی - مرآت اسفندیاری - روحی - دهستانی - گرگانی - امیر ابراهیمی - ارمانفره ایلیان - اوحیدی - محمدحسین - دکتر آهوان - افندی - مشار - ساکینیان - مکرم‌الشار - شاهننگ - نرائی - شاهرودی - ازگانی - مؤید احمدی - نقی‌الاسلامی - دکتر جوان - حریری رضوی - دکتر سنک - مسعودی خراسانی - انوار - دکتر طاهری - دکتر سهیمی - افشار - مهدوی - فریدونی - طالشی - نصریان - هدایت‌الله بالیزی - میرزا چهار احمدی - ناهید - جعفر اصفهانی - بنامی - عزیز - دکتر تاج بخش - فرخ - اعتبار - نباش - نقابت - ملایری - مشیری - نائینی - ربیعی - طوسی - فروهر - کازرونیان - مؤیدقوامی - محمد ضیائی - معتمدی - دکتر ضیاء - امیرتپه‌ور - منصبت - پارسا - دکتر نزل‌ایلیان اصفهانیان - چاپچی - مخبر فرزند - منشور - مسعودی - فرشی - آزادی - ابراهیمی ربکی - رستم کبیر - طباطبائی - ملک زاده آملی - سفاری - کامل مساکو - بوداغبان - فتوحی - دکتر نفیسی - دکتر ملک زاده - سزاوار - معتمد سنک - رهبری - اردبیلی - هاشمی - مؤید تابتی - نهرانچی - هدایت.

رضوی - عده حاضرین چند نفر بوده اند ؟
طاوسی - صد نفر

رضوی - پس آقای رضوی هم حائز اکثریت نیست .
طاوسی - عده رأی دهنده ۸۲ نفر بوده است
رضوی - باشد اکثریت حاصل نیست . مناط عده حاضر است (صحیح است)

اعتبار - اجازه می فرمائید ؟

رئیس - بفرمائید .

اعتبار - آقای وزیر دارائی هم موافق هستند که انتخاب این بقیه کارمندان دیوان محاسبات بماند برای جلسه دیگر (صحیح است)

هـ - بقیه شور و تصویب لایحه بودجه سال ۱۳۲۱ کل کشور |
رئیس - بسیار خوب . لایحه بودجه مطرح است . آقای

نقۃ الاسلامی .

یکی از نمایندگان - نیستند .

رئیس - آقای آزادی .

آزادی - البته همه آقایان نمایندگان توجه دارند که اوضاع اقتصادی کشور خوب نیست تعدیات و فشار مالیات و سیستم غلط اقتصادی باعث شده است که هزینه زندگی روز افزون ترقی کرده و همه را فقر و بدبختی و فلاکت کشانیده است ایران تهران نیست بمبارت ۴ طبقه و ۵ طبقه و اتومبیلهای لوکس و براق و لباسهای شیک و گران بهاء و ازدحام مردم در کافه و رستوران و سینماها نگاه نکنید اینها نمونه وضعیت اقتصادی کشور نیست قدمی از طهران فراتر نروید در اغلب شهرها وقتی در خیابانها قدم میزنید کمتر لباس او در تن مردم می بینید و کمتر مردم را بشاش و شاد مشاهده خواهید کرد در بسیاری از دهات و قصبات مردم از فقر و بینوائی علف صحرا میخورند - مردم لارستان فارس هسته خرما را آرد کرده نالی درست میکنند و یکمن پنج ربال آن نان را میخورند و میخورند قسمتی از دشتستان مردم از مملوهای مصری تغذیه میکنند و در تمام دهات زن مرد لباس ندارد و اغلب لخت و عور با لباس ژنده و پاره پاره میباشند .

بستدلال های حسابی و عجز ولایه او اعتنائی نکنند ثالثاً به ثبت کلیه املاک اعتراض داده و ادعای خالصه بودن املاک مردم را بنمایند تا حاضر شوند باز خرید نموده و مقداری از این دست بضمندوق دولت عاید گردد رابعاً مالیات سالهای گذشته را مجدداً مطالبه نمائید تا اگر بیچاره بخت برگشته قبوض مالیاتی را مفقود نموده و وسیله برای اثبات پرداخت مالیات بدست نداشته باشد مجبور شود مالیات مورد مطالبه را دوباره پرداخت کند اینها که گفته میشود اغراق نیست تمام آقایان نمایندگان ولایات از این جریانات مطلع و از تعدیات مأمورین مالیه مستحضراست .

چند روز قبل در جراند شیراز اعلانی از طرف مالیه شیراز دیدم که اسامی قریب دویست نفر از پیشه وران شیراز از قبیل نقال و علاف و سبزی فروش و خیاط و کفش دوز و نجار و غیره را نوشته که هر کدام مبلغی بابت مالیات بردرآمد مدیون بوده اند و اعلان کرده بودند که این اشخاص محل اقامتشان معلوم نیست و باین وسیله با آنها اخطار میشود چنانچه تا فلان مدت بدهی خود را نپردازند مشمول جریمه شده و گذشته از وصول مالیات جرائم دیر کرد هم از آنها اخذ خواهد شد بنده تعجب کردم کسه تمام این کسبه اهل شیراز اند چه طور محل اقامت آنها معلوم نیست اگر خانه آنها را نمیدانند و کاشان که معلوم است چرا بدکان آنها مراجعه نمیکنند معلوم شد تمام این بیچاره ها در اثر فشار مالیات بردرآمد دست از کسب و کار کشیده سر به بیابان گذاشته یا بنقاط دور دست مهاجرت کرده اند اخیراً مراسلاتی از لار و بندر لنگه داشتم که نوشته بودند در سالهای اخیر دست کم پنجاه هزار نفر از اهالی لار و لنگه و عباسی و سایر بنادر خلیج فارس در اثر فشار مأمورین و تعدیات آنها (امنیه و شهر بانی و ارتش) به بحرین و کویت و عمانات مهاجرت کرده اند متجاوز از دویست نفر از پیشه وران و بازرگانان شیراز راسراغ دارم که هر کدام بقفاوت از هزار تا بیست هزار تومان سرمایه داشتند و عائله را اداره میکردند در اثر فشار مأمورین مالیات بردرآمد و زور گویی و بیجسابی آنها از هستی ساقط شده به طهران آمده تقاضای شغلی در

ادارات دولتی داشتند - عامل مهم دیگری که باین فقر و بدبختی کمک کرده این است که مالیات بیشتر بر طبقه فقیر و بی بضاعت تحمیل میشود چون عمده مالیات مالیات غیر مستقیم است و اغلب ما محتاج مردم در انحصار دولت است شاه و گدا و توانگر و ناتوان هر دو مثلاً قند را بیک قیمت میخرند و قماش را بکسان بدست میآورند در حالی که پرداخت قیمت قند و قماش تعدیلی بر طبقه توانگر نیست ولی پشت طبقه ناتوان را در زیر این بار خیم مینماید بنظر بنده بایستی از مالیات قند و شکر و کبریت و قماش که مورد احتیاج عامه است کسر شده و مالیات عمده بر اتومبیل و رادیو و یخچال الکتریکی و بخاری برقی و پارک و کاخهای چند اشکوبه و باغ بیلاقی و پارچه های بشمی و ابر بشمی و مشروبات فرنگی و سایر اشیاء تجملی بسته شده و چندین برابر کسر مالیات قند و قماش از این محل جبران گردد .

موضوع دیگر بودجه خرج این کشور است که بکلی با توانائی و وضعیت اقتصادی مردم تناسب نداشته است این بودجه خرج بزرگترین عامل افلاس و ورشکستگی این ملت بوده است .

از پانزده سال باینطرف او کس پرستی و هوا و هوس تجمل بادارت و وزارتخانه ها سرایت کرده ساختمان های مجمل و باشکوه برای ادارات و وزارتخانه ها بنا نموده و دفاتر وزارتخانه ها را با بهترین و عالی ترین مبلها تزئین کرده خانه ملت را خراب و خانه مستخدمین ملت را آباد و زیبا نموده اند . دکتور ماسیمو کیه بقیمده افراد اصلاح طلب و میهن پرست این کشور یکی از مستشارانی بوده است که بمالیه کشور ما خدمات گرانبهائی نموده وزارت مالیه را در همان عمارت بی ریخت جا داده و با همان اثاثیه و صندوقهای کهنه و شکسته مالیه مملکت را اداره میکرد وزارت دارائی و سایر وزارتخانه ها در هر اطابق ده الی بیست نفر انجام وظیفه مینمودند اکنون چه شده و از کجا پول باین مملکت وارد شده و چقدر قوه تولید زیاد شده است که باینهمه عمارات و ساختمانها و خانه های گریه و مبلهای گران قیمت و اینهمه دستگاه تلفن و

چراغ وساعت و لوازم التحریر و کس و فرش های عالی محتاج شده اند. یکی از اعضاء ادارات نقل میکرد که تصادفاً شش ماه در کار پردازی یکی از وزارتخانه ها بودم در این مدت دو مرتبه وزیر تغییر کرد به مجردی که وزیر جدید آمد گفت میز تحریر من خوب نیست و مهبل اطلاق را نیز بساید عوض کنید دستور دادند میز تحریر خیلی شیکمی ساختند که قیمت آن یکهزار و پانصد تومان شد و باک دست مهبل هم قیمت دو هزار تومان برای اطلاق وزیر خریدند اتفاقاً بعد از سه ماه این وزیر تغییر کرد وزیر جدید آمد وزیر جدید از ریخت و قواره این میز تحریر خوش نیامد دستور فرمودند که میز تحریر دیگری تهیه نمایند اداره کارپردازی ناچار شد هزار و هفتصد و پنجاه تومان یک میز تحریر دیگری خرید و برای اطلاق وزارت فرستاد. تمام وزارتخانه ها و ادارات که بایستی معمولاً اثاثیه اش ساده باشد به شیک ترین و لوکس ترین مهبلها و فرشها که در خانه های اعیان کمتر یافت میشود مزین شده است این تجمعات برای مائتی متمکن و ثروتمند بسیار خوب است ولی بعضی یک ملت فقیر که قسمتی از آنها علف صحرا و هسته خرما و ملخ میخورند جز اینکه مأمورین را بسوء اخلاق و تجمیل پرستی و بالنسبچه انحراف از طریق راستی سوق میدهد نتیجه نخواهد داشت. تکلیف بر جای بزرگان نتوان زد بگراف - تا که اسباب بزرگی همه آماده کنی. یکی از افسران ارشد نقل میکرد که در یکی از جشنها که در باشگاه افسران بر پا شده بود بابت مأمور عالی مقام خارجی تصادف کردم خواستم با او صحبتی کرده باشم گفتم وضعیت باشگاه ما بنظر تان چهطور است گفت بسیار خوب و در منتها درجه شیک و قشنگی است ولی بنظر من برای افسران متناسب نیست افسران بیشتر باید در میدان مشق یا در میدان جنگ بسر برند باید بزرگی ساده سر بازی عادت نمایند وقتی افسران باین باشگاه می آیند و این ساختمان عالی و این تجمعات را می بینند هوس میکنند که عین این تجمعات را در خانه خود فراهم نمایند میدانید که این هوس چقدر بضرر کشور تمام خواهد شد ؟ اتفاقاً در قضایای شهر یور

پیش بینی آن مأمور عالی مقام درست در آمد اغلب افسران ما که در زمان صلح زور میگفتند و تعدی میکردند و جمع مال صائروت مینمودند در زمان جنگ و هنگام دفاع از میهن بیچاره سربازان و مردم بی دفاع و اسلحه را در زیر بمباران بیرحمانه گذاشته اند خود را در کامیونهای دولتی که مخصوص اعزام نیرو و بجهت جنگ بود جا داده بسرعت برق فرار کرده موجبات بدبختی و سرشکستگی ما را فراهم نمودند.

از قرار معلوم در تهران ماهی ۲۰۰ هزار تومان کرایه خانه ادارات و وزارتخانه ها را میدهند شنیدم آقای امیر خسروی در دوره وزارت دارائی خود یکی از بانکها دستور داده اند که صد هزار تومان بزرگشکر کریم آقا خان بوندر جمهوری قرض بدهند که خانه خود را چهار اشکوبه بنا نمایند پس از اتمام ساختمان آن خانه را در ماهی دو یا سه هزار تومان برای یکی از ادارات وزارت دارائی پنجساله اجاره کرده اند که از مال الاجاره خانه قرض خود را ببنابک بپردازد البته سایر خانه های کرایه وزارتخانه ها هم مبتنی بر همین مصالح بوده است !!!

با این همه عمارات که برای وزارتخانه ها و ادارات ساخته شده چرا پولی که با این سختی از مردم بدبخت میکشید اینطور حیف و میل مینمائید. آیا این حاتم بخشی ها از جیب این ملت فقیر بی انصافی و خیانت نیست ؟ و آیا هنوز مجلس و دولت در محاکمه این قبیل خیانکاران احمال و مسامحه را جایز میشمارد ؟

موضوع دیگر اتومبیل وزارتخانه ها است که مکرر گفته شده و مهندس میخواستیم در این قسمت بیشتر صحبت کنم اما شنیدم که آقای وزیر دارائی وعده فرمودند که اتومبیل های وزارتخانه ها را تقلیل دهند که یکصد اتومبیل بیشتر نداشته باشیم یعنی کلیه اتومبیل های دولتی اعم از دربار و وزارت جنگ و سایر وزارتخانه ها و ادارات و بانکها و شهرداریها و استانداریها و فرمانداریها و رؤسای ادارات شهرستاهای را بگیرند و صد اتومبیل محدود نمایند این عمل بسیار خوبی است و اگر موفق شوند خدمت مهمی انجام داده اند و از این خرج

بیهوده که موجب بغض و خشم مات شده است جلو گیری کرده اند. باید آقایان این قسمت را متوجه باشند که وزیر آمریکا یا انگلستان نیستند وزیر کشور فقیر و تهی دست ایران میباشد. این تجمعات خوب و اسباب آبرو و هندی کشور است اما بشرط آنکه ملت آنقدر استطاعت داشته باشد که بتواند این مخارج هنگفت را بپردازد.

ترقی سلاح زندگی یعنی زندگی خوب و آبرورمند کردن مطلوب و هدف دسته روشن فکر و متجدد این کشور است ولی باید طوری باشد که اکثر افراد ملت بتوانند وسائل زندگی خوب و مرفه را فراهم نمایند.

اگر این همه پول که از این ملت فقیر با زور گرفته شده و صرف راه آهن و کارخانه ها و ساختمانهای عالی و خرید مهمات و غیره شده خرج توسعه فلاحت و سد بندی و آبیاری میشد قوه فعاله فلاحی کشور بکار می افتاد زمینهای بایر را مزروع و کشور را آباد و بنیه اقتصادی مردم را تقویت میکردند و تولید ثروت کمک مینمودند طولی نمی کشید که تمام این بنگاهها بخودی خود با سرمایه افراد ملت تشکیل و بدون آنکه به ملت تحمیل شود راه آهن و کارخانه ها و غیره همه تأسیس میکردید و این تجمعات و ظاهر سازیها تا این حد بر دوش این ملت سنگینی نمیکرد. اکنون وزارت دارائی باقتضای اوضاع اسف آوار اقتصادیات دنیا بایستی جلوی مخارج زائد را بگیرد و حتی الامکان صرفه جوئی نموده و از مخارج تجملی و تشریفاتی حتی الامکان بکاهد بودجه سیصد میلیونی فوق توانائی این ملت است و مردم از عهده پرداخت آن بر نمی آیند تا بنیه اقتصادی تقویت شده و قوه تولید ثروت افزایش نیافته است این مردم استطاعت پرداخت بیش از دو بیست میلیون ندارند و صد میلیون از بودجه کشور باید کسر کنند نصف بودجه وزارت جنگ حذف و صرف فر هنگ و بهداشت و کشاورزی بشود. در مالیاتها مخصوصاً مالیات بر درآمد و تعرفه کمر کمی بایستی تجدید نظر بعمل آید و از تحمیل بر طبقه فقیر و بی بضاعت کاسته گردد تا در طبقات فقیر کشاورزی پیدا شده پایه زندگی پائین آید.

موضوع دیگر که عامل اصلی اوضاع اسف آور فعلی است بدی تشکیلات و وزارتخانه ها و ادارات و سوء اداره است و با آنکه مطابق قانون اساسی بایستی تشکیلات و وزارتخانه ها بتصویب مجلس برسد اغلب وزارتخانه ها قانون تشکیلات ندارند ادارات بیهوده و من در آوردی فقط بنظر کار دلچن باشخاص تشکیل شده و منحل نمیکردند و بواسطه نداشتن قانون تشکیلات وضعیت مستخدمین هر ساعت منزازل و دستخوش میل و آزاد و نظریات خصوصی وزیر و مقامات عالی است یکی از نتایج عمده سوء اداره و سوء تشکیلات تبعیض است که در تمام جزئیات این کشور معمول است ترفیع ها و مرخصی ها و مأمورتهای ولایات و اقامت در مرکز و انتقالات و غیره همه تابع نظریات شخصی و خصوصی است و هیچ قسم قانون و آئین نامه نیست که مستخدمین بانگه بلیاقت و صحت عمل مطمئن باشند که نسبت بآنها بی عدالتی نخواهد شد اگر قانون و آئین نامه هم وجود دارد اجرا نمیشود و در اجراء همه قسم تبعیض در کار است بایستی تشکیلات وزارتخانه ها بتصویب مجلس برسد و آئین نامه های مخصوص برای وضعیت مستخدمین تنظیم شده و از تبعیضات جلو گیری شود اگر از این تبعیضات جلو گیری شود افسراد خادم و صالح تشویق و خائنین بکیفر برسد مستخدمین تنها بصحت عمل و لیاقت خود تکیه کرده و بعدالت مقامات عالی در باره خودشان امیدوار میشوند و وقتی در باره آنها بی عدالتی شد آنها هم در باره مردم بی عدالتی نخواهند کرد. موضوع دیگر که مربوط به بدی تشکیلات و انعکاس بدی در روحیه مستخدمین بخشیده این است که در انتخاب اشخاص برای کار تناسب و تخصص رعایت نمیشود چه بسا بیساخته ها و دکتراهای علوم تربیتی که بجای تدریس در مدارس بکار های اداری و امور مالی مشغول و دکترا در حقوق رئیس کارخانه یا رئیس دفتر وزارتی شده و مهندس فلاحتی با مهندس معادن که برای کارهای حسابداری تعیین گردیده نمونه این رویه در تمام وزارتخانه ها موجود اگر لازم باشد آنها را باسم و رسم معرفی خواهم کرد این روش ثابت نمیکند که کار را برای اشخاص میخواهند نه

اشخاص را برای کار و بعلاوه تبلیغی بر ضد تحصیل حاصل است این رویه مسلم مینماید که تخصص و لیاقت شرط کار نیست اگر کاردانی مورد نظر بود هرگز کمتر فلسفه متصدی امور مالی و بزک حسابدار نمی شد و بنابراین چون متصدیان هر کار اهل آن کار و خبره و متخصص نیستند و تناسبی ملحوظ نمیشود هیچ کاری در این کشور خوب و آطور که باید و شاید انجام نمیگیرد - تبعیض دیگری که سر آمد تمام تبعیضات و روی همان نظریات خصوصی و خاصه خرجی است تبعیضی است که نسبت بولایات میشود و بولایات را در قسمت اصلاحات بیک چشم نگاه نمیکنند و در آمد هر استانی با هزینه که برای بهبودی اوضاع فرهنگی و اقتصادی و بهداشتی آن استان میشود تناسب ندارد و همان اصل تبعیض در این قسمت هم حکمفرماست نمونه بارز این تبعیض فارس است که در ایجاد وحدت ملی و تمدن و ادبیات این کشور سهم بزرگی دارد و اکنون هم در قسمت پرداخت مالیات از سایر استانها کمتر نیست معینا در این بیست سال که در اغلب شهرستانها ساختمانهایی برای فرهنگ و کارخانجات و غیره شده سهمی بفارس نداده اند و بودجه فرهنگ و بهداشتی و کشاورزی و راه سازی و سایر قسمتهای آن از تمام استانها و حتی از بعضی از شهرستانها هم کمتر است . اغلب نقاط فارس هنوز سیم تلگراف ندارد و پست را با وسائل قرون وسطی میرسانند و هنگامی که در بعضی نقاط کم اهمیت که بیست یا سی خانوار دارد تلگرافخانه دائر است نواحی مهمی از فارس که سیصد هزار نفر جمعیت دارد از داشتن تلگراف محروم و بهمین مناسبت از تمدن دور و از ارتباط با مرکز بی نصیب است . توجه دولت را باین قسمت معطوف مینماید که مراعات این نظریه را فرموده و بوسائل ممکنه از تبعیضی که در کلیه شئون مملکت حکمفرماست جلوگیری نمایند .

رئیس - آقای سزاوار

سزاوار - چون در اطراف لایحه بودجه خیلی مذاکره شده بنده باختمبار عرض میگویم . از مجموع بیاناتی که آقایان نمایندگان اعم از اینکه بنام موافق یا مخالف اجازه

خواسته و در اطراف لایحه مربوط بودجه بیاناتی فرمودند ما میتوانیم بیک نتیجه برسیم و آن این است که همه آقایان درخواست دارند و انتظار دارند بودجه را بپذیرند که آن بودجه از حیث درآمد نسبت بوضعیت عمومی کم تر شدن و طاقت فرسا باشد و از حیث هزینه هم بمصارف لازم و ضروری کشور برسد و البته نمیتوان منکر شد که هر کشوری بیک تشکیلات و بودجه لازم دارد مطالب در این جا است که میگویند این تشکیلات عریض و طویل ما این بودجه که همراه دارد و بیشتر در آمدش هم از دسترنج زحمت کسان این کشور گرفته میشود غیر متناسب با وضعیت عمومی و وضعیت اجتماعی ما است و این قسمت را نیز البته نمیتوان انکار کرد که وضع مالیاتها و پرداخت هزینه های گزاف در این بیست ساله اخیر غالباً روی تمایل اشخاص و نظریات خاص بوده است و بلکه میتوان تصدیق کرد که حتی بیک قسمت از سازمانها هم بر روی مصالح بیک اشخاص و منظور بعضی ها تأسیس شده است در این کشور . بنابراین البته از دولت که مورد اعتماد مجلس شورای ملی است انتظار میرود که هر چه زودتر شروع کنند بیک سلسله اصلاحاتی و نتیجه آن اصلاحات را بمجلس شورای ملی بیاورند ولی از طرفی باید تصدیق کرد که این اوقاص و معایبی که بعنوان شکایت گفته میشود مربوط بزمان گذشته است و البته در زمان حاضر فقط من باب تذکر بدولت گفته میشود (صحیح است) زیرا دولت حاضر دو ماه بیشتر نمیشود که سر کار آمده و با کارهای زیادیکه مجلس شورای ملی تصدیق دارد که دولت در پیش داشته است نمیتوانسته است کاملاً این بودجه را مورد دقت قرار داده و با تشکیلاتی که مجلس شورای ملی انتظار دارد با آن تطبیق کند و مطابق وضعیت امروزه به مجلس شورای ملی بیاورد ولی همان طور که عرض کردم همه انتظار دارند که دولت در موقع نزدیکی تجدید نظری در این قسمت بکند و نتیجه آنرا بمجلس شورای ملی بیاورد و پیشنهاد کند بنابراین به طوریکه آقای وزیر دارائی فرمودند تصویب بودجه امریته همراه ندارد که حتماً اگر

بمنظور بیک اعتباراتی بیک ارقامی در بودجه نوشته شده است حتماً باید بمصرف آن اعتبارات برسد البته دولت نهایت صرفه جوئی را بقدری که میسر است باید در وزارتخانهها نسبت باین قسمت توجه مخصوص کرده و از هر گونه تفریط و تعدی و تجاوز و مصارف غیر ضروری خودداری کند (صحیح است) اما بنده چند قسمت تذکر کوچکی داشتم که این را خواستار عرض کنم که خیلی کوچک و خلاصه است . مبلغ ۷۰ میلیون تومان در بودجه بنام ارتش و وزارت جنگ نوشته است البته این کشور احتیاج بارتش کامل و بیرومند و توانائی دارد که تحت نظر افسران و صاحبمنصبان رشید و شایسته ولایت و میهن پرست اداره شوند ولی باید دانست که رقم ۷۰ میلیون یا ۷۰۰ میلیون ریال پرداختش از طرف این ملت نتوان فوق العاده قابل اهمیت است و بنا بر این بنده این را من باب تذکر عرض میکنم که در میان ارتش ما صاحبمنصبان رشید شایسته لایق و تحصیل کرده هستند که البته باید آنها بدانند که این پولی را که در مدت عمرشان گرفته اند و باز هم این ملت با بدبختی و سختی و شاید از اعاشه خودش باز میگیرد و با آنها میپردازد آنها را برای روزی میخواهد که صیانت جان و مال و اعراض و نوازیس آنها را در عهده بگیرند و این قسمت را باید ارتش و افسران و صاحبمنصبان ارتش بدانند بنا بر این چون تا کنون هر چه دیده اند برخلاف انتظارشان غالباً بوده است این است که هر چه در اطراف ارتش صحبت میشود تصور میشود که اینطور نیست البته ارتش لازم است ولی ارتشی لازم است که بمعنی ارتش و بمعنی آن وظیفه که دارد و در عهده اش هست آن وظیفه را نسبت بمردم به موقع عمل بگذارد .

یکی از موضوعاتی که بنده باز میخواستم تذکر بدهم استدعا میکنم آقای وزیر دارائی هم توجه بفرمایند حتی المقدور بنظر بنده دولت بایستی که از مالیاتها که سرو کارش یعنی سرو کار مأمورین با مؤدیان خیلی زیاد است و شاید ما هر چه قدر سعی و کوششی که میشود بیک نلث از آن عایدی که گرفته میشود بخزانة دولت نبرسد او آن

عایدات صرف نظر کنند و بیک مالیات دیگری آنرا تبدیل کنند و بیک مالیات دیگری وضع کنند و یا که اصلاً صرف نظر کنند من جمله مالیات صدی سه ده دروازه ها است چون بیک مالیات قبان هم شهرداری میگیرد و بنده با سابقه که دارم انجمن شهر و شهرداری موافقت کرد که این مالیات قبان که عمینطور بیک مزاحمت کلی برای مردم دارد برداشته شود و روی المال یعنی مسدات و روی سیکارت و سیگار گذاشته شود حالاً بر فرض اینکه این مورد قبول واقع بشود یا نشود بنظر بنده آقای وزیر دارائی بایستی در نظر بگیرند چون این شصت میلیون ریال بیشتر نیست از این مالیات صدی سه از این محل در آمد صرف نظر کنند و مالیات دیگری بجایش بگذارند یا ازش صرف نظر کنند چون این خیلی فوق العاده قابل اهمیت است .

یکی دیگر اینکه آقای دکتر ملک راده در ضمن بیاناتشان سه چیز را در درجه اول اهمیت قوار دادند و بنظر بنده هم صحیح بود بدیش موضوع بهداشتی بود البته بهداشت مردم در درجه اول اهمیت است و البته در درجه اول در هر کجا آبی هست یعنی آب مشروب افراد اهالی آن شهرستان یا دهکده باید از بیک کثافات و آلودگی ها مصون باشد و ما متأسفانه که اینقدر میگوئیم و می نویسیم در این بیست سال مشمشع پیش رفته ایم هنوز نتوانستیم و مسائل اولیه کشی تهران را که پای تخت این کشور است فراهم کنیم و این واقعا از مسائلی است که اگر آقایان دقت بکنند بنظر بنده از هر بیک از این ارقامی که در بودجه نوشته شده است ضروری و مهم تر است لیکن از آن طرف خوشبختانه در این موقع از طرف اعلیحضرت همایونی مبلغ پنج میلیون تومان یا پنجاه میلیون ریال از عطیة ملوکانه باین قسمت تخصیص داده شده است و بنده این جا از جناب آقای نخست وزیر و وزیر دارائی میخواستم تقاضا کنم که این قسمت را نیز مورد توجه مخصوص قرار بدهند و این مبلغ را هم در اختیار شهرداری بگذارند و مسائل این کار را آنها بعهده شهرداری بگذارند خودشان هم کمک کنند که هر چه زودتر این موضوع به موقع عمل در بیاید

و از آن نتیجه مطلوبه گرفته شود و یکی هم بنده در خانمه
 عراقی هم میخواستم عرض کنم که این جا ما بطور کلی شکایت
 زیاد از وضعیت افراد و ادارات داریم البته بنده باید تصدیق
 بکنم که نسبت بیک قسمتی شاید همینطور باشد ولی یک
 قسمت دیگر کار خودشان را می کنند از زمانی که آقای وزیر
 دارائی شریف آورده اند بوزارت دارائی شنیده شده و بنده
 تحقیق کردم که کار وزارت دارائی هم در قسمت اقتصادی و
 هم در قسمت دارائی کار خودشان را میکنند ولی باید عرض
 کنم که یک قسمتهائی هم مربوط است بیک کارهائی که بنظر
 بنده جدیدت دولت تنها کافی نیست بلکه بایستی که مردم هم
 کمک کنند بدولت و پیشرفت کار دولت و مردم یک عده شان
 علاوه بر اینکه کمک نمی کنند کار شکنی هم میکنند برای
 دولت دیگر تنها دولت چه بکنند مثلاً این جا در موضوع
 بارچه وقتید و شکر صحبت شد مردم آقا کوپن جمع میکنند
 گرفته شده است . شناسنامه متعدد میگیرند در شهر قم ۵۳
 هزار نفر سر شماری شده ولی ۷۳ هزار کوپن توزیع شده
 خوب این بیست هزار تا کوپن چهارم شده و بکی داده شده و این
 بیست هزار نفر دیگر از کجا پیدا شده اند ؟ (یکی از
 نمایندگان - از زوار) اما راجع بکشاورزی که بنده
 میخواستم بهم عرض کنم از آقای وزیر کشاورزی
 نسبت به بهاره کاری از وقتی که وزیر جدید کشاورزی که
 بنده هیچگونه سابقه خصوصی نداشتم با ایشان شریف
 آورده اند نسبت باین قسمت آنچه را که بنده در این قسمت
 از ایشان شنیدم خیلی خیلی کمک شده است و مخصوصاً یک
 دستوری داده اند که از فرمول اداری خارج شده یعنی
 گفته اند که کافز پرانی و تلگراف کردن و این چیزها نباشد
 در کار آن هیئتی که در هر شهرستانی تشکیل میشود تصمیم
 که گرفتند تصمیم آنها را باید بموقع عمل و اجرا بگذارند
 و همینطور نسبت به بهاره کلی عمل شده و نتیجه مطلوب هم
 گرفته شده و بنا برین بعقیده بنده هیئت دولت تا حدی که
 رئیس محترم دولت که در رأس دولت شریف دارند و میدانم
 که مشغول این کار هستند امید داریم که انشاء الله بعد از

تقویب این بودجه تشکیلات و سازمانهای ما را که منظور
 و مقصود اصلی است که مطابق وضعیت عمومی باشد آن را
 زودتر تنظیم و بمجلس شورای ملی بیاورند .
 نمایندگان - صحیح است . مذاکرات کافی است .
 رئیس - پیشنهادی راجع بکفایت مذاکرات رسیده است
 اعتبار - مخالفی ندارد
 هاشمی - چرا بنده مخالفم
 عدل - بنده هم مخالف هستم با کفایت مذاکرات زیرا
 مذاکره در بودجه مذاکره در کلیات امور است این مذاکره
 برای این اطاق که نمیشود برای عموم مملکت میشود چرا
 وحشت دارید از حرف زدن ؟
 اعتبار - وحشتی نیست . بفرمائید حرف بزنید
 نخست وزیر (آقای علی سهیلی) - بنده خیلی خوشوقت
 و مفتخرم موقعی که بعهده بنده واگذار شده است که
 در اوایح دولت مجلس شورای ملی آزادانه اظهار عقیده و
 اظهار نظرمی کند مخصوصاً در لایحه بودجه که حقیقتاً یکی
 از مهمترین اوایحی است که در هر دوره مجلس شورای ملی تقدیم
 میشود دولت البته از مذاکرات و بیانات آقایان نمایندگان
 محترم اعم از مخالف یا موافق خوشوقت است و خیلی هم استفاده
 میبرد اگر آقایان می فرمایند مذاکرات در کلیات هم کافی
 نیست باز ما حاضر هستیم جلسات زیادتری تشکیل شود
 و مذاکرات آقایان را بشنویم بنده نمی خواهم وارد جزئیات
 بعضی از مطالب بشوم که بعضی از آقایان نمایندگان محترم
 فرمودند البته آقای وزیر دارائی در آن باب توضیح دادند
 و باز هم خواهند داد ولی از مجموع آن بیانات بنده دو جمله اش
 را یک توضیحات مختصر عرض میکنم شاید تا حدی برای
 ختم مذاکرات مؤثر باشد بطور کلی آقایان نمایندگان
 محترم مخصوصاً آقایانی که در تحت عنوان مخالفت بیاناتی
 فرمودند یک سلسله گله ها و دلالتگی ها و تذکرات از دوره
 رژیم سابق بوده و از نتیجه اقداماتی که در آن وقت بعمل
 آمده بود اشاره فرمودند ولی باین دارم که دوران عدالت خواهد
 بود که اینها را حالا بخواهند بپای ما بنویسند و بپای ما حساب

کنند (صحیح است) مال البته بنده بلکه هم میدانم که سوء
 جریان اداره اصولاً یک نتایج بدی هم میدهد دولت فعلی
 نه هر دولتی که در آئیه بیاید هم بطوری که بارها مذاکره
 شده است با کمک مجلس شورای ملی باید حقیقتاً سعی و اهتمام
 کند که اصلاحاتی بعمل آید (صحیح است) و اگر یک
 معایبی در کار بوده آن معایب رفع شود و یک اصلاحاتی در
 کلیه امور بشود (صحیح است) ما بطور کلی آنچه بنده
 تصور می کنم باید سعی کنیم باید اهتمام کنیم در درجه اول
 دولت و در درجه دوم مجلس شورای ملی و در درجه سوم
 مردم حقیقتاً اهتمام کنیم و بفهمانیم که بهترین رژیم و بهترین
 اصول مملکت داری اصول دیموکراسی و آزادی است (احسن است
 احسن است) باید ما حقیقتاً طوری عمل کنیم طوری حرف و عمل
 را بهم تطبیق کنیم که مردم بدانند از آزادی و دیموکراسی
 فایده میبرند و سعادت ملت در این است که حقیقتاً آزادی و
 دیموکراسی بدبختی و ذلت نمی آورد بلکه برای مملکت خوشی
 و سعادت می آورد ما باید گذشته را هر چه شده است صرف نظر
 کنیم البته در گذشته آنچه که شده است ما میدانیم تذکراتش
 هم شاید مفید است بعضی از آقایان می شنوم و می بینم که
 حقیقتاً متأثرند و در نتیجه آن تأثرات یک بیاناتی میفرمایند
 ولی ما بایستی اهتمام کنیم و بفهمانیم و عمل کنیم که آنچه
 که بماداده شده است حفظ کنیم و روی آن شالوده و پایه و اساس
 مملکت را استوار کنیم . اما آمدیم سر مطلب دوم باز یک
 سلسله بیانات و اظهارات و اعتراضاتی از طرز تشکیلات
 ادارات و میز و سندی زیاد با انومبیل یا اعضای زیادی و آنچه
 که مربوط است بطرز تشکیلات ادارات شد بنده هم صد در
 صد با آقایان موافق هستم که ادارات خیلی عیبش زیاد است
 و باید اصلاح شود (صحیح است - احسن است) بنده مخصوصاً از
 همکاران خودم تقاضا کردم که قانون تشکیلات هر وزارتخانه
 را با سرعت اوقات حاضر کنند و بیاورند بمجلس شورای ملی
 (صحیح است) و این کار خواهد شد اگر آقایان اطمینان
 نداشته باشند بنده موافق میکنم است مدت هم قرار بدهند
 برایش بنده با کمال میل قبول میکنم که برای یک مدت

معین این آقایان را ملزم بکنند و بنده هم در سهم خودم
 فشار می آورم که قانون تشکیلات را بیاورند بمجلس شورای
 ملی . البته آنطوریکه اظهار شده است و اظهار نگرانی هم
 میشود حق هم هست همه روز حقیقتاً تشکیلات یک وزارتخانه
 را عوض کردن خوب نیست نباید باعث هر چه مرجع و ملامت
 بشود باید روی یک اساس متین و استواری برقرار شود و کارش
 را بکنند (صحیح است - احسن است) اما آنچه که مربوط است
 بزبانی عده اعضاء ادارات بعضی از آقایان رشته سخن را
 باینجا رسانند که فرمودند در وزارت کشور را باید بست
 و بعد را بیرون کرد و چه کرد البته عرض کردم در
 تحت یک تأثیری این بیانات را فرمودند و لایه یک قدری
 جنبه افراط داشت . بایستی حقیقتاً تصور کرد که از بستن
 در وزارت کشاورزی (ببخشید قبلاً هم کشور عرض کردم
 مقصودم کشاورزی بود . کشاورزی را فرمودند) و یک مشت
 دهاتی را آوردن آنجاها اصلاح کارها میشود ؟ اینطور که
 نیست (صحیح است)
 کار کشاورزی یک مملکت است . مملکت ما مملکت
 کشاورزی است ما باید سعی و جدیت کنیم و مملکت را آباد
 کنیم باید تقویت کنیم امر کشاورزی را این تنها بکشت و
 کار نیست ملاحظه بفرمائید چقدر آفات نباتی در این مملکت
 است دفع این آفات اداره می خواهد متخصص می خواهد
 (صحیح است) اینها را نباید درست کرد اصلاح کرد خوب
 آقا ما یک مشت دهاتی را بیاوریم وزارت کشاورزی را درش
 را به بنده این صحیح نیست آقا این طرز فکر بعقیده بنده
 درست نیست و باید تشخیص داد که کدام یک از دوائر و
 ادارات بحال کشور مفید است و آنرا باید تقویت کرد و بعقیده
 بنده یکی از آنها همین وزارت کشاورزی است (صحیح است)
 اما آنچه که راجع بوزارت جنگ گفته میشود و گزارا هم
 گفته شده است بنده هم تصدیق میکنم که یک بی عدالتی ها
 و صدماتی در دوره گذشته از بعضی از افسران وزارت جنگ
 شده است اما بایستی در نظر گرفت و خوب بود را از هم تمیز
 داد حق و باطن را از هم جدا کرد (صحیح است) ماهر وقت

باین مرحله رسیدیم بمقیده بنده آنجا است که ما می توانیم خوب در امور قضاوت کنیم و خوب ... از گذشته نمیخواهم اسم ببرم همه آقایان اطلاع دارید که چه شده است و جریاناتی بوده است ولی آقایان در بین همین افسران ارتش آقای ثقة الاسلامی بفرمائید به بینم که سر لشکر امین چه داشت در زندگانی خودش ؟

ثقة الاسلامی - هیچ .

نخست وزیر - هیچ . هیچ نداشت با داشتن اولاد زیاد و چقدر قرض داشت و چه قدر دانی هم از او شد نمایندگان - صحیح است .

نخست وزیر - شما باید بدانید که درین اینها چه اشخاصی بوده اند و هستند ولی نباید بقول آقای اعتبار واقعا خشک و تر را همه را با هم سوزاند و همه را یک جور دانست و همه را بایک چوب راند باید حق را تمیز داد باطل را هم تمیز داد (صحیح است) و آن کسی که واقعا آمدی کرده ام از لشکری و کشوری باید پای حساب بیاید و رشیدگی شود و مجازات شود (صحیح است) ولی آلهائی هم که واقعا خدمت کرده اند باید تشویق شوند (صحیح است) امروز همه مان تصدیق میکنیم که وزارت جنگ یکی از تشکیلات لازمه کشور است ولی امروزی یکی از آقایان میفرمایند که در او را به بندید و واقعا بعضی از آقایان مخصوصاً آقای افشار . من تعجب میکنم اینجا هستند و من حقیقتاً از ایشان گله دارم که این فرمایشات را میفرمایند هر وقت یکی حرف میزند راجع بوزارت جنگ ایشان در وسط حرف او می تند تند تصدیق میکنند در حالتی که در بالای پله و پایین پله های سرسرای مجلس می به بنده میگویند آقا برضایه کی قوای دولتی میرود قوا فرستادید اینجا ؟ بنده میدانم اگر واقعا ایشان عقیده دارند که باید در این وزارتخانه را بست پس این چه نوعی است که میکنند ؟ (صحیح است) اگر واقعا لازم است پس چرا تقویت نمیکنند مطلب را باید آقا از هم شکایت و مطلب را باید طوری گفت و طوری قضاوت کرد که در نظر مردم در افکار عامه بدانند که واقعا یک مرکزی هست

(صحیح است) بنده اصولاً در کمیسیون بودجه هم عرض کردم و حالا هم اشاره میکنم و مفصل آنرا بموقع دیگر میگذارم اصولاً بنده و همکاران بنده معتقد هستیم بیك طرفی دیگری از بودجه . اگر اوضاع زمان اجازه داد و ما موفق شدیم کاری خواهیم کرد که بودجه ما معتدل بشود و اگر نتوانستیم آنطور که ما عقیده داریم عمل کنیم بنده اطمینان مند هم بودجه چه از حیث در آمد تخفیف بیاید و کم شود از حیث خرج هم معتدل تر بشود بالاخره از لحاظ کارهای صنعتی کشور هم ما میتوانیم استفاده های بیشتری بکنیم (صحیح است - احسنت) ولی چون حالا موقعش نیست میگذاریم برای موقع خودش و در این باب توضیح زیاد عرض نمیکنم بک توضیحی هم بنده موقع را مغتنم میشمارم و در جواب صحبت هائی که آقای مؤید احمدی فرمودند عرض میکنم خیلی بنده تحقیق کردم و خواستم بمرضشان پرسانم راجع به نظامهای عشرت آباد که آنها را حمام نمیبرند و بآنها بد میگذرد آنچه که بنده تحقیق کردم اینطور نیست و نتیجه تحقیقات بنده این است آنطور که به آقا گزارش داده اند اینطور نیست برای افراد نظامی در عشرت آباد بقدر کافی حمام هست حمام دارند و استحمام میکنند و مرض تیفوس هم در آنجا نیست و طبق اطلاعی که بنده دارم از چهار ماه باین طرف فقط ۱۸ نفر مبتلا به تیفوس بیشتر بوده است و مخصوصاً خواهش میکنم آقا این هیچ عیبی ندارد بنده از آقای معاون وزارت جنگ خواهش کردم خوب راستی آقا چرا نمیروید به بینید . چرا آقایان تشریف نمیبرید اینجاها یک سری بزنید ؟ این عشرت آباد است از نزدیک است و سایر قسمتها هم همینطور چرا نمیروید مشاهده کنید حالا که دیگر مانعی ندارد گاهی بروید قبول زحمت بفرمائید واقعا ببینید غذای شان چیست آیا درست عمل می کنند یا نه حمام شان چه جور است هست یا نیست خوب اینها هم کار است دیگر (صحیح است) باید تشریف ببرید و از نزدیک به بینید دیگر (صحیح است) اگر دیدید واقعا بد عمل میکنند بمقیده بنده اول مراجعه بکنید بوزیر مسئول گسه آقا ما

رفتیم و بدیدیم و این کار اینجا بشود بد بود اگر وزیر مسئول انجام نداد بنده در خدمت آقایان حاضرم که هر وقت امری میفرمایند گوش بدهم و بالاخره تا آن روزی هم که این کارها اینجا بحال تذکر باسئوال یا بالاخره استیضاح برسند و آقایان بفرمایند ما حاضریم ولی باین گزارشهایی هم که بگذردش هم شاید خالی از تحریکات نیست نباید گوش داد و اهمیت باین حرفها ندهید و باید حقیقت امر را رسیدگی بکنید (صحیح است) و قبل از رسیدگی زیاد شاید بک مطالبی متناسب باشد که در مجلس شورای ملی علناً گفته شود و اظهار شود (صحیح است) این را اول باید رسیدگی کرد بوزیر مسئول مراجعه کرد توضیح از وزیر مسئول خواست اگر واقعا دیدیم اینطور است از هیئت دولت سؤال و استیضاح میتوانید بکنید و هر طور که مطابق مقررات و اصول پارلمانی است عمل بفرمائید . بیاناتی آقای آزادی فرمودند که تمام آن البته مربوط بیک تذکرانی بود و لازم نیست بنده جوابی عرض کنم چون تذکر بود حق هم دارند در یک قسمتی ایشان هم البته چون نماینده فارس هستند و علاقه مند می باشند امروز هم یک شرحی آقایان نمایندگان فارس به بنده دادند و بنده باید عرض کنم که من بسهم خودم تا آن اندازه که میسر بشود میدانم که فارس حقیقتاً یک وضع خاصی دارد و یک وضع خاصی پیدا کردن و خیلی هم از اصلاحات و اینها دور مانده بود سعی خواهد شد البته در فارس هم آنچه که میسر بشود در کار فارس بیشتر دقت . بنده دیگر عرضی ندارم و بیانات خودم را خاتمه میدهم فقط یک قسمت کوچکی هم نسبت آنچه که آقای امیر تیمور و آقای طوسی تذکر دادند باید عرض کنم و آن راجع باین چند نفری بود که در جرائم ملاحظه فرمودید که از طهران نور شده اند بنده باستی اینجا فقط یک گاهه تذکر بدهم که متأسفانه بعضی از اهالی این کشور درست مثل اینکه متوجه اوضاع ما نیستند و متوجه مشکلات فعلی نیستند و مثل اینکه میخواهند هم بفهمند که امروز روزی است که ما باید صبر و حوصله و متانت را پیشه خود قرار دهیم و بی خود وارد کارها نکنیم ما را

بمشکلات میاندازد نشویم من البته وعده میدهم که نسبت باین اشخاص مشغول تحقیقات هستم نه اینکه تحقیقات نشود البته تحقیقات میشود و البته اگر بیگناه باشند و این اتهامات بی سبب باشد جبران میشود ولی بطور کلی بایستی که یک قدری بیشتر با احتیاط باشیم و دست بیک عملیات و یک اقداماتی نزنیم و در تحت تأثیر بعضی تحریکات واقع نشویم که یک مشکلاتی برای دولت ایجاد نشود (صحیح است - کافی است مذاکرات)

رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده است مخبر فرزند - بنده مخالفم اجازه میفرمائید توضیح بدهم؟ روحی - بنده پیشنهاد کرده ام اجازه میخواهم توضیح بدهم بعد از آن رأی گرفته شود. الان آقایان اعضاء ادارات در این ماه حقوق نگرفته اند از طرفی ماه گذشته هم که نو روز بود و هزینه شان علاوه شده ...

معدل - یک دوازدهم تصویب کنید روحی - خوبست آقایان موافقت فرمایند که مذاکره در کلیات کافی باشد و وارد در شور مواد بنویسم و هر کس هر نظری دارد در مواد بدهد

رئیس - آقای مخبر فرزند مخبر فرزند - عرض کنم که متأسفانه ما همان رویه سابق را داریم دنبال میکنیم مقدرات مالی مملکت ما همین بودجه است که آمده است و باید مجلس شورای ملی درش غور و رسیدگی کند و بدست دولت بدهد و دولت هم روی آن عمل کند معدل - بیست سال است این عادت مانده است بگذارید حرفها زده شود

مخبر فرزند - سه جلسه است که بودجه مطرح است و هر جلسه یکساعت و نیم این جا صرف وقت شده برای یک بودجه که یکسال جمع و خرج مملکت است آقایان خوبست اجازه بدهند که ما آن رویه قدیم را ترك کنیم و آقایان اگر نظر باین دارند اظهار فرمایند و نظری هم که می دهند برای این است که راهنمایی بدوات کرده باشند و اگر مشکلاتی هست گفته شود و الامذاکرات کافی است و بعد هم رای بدهند

و بودجه را بدهند بدست دولت که برود عمل کند (معدل مثل قدیم) بلی همانطور اینکه نمی شود و بنده مخالف این رویه هستم اجازه بدهید مطالب گفته شود جلسه امروز کافی نیست عصری هم بیائید فردا هم بیائید پس فردا هم بیائید مجلس که کار دیگری ندارد و مهیای عمل است و اولین وظیفه مجلس هم دقت در بودجه و مذاکره در بودجه کشور است آرا هم اگر آقایان اجازه ندهند که دیگر بمقیده بنده کار خوبی نیست

رئیس - رأی گرفته می شود بکفایت مذاکرات آقایان موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد رأی گرفته می شود برود در شور مواد آقایان موافقین برخیزند (اکثر قیام کردند) تصویب شد ماده اول خوانده میشود:

ماده اول - مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۲۱ کشور را که مطابق صورت ضمیمه از حیث درآمد بمبلغ سه هزار و یکصد و سی و هفت میلیون و هشتصد و بیست و دو هزار و نهصد و چهل ریال (۳۱۳۷۸۲۲۹۴۰ ریال) و از حیث هزینه بمبلغ سه هزار و یکصد و سی و هفت میلیون و ششصد و نود و پنج هزار و پنجاه و سه ریال (۳۱۳۷۶۹۵۰۵۳ ریال) بالغ میباشد تصویب شد و در مورد وزارتخانهها و ادارات بوزارت دارایی اجازه میدهد مصارف جاری آنها را در دو ماه و نیم اول سال ۱۳۲۱ در حدود اعتباراتی که در بودجه های تفصیلی سال ۱۳۲۰ منظور بوده و حقوق کارمندان و خدمتگزاران آنها را مطابق با مبلغ پرداخته شده و یا تمهید شده اسفند ماه ۱۳۲۰ از محل اعتباراتی که برای آنها در بودجه ۱۳۲۱ تصویب شده است پردازد

پرداخت اعتبارات از ۲۵ خرداد بعد موصول بر این خواهد بود که وزارتخانهها بودجه تفصیلی خود و بودجه های تفصیلی ادارات مربوطه بخود را با موافقت وزارت دارایی بکمسیون مجلس شورای ملی پیشنهاد نمایند پرداخت بودجه از تاریخ تقدیم بمجلس منتهی تا دو ماه طبق بودجه های پیشنهادی (در صورتی که بودجه تصویب

کمسیون رسیده باشد) و بعد از دو ماه طبق تصویب کمسیون بودجه مجلس شورای ملی بعمل خواهد آمد تبصره - وزارت دارایی مجاز است علاوه بر یکصد و پنجاه میلیون ریال که در بودجه برای ازمایش کل امنیه پیش بینی شده تا میزان پنجاه میلیون ریال اضافه اعتبار از محل اضافه درآمد یا صرفه جوئی های بودجه در صورت احتیاج پرداخت نماید

رئیس - چون عده زیادی از آقایان در مواد اجازه خواسته اند اجازه شان محفوظ است در مواد آقای طباطبائی انوار - بنده در ماده اول و دوم هر دو اجازه خواسته ام آقا بنده مقدم هستم

رئیس - آقایان طباطبائی و امیر تیمور قبل از شما اجازه خواسته اند

انوار - من جلوتر در مواد اجازه خواسته ام رئیس - جنابعالی در ماده اول و دوم اجازه خواسته اند بعد از دو نفر و امره سوم هستید

طباطبائی - آقای انوار بنده اجازه ام پیش از شما است انوار - من نمیدانم شاید آقا شب اجازه می گیرند (خنده نمایندگان)

طباطبائی - عرض کنم که در ماده اول ... جمعی از نمایندگان - عده برای مذاکره کافی نیست

طباطبائی - بسیار خوب صبر میکنم (در این موقع عده کافی شد)

رئیس - بفرمائید آقا طباطبائی - عرض کنم که در ماده اول بنده عمده نظری که دارم این است که چون بحث در کلیات بالاخره زورمان نرسید و مطالبی که گفتیم با اینکه ملاحظه فرمودید مورد تصدیق هیئت محترم دولت هم بوده است معذرتا طرز قضاوت در امور این است که تمام آن مقدمات و صغری و کبری پذیرفته میشود و قبول میکنیم و تصدیق میکنیم بعد با یک امای استثنائی کلک صاحب حق و صاحب حرف را قی میکنیم و میگوئیم که مملکت دچار زحمت است و فقر است و پریشانی

است صحیح است ادارات وضع تشکیلات از حیث کار و از حیث نفرات خوب نیست اینهم صحیح است. سوء جریان امور را تصدیق میکنیم

ثقة الاسلامی - عده کافی نیست آقا هاشمی - بگذارید حرفشانرا بزنند آقا

طباطبائی - بلی. وظیفه ناشناسی مأمورین را ملاحظه میفرمائید مورد تصدیق همه است بعد از آنکه همه این مطالب را تصدیق کردیم آنوقت میگوئیم اما حالا موقع باریک است تریک است بودجه دیر میشود ادارات معطل هستند چه میشود و چه میشود چه کار کنیم رسیدن ملیون تومان تصویب میکنیم بدهیم ادارات. من از یک معمولی سر در نمی آورم که میگویند بودجه نصف شده است

اعتبار - آخر آقا اضافات را هم در نظر بگیرید دکتر طاهری - نصف شده و با در نظر گرفتن اضافات شده سیصد ملیون

طباطبائی - بنده این را برای آقا میخوانم اعتبار - بخوانید

طباطبائی - عرض میکنم خدمت آقا در آمد مبلغ سه هزار و یکصد و سی و هفت میلیون و هشتصد و بیست و دو هزار و نهصد و چهل ریال

اعتبار - هزینه را بخوانید

طباطبائی - من که هزینه را اسم نبردم میگوئیم بودجه و بودجه اعم است از هزینه و درآمد

اعتبار - عجب!

طباطبائی - بنده بخارم این را میخوانم این را اول نوشته ام اول هزینه را نوشته ام میفرماید در آمد مبلغ سه هزار و یکصد و سی و هفت میلیون و هشتصد و بیست و دو هزار و نهصد و چهل ریال

اعتبار - هزینه را بخوانید

طباطبائی - من که هزینه را اسم نبردم میگوئیم بودجه و بودجه اعم است از هزینه و درآمد

اعتبار - عجب!

طباطبائی - بنده بخارم این را میخوانم این را اول نوشته ام اول هزینه را نوشته ام میفرماید در آمد مبلغ سه هزار و یکصد و سی و هفت میلیون و هشتصد و بیست و دو هزار و نهصد و چهل ریال

اعتبار - عجب!

طباطبائی - بنده بخارم این را میخوانم این را اول نوشته ام اول هزینه را نوشته ام میفرماید در آمد مبلغ سه هزار و یکصد و سی و هفت میلیون و هشتصد و بیست و دو هزار و نهصد و چهل ریال

بودجه سال ۱۳۲۰ هزینه مبلغ چهار هزار و سیصد و بیست و سه میلیون و نهصد و یازده هزار و الی آخر .
درآمد سال ۱۳۲۱ مبلغ سیصد و سیزده میلیون تومان
درآمد پارسال پیش بینی شده بوده ۳۶۱ میلیون تومان هزینه امسال هم ۳۱۳ میلیون تومان پیش بینی شده .
خوب میفرمائید نصف شده کجایش نصف شده ؟
اعتبار - بلی تقریباً نصف شده است آخر هفتاد میلیون اضافات را هم در نظر بگیرید آقا .

طباطبائی - چرا در نظر بگیریم ؟ دوتا سیصد تا میشود ششصد تا .
اعتبار - عجب . هزینه را هم در نظر بگیرید که نصف شده .

طباطبائی - این پولی است که بعنوان درآمد از مردم در پارسال گرفته اند امسال هم میگیرند شما پارسال سیصد و چند میلیون تومان اداراتتان از مردم گرفته اند و صرف کرده اند حالا هم سیصد میلیون تومان و کسری میگیرند صرف ادارات میکنند چه فرقی کرد و کجایش نصف شد ؟ بنده باز سال که پنج تومان داده ام امسال هم ۵ تومان میدهم چه فرقی کرده است ؟

دکتر طاهری - امسال ده تومان میدهید .

طباطبائی - چرا ؟ من که راستی سر از این حرف ها در نمیآورم از این حساب سر در نمیآورم و حالی نمیشوم .
دشمنی - امسال شما ۴۷۵ تومان در هر ماه می گیرید (خنده نمایندگان) .

طباطبائی - اجازه بدهید وقتی که اضافات قانونش آمد اینجا ما نگفتیم که این محظور و مشکل و این بدبختی درش هست ؟ ولی گوش نکردند همینطور هم بی لطفی آقایان نگذاشت حرف حساب زده شود و بالاخره آن روز ممکن بود این اضافه را تصویب نکنیم و طوری هم نمیشد حالا هم دست دولت باز بود و ممکن بود آرزو جلویش گرفته شود اگر هم میکردیم عیبی نداشت ولی امروز برگشتن آن مشکل است البته بنده وقتی که کلیات مطرح بود بکمقدار یاد داشته‌امالی

داشتم که عرض کردم بعضیها از بس زیاد بود فراموش کرد .
وماند
(در این موقع چند نفر از آقایان از مجلس خارج شدند)
رئیس - آقایان کجا میروید ؟ اگر نمیآئید جلسه را ختم میکنم معنی ندارد که می روید بیرون .
اعتبار - بفرمائید آقا . اکثریت است .
طباطبائی - بلی یادداشتها ماند .

رئیس - اجازه بدهید آقا . آقایان این تابلویی که اینجا جلوی ما گذاشته شده تنها برای رئیس است که نیست این برای اینست که آقایان بدانند در وقت مذاکرات و در وقت رأی عده کافی باشد و از مجلس خارج نشوند و این البته موضوع ندارد که هر ساعت مجلس بگوید عده کافی نیست و بفرستیم خارج که بیایند تا عده کافی بشود و با این وقت که مدتی صبر کنیم و اتلاف وقت کنیم این واقعاً اسباب تأسف است هر دقیقه که نمیشود ده مرتبه این کار را کرد . حیثیت مجلس را این کار میکاهد (صحیح است) بفرمائید .

طباطبائی - عرض کنم که خوب مسئله بودجه ادارات را اگر میفرمائید چاره نیست و باید باآلهائی که هستند حتماً پول داد تصدیق هم کردند آقای اعتبار مخبر کمیسیون بودجه عرایض بنده را منتهی گفتند که در این موقع با این مضیقهای که از حیث معیشت هست اگر بیرون بکنیم اینها را چه بکنند بنده میخواستم که یک جواب نقضی بدهم بایشان که خوب مردم چه بکنند . شما از یک آدم لخت و بدبخت پول میگیرید و میدهید بیک آدم بدبخت دیگری که توی اداره هست و میگویند اگر هم بدهیم این آدم چه کار بکند فکر آن دیگری را هم بکنید او چه بکند ؟ بسیار خوب حالا بودجه ادارات را نمیشود دست زد بنده عرضی ندارم اما یک قسمت مخارجی هم هست که اینها را می شود جلویش وا گرفت . کمیسیون ارز صد و نود هزار تومان عایدش هست و سیصد هزار تومان بیشتر مخارجی است این که آن روز بنده اینجا تذکر دادم که کمیسیون ارز را منحل کنیم و بگذارید از بین برود از لحاظ لیره و نرخ لیره

فقط نبود از لحاظ مخارجش هم بود اصلاً خود این بساط که درست شده است تحمیل بر بودجه کشور است . ساختمانها این جا چند قلم است که باسم تعمیرات است اعتبار ساختمان . ساختمان و تعمیرات ده میلیون اعتبار عمران و آبادی سیصد هزار تومان اعتبار تعمیرات صد هزار تومان و کسری در بودجه منظور کرده اند . بنده یک هفته پیش از خیابان ناصریه ساعت ده بود که می گذشتم دیدم در آن بالا در کلبه عمارت وزارت دارائی در طبقه هفتم و هشتم دیدم چراغ های برق روشن است و بنده مشغول کار است اول بنده واقعاً از حوصله دولت و متصدی تعجب کردم که با این همه گرفتاری و ابتلاء زندگی بهیند چه حوصله دارند که ساعت دو شب چراغ برق گذاشته اند و شب کار می کنند

امیر تیمور - مقطعه کار است

طباطبائی - باشد مقطعه کار باشد بالاخره با پول دولت است این حوصله می خواهد پول مردم را گرفتن و دادن بمقطعه کار که شب کار کند از پول مردم در صورتیکه بنده از یک خیابان دیگر میگذشتم دیدم که چندین قصر خالی افتاده است فقط یک پاسبان آنجا گذاشته اند و خالی افتاده است خوب آقا آنجا را بدهید با ادارات دولتی و بنائی نان را موقوف کنید بگذارید برای روزیکه آهن وارد این مملکت بشود مصالح بیاید پول داشته باشید عرض کنم که حوصله که باین عمارات نگاه کنیم برای ما باشد ده میلیون هم از بودجه کسر میشود . یکی دیگر اینکه اینجا در ماده اول مثل سابق که مرسوم بوده نوشته است که بودجه تفصیلی بیاید بکمیسیون بودجه حالا آقایان موافقت میفرمایند پیشنهادی بنده داده ام که بودجه های تفصیلی هم بیاید بمجلس و مطابق اصل ۱۸ قانون اساسی که جرح و تعدیل در بودجه اصلاً بمجلس است اسمی از کمیسیون بودجه در قانون اساسی نیست در اصل ۱۸ قانون اساسی تصریح شده است که جرح و تعدیل در بودجه مملکت بمجلس است معنی جرح و تعدیل هم همین است آقا که ما بتوانیم بوزارت مالیه بگوئیم شما چند تا مدیر کل دارید و چه قدر رتبه او داده و بازده درست کرده اید در آنجا

و عاتش چیست و زائد است حالا در این بودجه بطور کلی ما تصویب کردیم و گفتیم که صورت جز ، و بودجه تفصیلی برود بکمیسیون بودجه و در آنجا البته یک صحبت هائی میشود و صورت هائی هم می آورند و تصویب میشود و می رود فرست هم از دست ما می رود و باید بیاید بمجلس (دکتر طاهری میآید بمجلس)

ممد - اگر بمجلس بیاید شاید بولایات هم سهم بدهند
طباطبائی - بلی باید بیاید بمجلس و باید بشود این کار اگر بمجلس آمد همه کارش میشود کرد و خوبست آقایان موافقت بکنند که یک اثر تاریخی از مجلس شورای ملی در این دوره بر اهمیت باقی بماند و واقعاً این یک فکر صحیحی است که تذکر داده شد که ما اصلاً فرمول را موافقت کنیم که عوض شود و اینطور نباشد که در اسفند سال ۱۳۱۹ یک بودجه آمد برای سال ۱۳۲۰ اینجا همینطور و بایک قیام و قعود باورقه (چون مالی بود) ما تصویب کردیم حالا هم فقط تفاوتی که پیش آمده است این است که یک قدری میگویند بیشتر صحبت کرده اند . صحبت نیست آقا توجه بفرمائید باوضاع اقتصادی مملکت بابواب بسته از تقاع نظر تجارت ما با همه جا که دستمان از همه جا کوتاه شده است باینها توجه بفرمائید یک قسمت از مملکت که اصلاً تکلیفش روشن نیست ازین بیشتر بنده نمی خواهم تصریح کنم توجه بکنید بگرفتاری عمومی از نظر معیشت و از حیث خواربار و از هر حیث این بودجه همانطور که آقای نخست وزیر هم تصدیق فرمودند واقعاً باینده مالی ما متناسب نیست هنوز در قسمت کشاورزی بیانی فرمودند البته اداره کشاورزی باید باشد و اگر بوظایف خودش عمل بکنند همه موافق هستیم بنده هم آن روز اساساً عرض کردم که هیچ توجهی لازم نیست بشود بکشاورزی ولی متأسفانه وضعیت طوری بود که تا بحال فرصت نمی داد مجال نمی داد که اداره کشاورزی کاری بکنند برای مردم برعکس برای مردم برای املاک برای صاحبان ملک صاحبان کشت و زرع جز زحمت و خسارت و جز ضرر چیزی ایجاد نمی کرد و نتیجه این اداره کشاورزی که حالا وزارت کشاورزی شده است نگرفته ایم .

يك مسئله که من از آقای وزیر مالیه خواستم بپرسم اگر خاطرشان باشد جوابی هم بدهند پارسال چهل ملیون تومان از شصت و چند ملیون تومانی که در اختیار اعلیحضرت همایونی بود گویا بدوات داده شده این را جزو بودجه گذاشته اند و بنده شنیدم مصرف هم شده است و تمام شده است بنده معتقدم که این چهل ملیون تومان را قرض گرفتند یا بیعت کردند و همینطور بخشیدند چه جور شده این پول یکی از نمایندگان - قرض گرفته اند طباطبائی - اگر قرض گرفته اند فرع میدهند یا فرع میدهند و ترتیب آن چه جور است بنده نظرم معلول - گروهی هم دارند (خنده نمایندگان) طباطبائی - ترتیب آن چه جور است بنده نظرم نیست که بتصویب مجلس هم رسیده باشد این پولی را که قرض گرفته اند بنده بیش از این دیگر عرض ندارم وزیر دارائی - عرض کنم يك مسائلی بود که در جلسه گذشته مطرح شد و چون جلسه ختم شد موفق نشدم توضیحی عرض کرده باشم حالا برای اینکه مبدا مجدداً مطرح شود بنده قبلاً توضیح میدهم که موجب نشود آقایان سوال بفرمایند و این چند نکته را توضیح میدهم یکی راجع به بقایای مالیات ارضی است این را يك عده از آقایان پیشنهاد فرموده بودند که از بودجه حذف کنیم بنده تحقیقات دقیقی کردم بیش از ۱۲ میلیون ریال از بقایای مالیات ارضی باقی نیست از این مبلغ هفت میلیونش را اشخاص هستند که تعهد داده اند و البته داده میشود پنج میلیون هم نزد اشخاص طلبت که خورده یا هستند و در تمام بودجه هم پیشنهاد شده که اینها معاف شوند (صحیح است احسنت) البته این موضوع در مدهم بودجه حل خواهد شد و یکی هم راجع به مالیات بر درآمد بود که يك قسمت از آقایان فرمودند که بدفاتر تجار ترتیب اثری داده نمیشود بنده گفتم شاید در این دو سه ساله که بنده بوده ام تغییری داده شده ولی بعد معلوم شد اینطور نیست و مطابق ماده ششم قانون اصلاح قانون مالیات بر درآمد مصوب سال ۱۳۱۷

که در اسفند گذشته است اصل دفاتر مدرک تشخیص است و همینطور هم عمل شده است و بعد از این هم عمل میشود البته بعضی از اوقات مثل هر مدرکی که تصور شود درش خللی یا نقصی است آن تخلف و نقص ایراد میکنند ولی همیشه دفاتر مدرک و ملاک عمل بوده و خواهد بود و نسبت به پیشه و ران شکایتی شد منجمله آقای آزادی گفتند نسبت بیک عده از پیشه و ران فارس که جلای وطن کرده اند راجع بپیشه و ران بنده آن موقعی که در وزارت دارائی بودم سابق بر این برای اینکار يك مالیات مقطوعی معین کردم و آهم تشخیص با کمیسیون های محلی بود که معین میکردن فلان پیشه و ران و فلان درجه چقدر باید مالیات بدهد و بطور مقطوع از او مالیات گرفته میشود و يك مبلغ خیلی عادلانه هم بود تشخیص مأمورین دارائی هم در آن نبود بلکه به تشخیص یکی کمیسیون محلی بود و این ترتیب هنوز هم باقی است و خیلی هم از آن پیشه و ران جزء نمی گیرند و از هر يك مبلغ خیلی جزئی میگيرند و راجع بفارس صورتی رسیده بود و بنده دیدم ۵۰ ریال ۵۰ ریال و رقم بزرگ و مهم آن ۳۰۰ ریال بیشتر نبود و آن را هم تحقیق کردم و باز هم گفتم تحقیق کنند از محل راجع باعلانی که کرده بود مالیه محل که به بینیم این اشخاص که محل اقامت شان معلوم نیست که جاست آیا جلای وطن کرده اند واقعاً یا برای فرار از دین جای شان را تغییر داده اند منظورم این است که نسبت به پیشه و ران جزء هم کمال ارفاق شده و میشود (صحیح است) و خواهد هم شد از این قسمت هیچ انگریزی نیست موضوعی را که آقای طباطبائی فرمودند راجع به بنائی وزارت دارائی این بنائی وزارت دارائی آقا مقاطعه است و امسال هم يك عملیات خیلی کمی دارد ولی البته مقاطعه کار مخیر است و میتواند در هر موقع شب و روز کار کند و تمام کند کارش را عاجالتاً در تمام وزارتخانه ها بطوری که بنده صبح عرض کردم شاید عنوان بنائی ها که در برنامه بنائی های وزارتخانه ها بود پیش بینی نشده است امسال و امسال فقط يك قلم در حدود صد میلیون ریال نوشته شده

است در بودجه که هر وزارتخانه برای جلوگیری از خسارت یا تعمیرات لازم و فوریت زیادی که باشد هیئت دولت آنرا مطالعه میکنند و می بینند که اگر نکنند موجب ضرر است از آن اعتبار اجازه خرج میدهند و شاید سنوات قبل لافلشش مقابل هفت مقابل این مبلغ مخارج بنائی میشد و تمام آنرا ما امسال کسر کردیم و باز هم آقای طباطبائی فرمودند که موقع و وضعیت کشور يك وضعیت فوق العاده است و بهمین جهت بنده خواستم عرض کنم که همین وضعیت فوق العاده است که ایجاب میکند که بکفداری نسبت به بودجه کشور آزادی به دولت بدهند که دولت در این سال فوق العاده بتواند کارهایی در کشور انجام بدهد اگر سال عادی بود که اشکالی نداشت و بنده هم عرضی نداشتم ولی در يك همچو وضع عادی و در يك همچو سال فوق العاده مجلس باید همانطور که در سایر جاها معمول است کلیه اختیارات را به دولت تعویض کند که دولت بتواند کار کند نه اینکه در يك چنین موقعی مجلس شورای ملی بیاورد و يك سخت گیری هایی بکنند و يك کارهایی بکنند که دست دولت بسته شود و نتواند با يك وضعیت فوق العاده مواجه شود راجع به طرح شدن بودجه جزء این را باید عرض کنم مطرح شدن بودجه جزء در مجلس هیچ موقعی در ادوار مختلفه سابقه نداشته است و هیچوقت بودجه جزء در مجلس مطرح نشده است فقط یکی دو مرتبه شد آهم نه تمام بودجه و ملاحظه بفرمائید این بودجه که در مجلس مطرح شده چقدر طول میکشد تا برسد به بودجه های جزء که يك کتابی است بلکه بودجه هر وزارتخانه يك کتاب است که چندین جلد کتاب خواهد شد و اگر تمام بودجه های وزارتخانه ها در مجلس مطرح شود شاید شش ماه وقت مجلس را بگیرد تا قلم به قلم تصویب بفرمایند و البته این اختیارش با خود مجلس است و هر نوع که مقتضی بدانند همانطور عمل میشود در باب آن چهل میلیون عایبه ملوکانه هم آن البته بعنوان قرض بوده است وزارت دارائی آنرا بعنوان قرض گرفته است و گویا فرع معمولی هم همانقدر که بانکها میدهند داده میشود مصرف هم

شده است فعلاً هم نمیدانم که وضع آن چه خواهد بود که بعرض برسیم رئیس - آقای امیر تیمور امیر تیمور - عرضی ندارم رئیس - آقای انوار انوار - بنده خیلی متأسفم که روز اول که آقای طباطبائی آهمه حمله کردند مخبر کمیسیون وقت پیدا نکردند زحمات کمیسیون و اقدامات کمیسیون را بعرض مجلس برسانند از این حیث حقیقه بنده خیلی متأثرم و ناچارم اول این را عرض کنم بعد نظریات خودم را عرض کنم آقایان به خدای واحد احد قسم است که در این ادواری که من در مجلس بودم در آن چهار دوره بنده هم در کمیسیون بودجه بودم آنوقت هم خیلی آزاد بودیم هیچ دوره مثل این دوره کمیسیون بودجه با دقت با ملاحظه اطراف وارد بودجه نشد بودجه در نهایت انتظام و انضباط و آزادی تمام نه ضرب شصت و نه بیم عین بدون ترس این که خبر دهنده در بین تمام عواندرا در تحت نظر گرفت و در هر يك از آنها با تمام قدرت و قوه که داشت اظهارات خودش را کرد و واقعاً يك وزیر مالیه خون سرد و خوش بیانی هم بود که ما با يك حرارتی وارد میشدیم ولی ایشان با يك متانت و حوصله يك آبی به حرارت ما میریختند همینطور وزرای دیگر در تمام موارد و تمام مواد هم مذاکره شد در باب مالیات بر درآمد که من همیشه از مالیات بر درآمد فریاد میجویم چنانچه اگر آقایان مستحضر باشند اول لایحه ای که راجع به مالیات بر درآمد در مجلس من پشت همین تریبون با آن عبارتهای شرعی که در سابق میگفتم گفتم که این لایحه خبیث را بردارید از مجلس ببرد بیرون ولی در کمیسیون آقای وزیر دارائی با يك عبارتی که مسلماً فلسفه هم داشت و دلیل داشت و منطبق داشت ما را تا اندازه قانع کردند و تا اندازه هم وعده دادند که این نظامنامه های بی پیر این بخش نامه ها این متحدالما لها که در هر دوره يك وزیر آمده است از بین ببرند که هر راپرتی که از يك جایی برایش آورده اند مطابق آن راپرت يك

بخش نامه صادر کرده يك متحد المالی صادر کرده اینها را وعده دادند قول قطعی دادند در این مسئله و در این قسمت که نهایت اهتمام را بکنند و کاری کنند که این مالیات بر در آمد واقعا سهل الوصول باشد و سخت نباشد و همانطور که آقای آزادی بیان کردند بنده جراند شیراز را که نوشته بود کسبه های شیراز دکانین را گذاشته اند و از ایران آواره شده اند چون رئیس مالیه نوشته بود که اینها مالیات نداده اند این را نشان آقای وزیر مالیه دادم و فرمودند که رسیدگی میکنیم . یکی از مطبوعات کثیر الانشار نوشته بود که در سه جلسه کمیسیون بودجه صرف وقت کرد در سه جلسه خیر در پنج جلسه متوالی هر جلسه هم پنج ساعت و کاملاً هم همه حاضر میشدیم نه این که حاضر نمیشدیم چون سال اول بود که بودجه به آزادی مطرح میشد و با آزادی صحبت میشد همه حاضر میشدیم با نهایت انضباط مطالعه میشد . چیزی که در طی همین قسمت ها عملی نشده است گاهی وزیر مالیه گاهی رئیس الوزراء يك اشاره میکردند و رد میشدند سه موضوع در کمیسیون تصمیم ما بود یکی اینکه اتومبیلهای بی پیر که يك کردارمه تشکیل داده است که در هر وزارتخانه که رد میشویم يك گردان سواره اتومبیل آن جا هست این اتومبیلها را روز اول آقای وزیر مالیه فرمودند که من کاپیة اتومبیل های دولتی را اعم از اتومبیل های وزارتخانه ها و استاندارها و فرماندارها را محدود میکنم و اتومبیلهایی که فعلاً چهارصد و پنجاه تا است در فکر هستند به صد تا محدود کنیم و بیشتر از این لازم نداریم بعد آقای دیگری از وزراء بلند شد که نه آقا بیشتر لازم داریم اگر تغییری کرده در جلسه هیئت وزراء تغییر کرده است (نخست وزیر - خیر تغییر نکرده است) تغییر نکرده خدا عمرتان بدهد پس این قدم اول بود که ما برداشتیم و دولت هم وعده داده است و عمل هم می کنند و تصدیق بکنند که عملی شدن اینکار چه اندازه به مملکت خدمت می کنند و فایده دارد این يك موضوع - موضوع دیگر گرفتن حقوقات مختلفه و باسامی مختلفه است این مسئله هم مطرح شد که ما اطلاع داریم که

از ادارات مختلفه حقوقات مختلفه گرفته میشود به آقای وزیر دارائی هم خبر کردیم ایشان هم صحبت کردند آقایان اعتبار و ملك مدنی و آقایان دیگر هم در کمیسیون بودجه بیاناتی کردند و بنده خودم کاملاً در نظر دارم در زمان دکتور میلیسپو این پیشنهاد را کردیم آن وقت آقای دکتور خلیل خان معاون وزارت فرهنگ بود این پیشنهاد شد و تا يك اندازه هم پیشرفت کرد اما بعد دیگر آن روح مالی مصادف شد با يك كابوس دیگر و دیگر نتوانستیم پیش ببریم و چون نتوانستیم پیش ببریم رفت بالا می نه در يك جا و کم کم این يك موضوع رسمی شد این است که در این باب هم آقای وزیر دارائی قول دادند و وعده دادند که جدیت کنند و در بودجه های تفصیلی وزارتخانه ها تا آن قدری که ممکن است و تا اندازه که مزاحمت درش واقع نشود در اینکار هم يك اقدام اساسی بعمل آورند و کاملاً آقایان تصدیق دارند که اینکار در بودجه ما خیلی تأثیر دارد هم در بودجه تأثیر دارد و هم تأثیر در خدمتگذاران مملکت برای اینکه وقتی می بینند عده که واقعا يك هستند و کارشان هم رضایت بخش است و يك حقوق بیشتری نمیگیرند و بعضی ها هم هستند که نرها و باطمینانی مندرج میکنند باسامی مختلف و حقوق می گیرند اینها باعث دلتنگی دسته اول می شود این است که این را هم در نظر گرفتند و قول قطعی دادند که تا آن اندازه که اکثریت مجلس تصویب کند ما تقلیل میدهم . موضوع سوم که کاملاً آقای بیات در این باب جدیت کردند مسئله امنیه بود که بیات کردند که این پانزده میلیون که ما به امنیه تخصیص داده ایم تأمین نمیکند امنیه تمام مملکت را و ما تأمین می خواهیم از دو جهت تأمین مالی و تأمین جانی تأمین مالی را از يك راه تأمین جانی را از يك راه که آن را هم وارد می شویم آرا هم آقای وزیر دارائی بعد از آنکه گرفتاریهای خودشان را در بودجه دیدند و وزرای دیگر هم دیدند در اطراف آن مباحثه شد و آقای وزیر جنك هم بودند و بیاناتی کردند که قشون در يك محل هائی هست هر وقت قوه امنیه محتاج باشد قوه قشون هم کمک میکنند و بیانات دیگری هم کردند و باز

ما قانع شدیم و گفتیم که ما کاملاً عنایت داریم که يك امنیه کاملاً مجزا و منفرد و خارج از قشونی با تشکیلات کاملی داشته باشیم یعنی همان جورى که قوه قشونی برای مرزها دادیم قوه امنیه هم برای امنیت ممالک باشد و این مبلغ پانزده میلیون برای امنیه کافی نیست شاید سه روز در این مسئله در اول جلسه در وسط جلسه در هر قلم که مناسب بود و نتوانستیم در آن جا يك اتخاذ سندی از وزیر دارائی بکنیم لذا کره میکردیم سند هایش هم هست و اتخاذ سند کردیم که يك قلم های درشتی برای امنیه قرار بدهند بلکه در این باب هم نتوانیم امنیه مان را کامل کنیم اسهش را هم تغییر ندهند لباسش را هم تغییر بدهند بلکه موفق شویم که انشاء الله خلافتان را هم تغییر بدهیم . این کارهائی بود که کمیسیون بودجه در پنج جلسه متوالی زحمت کشید و کارهای خودش را کرد و این بودجه ایست که تنظیم شده و حالا بنظر مجلس میرسد و ملاحظه میفرمائید ولی با همه اینها بنده در ماده اول رأی ندادم برای خاطر اینکه مخالفتی داشتم و عرض کردم که کمیسیون بودجه همیشه راپرت خودش را که میداد بودجه تفصیلی را تقدیم مجلس می کرد و باید بودجه تفصیلی هم برود به مجلس و بنده متوجه تا این هشتم فقط تکراری که بنده دارم از رفقا و همکاران محترم است که باید تصمیم بگیرند و جدیت کنند و بایستند که در ظرف يك هفته از اول آفتاب چهار ساعت پیش از ظهر تا دو ساعت بعد از ظهر و از سه بعد از ظهر بیاییم تا غروب بودجه را بگذرانیم و اگر این جور باشد تصدیق میفرمائید که عملی خواهد شد چون ما همه با دولت تشریک مساعی داریم ما باید کارشان را کم کنیم من پیشنهاد کردم بودجه های تفصیلی بیاید به مجلس و این را عرض کنم که تکراری بنده از همین است که بیاییم این جا و آقای رئیس بنشینند آن وقت هم ما معطل شویم هم مجلس حالا چنانچه اکثریت از روی عقیده موافقت میکنند ما فشاور بیاوریم که وزراء در ظرف دو هفته بودجه تفصیلی خودشان را بیاورند و لازم هم نیست در هر جلسه تمام آقایان وزراء بیایند هر موقع بودجه هر وزارت خانه می آید آن وزیر بیاید فعلاً

من عرضم را خاتمه میدهم و يك چیزی که برای من یکبار گران اینجا بود آن موضوع چهل میلیون و آن صحبت هائی بود که آقای وزیر دادگستری آمدند اینجا و صحبت شصت میلیون پول کردند که اعلیحضرت همایونی داده اند بعد گفتند آن را هم تقسیم کرده اند حالا آقای وزیر دارائی تشریف آوردند و اظهار مرحمت فرمودند که چهل میلیون هم برایمان قرض درست کردند

وزیر دارائی - عرض کنم راجع بمسائلی که آقای انوار فرمودند که بنظر عموم نمایندگان هم این موضوع حقوقات مختلفه و اتومبیل و امنیه است که باز هم بنده تکرار میکنم و بکارتبه دیگر باطلاع آقایان می رسانم که نسبت باتومبیلهای دولت نظر بنده این است که تقلیل بدهیم و صورتهای هم که وزارت دارائی تهیه کرده و بتصویب هیئت دولت هم خواهد رسید صد اتومبیل است از ۴۵۹ اتومبیلی که در تمام ادارات دولتی و غیره هست (بکنفر از نمایندگان - برای کلیة کشور و وزارت جنك) وزارت جنك خیر اتومبیلهای وزارت جنك باری است و شامل نمیشود (مطالباتی - سواربها چطور) سواربها البته مشمول است . در قسمت حقوقهای مختلفه در این باب هم کاملاً دولت موافق است و فقط عرض کردم نظری که هست این است که مبدا لئالیستیک استفاده نشود از وجود بعضی از اشخاص در ادارات دولتی مخصوصاً بنگاه های فرهنگی که در کار هائی که دارند معطل شوند و نتوانند از وجود بعضی استادان و پزشکانیکه حالا دو کار انجام میدهند استفاده کنیم و این قبیل اشخاص که الان دو کار انجام میدهند اگر آنها را منحصرأ برای يك کار بکاریم شاید کار معطل شود و نداشته باشیم اشخاصی را که سر آن کار بکاریم فقط اشکال ما در این است که آرا هم مشغول رسیدگی هستیم ولی اصولاً ممکن نیست بگذاریم که بکنفر آدم متصدی دو سه شغل شود و از دو سه محل حقوق بگیرد و این هم البته در ضمن بودجه های تفصیلی که در کمیسیون بودجه مطرح خواهد شد حل میشود نسبت به امنیه هم که يك موضوع حل شده است فقط يك

موضوع بود که بنده خواستم تذکر بدهم که مبادا سوء تفاهم بشود و مربوط بود باین چهل ملیون البته صورتش صورت وام است و این برای مصارفی است که در حقیقت آن مصارف هم مصارف عام المنفعه و مخارج دولت است مثلاً پنججاه ملیون ریال آن مرحمت شده است برای مریضخانه پانصد تخت خوابی که آنرا از دولت خریداری کردند و يك مقداری از اراضی دانشگاه را هم که لازم بود برای توسعه دانشگاه آن اراضی را با همین وجه خریداری کرده اند و بالاخره کلیه این وجه به مصرف این طور مصارف خواهد رسید . . .

صاحب اطبالی - قانونش بتصویب مجلس رسید . مریضخانه را بفروشد و زمین را بفرد این تصویب کیست ؟

وزیر دارائی - اینها البته قانونش در موقع خود خواهد آمد . آنچه راجع به زمین است خوب وقتی که اعلیحضرت همایونی میخواهند زمینهای بدانشگاه اعطاء کنند خودشان میخواهند و اعطاء میکنند خرجی نیست که برای دولت باشد که ما بیائیم پیشنهاد کنیم اما آنچه که مربوط بفروش از دارائی دولت است البته مطابق مقررات قوانین رفتار خواهد شد منظور این است که گر چه این بصورت وام است این چهل ملیون ولی برای تمام این مبلغ يك هزینه هائی تخصیص داده شده که این هزینه ها مربوط میشود بکارهای عام المنفعه از قبیل بهداشت و مریضخانه ها و آن چیزهائی که منظور نظر اعلیحضرت همایونی بود که از همین وجوه کارهای عام المنفعه که بتصویب اعلیحضرت همایونی خواهد رسید مصرف خواهد شد ولی اینکه در این موقع چرا وزارت دارائی این وجه را مصرف کرده است آقایان اطلاع دارند این راجع بیک موقعی بوده است که فوق العاده مهم بوده است در شهریور ماه گذشته و در آن موقع وزارت دارائی از این وجه استفاده کرده و شاید حق این بود که مجلس را هم مستحضر میباشند از این کار ولی نظر بفوریت امر این کار را نکردند و این وجه را مصرف کردند البته بموقع خودش لایحه خواهیم آورد و نسبت باسنادش اجازه مجلس را طلب خواهیم کرد خلاصه این توضیحی بود راجع به چهل ملیون

این است که این کشاورزی بدبختانه تا چندی قبل بسته بود ولی حالا ما باید سعی کنیم و تا قوه داریم کوشش کنیم که کشاورزی را باز کنیم (صحیح است) چون اساس زندگی مملکت و ملت ایران روی کشاورزی است و مملکت ایران يك مملکت کشاورزی است ولی بدبختانه مثل آنکه از هر طرف يك وزارتخانه يك دستش را بریده از طرف دیگر يك وزارتخانه يك پایش را بریده بنده این جا خواستم مخصوصاً از هیئت دولت خواهش کنم و استدعا کنم کشاورزی باید دست و پایش باز باشد و تمام این کارها دست کشاورزی باشد چقدر کاری ، نو تون کاری پنجه کاری ، آبیاری ، سد سازی ، کرم ابریشم . . .

صاحب اطبالی - همه اینها خراب میشود می رود پی کارش .

ثقة الاسلامی - بعکس تمام اینها اصلاح میشود فعلاً بعضی از اینها با وزارت پدشه و هنر است بعضی با وزارت دارائی است و همچنین خالصجات و بهره برداری این جا مثلاً وزارت دارائی برای بهره برداری در قسمت اقتصادی وزارت دارائی صد ملیون ریال مخارج ملاحظه فرمائید اگر تمام اینها دست وزارت کشاورزی باشد هم وزارت کشاورزی يك وزارتخانه میشود که واقعا دنیا پسند باشد و هم وزارت دارائی که سابقاً تمام دستش را روی این منابع گذاشته بود این منابع را خشک کرده بود و مردم را هم مستأصل کرده بود از تمام اینها وزارت مالیه راحت میشود مردم هم راحت میشود و وزارت کشاورزی این کارها را اداره میکند . مثلاً چندی قبل چند نفر از مالکین دهات و راین به بنده شکایت کردند که یک نفر میراب هست رودخانه کرج را میبایستی بدهد به مردم آبیاری کنند و هر سنگی هم تقریباً چهار تومان پول میگرفتند این بواسطه اغراضی که داشته است یا بواسطه بعضی چیزهائی که منتظر بود یا باید باو برسد چندین روز آب را ول کرده است به نمکزار می رود و حاصل املاک مردم از دست رفته است اگر هم آقای وزیر دارائی شاهد هم خواسته باشند خیلی ها هستند حتی یکی از مأمورین وزارت کشاورزی شاهد همین کار هست و یکی هم راجع برودخانه کن چندی است آب رودخانه کن می رود بدهات شاهزاده عبدالعظیم چند روز است

یکی از مأمورین شهرداری جلوی این آب را گرفته است باستناد این که در خود شهر شروع شده است به سبب زمین کاری و حبوبات کاری و این آب باید بشهر بیاید و این کار نتیجه شده است که حاصل آنجاها دارد بکلی از بین می رود اینست که باید هیئت دولت و آقای نخست وزیر تصمیم بگیرند این کارها بیاید وزارت کشاورزی و به یک نفر وزیر لایقی که واقعا در وزارتخانه اش تخصص دارد باور جوع کنند مثلاً يك املاکی دست کشاورزی است در ورامین بنده رفتم دیدم آن دهات را صد و شصت هزار درخت آنجا کاشته اند و به مردم بجای داده اند همچنین حبوبات آن جا میکارند و مردم بجای میدهند مثل فرم مدل این کارها را میکنند و اگر عمومیت بدهیم میتوانیم در تمام مملکت يك کشاورزی آبرومندی داشته باشیم بنده مثلاً یکی از آن مسائلی که چندی قبل تحقیق کردم مسئله سن است مسئله سن بین سه وزارتخانه تقسیم شده بود یکی وزارت کشاورزی بود که متخصص میفرستاد و یکی وزارت کشور بود که عمده میداد یکی هم وزارت دارائی بود که پول میداد يك روز وزارت دارائی میگفت که من پول میدهم وزارت کشاورزی هم متخصص میداد از وزارت کشور عمده میخواستند دو نفر انبیه وزارت کشور میفرستاد در آنجاها که لازم میدادستند سر راهها را میگرفتند سر این راه را میگرفتند سر آن راه را میگرفتند و مردم را بزور به عملگی میگرفتند و آنها را بی نان و بی جا بی آب میفرستادند برای این کار و وزارت کشور میگفت که من صد تا عمده فرستاده ام بعضی جاها يك مرتبه پانصد عمده فرستاده بودند تا عمل بیشتر از پنج تا بود و همه در رفته بودند و آن عمده ها میگفتند که ما يك چیزی هم میدهیم و ما را رها کنید اینهم کشاورزی بود در سابق و این کار مربوط بکشاورزی هم نبود مربوط بوزارت دارائی و کشور بود . عرس دیگر بنده راجع بوزارت بازرگانی و پیشه و هنر است من دیدم هم میگویند در فلانجا حیف و میل شده است امیدام چه چیزها شده است و مسئولین را چه بکنیم در وزارت پیشه و هنر اگر ما ملاحظه کنیم خیلی از مأمورین هستند که از روی تخصص با عمدتاً بعضی تصمیمات را گرفته اند از آن تصمیمات یکی کارخانه روغن کشی است

که در ورامین درست کرده اند این کارخانه ظاهرش خیلی خوب است گفته شده آقا در مملکت نباید یک کارخانه روغن کشی داشته باشیم؟ گفته اند خیلی خوب است ولی این کارخانه روغن کشی را نخواسته اند که یک کارخانه ای بسازند که هم خودش خرید کند و هم خودش روغن بکشد و هم تصفیه بکند این کارخانه روغن کشی را آورده اند در حدود یک کارخانه خیلی بزرگ عجب و این تقریباً روزی ۲۵ یا ۳۰ تن روغن میتواند تصفیه کند و بدبختانه این کارخانه را یک نلشش را خریده اند و آورده اند و سوار کرده اند و مابقی آنرا میدانم برای اینکه ارزش داشته اند یا بعضی جهات دیگر اصلایا آورده اند و این کارخانه دو نلث اسبابهایش مانده است در فرانسه و یک بنای عالی هم ساخته اند و حالا تقریباً دو سال سه سال است ساخته میشود و اعضایش هم بعضی ها آنجا هستند و بعضی نیستند و تقریباً ماهی هزار تومان خرج دارند و این کارخانه روغن کشی بنده به آقا عرض میکنم هیچوقت روغن کشی نخواهد شد برای اینکه در تمام مملکت وقتی حساب کنید روزی بیست تن روغن کشیده نمیشود و بساید این روغن کشیده شده را بیاورند آنجا تصفیه کنند و این عملی نخواهد شد. یکی هم کارخانه قند است مایک کارخانه قند در ورامین داشتیم و گفتند در ورامین چند عمل نمایی آید چند کار خوب نمیشود و چنین میشود چنان میشود و آن کارخانه بآن معظمی را آوردند نصفه کردند بعضی اسبابهایش را بردند طرف شیراز و بعضی دیگرش هم دو سه سال است جلوی خاک و باران و آفتاب افتاده است مثل این است که مال پدر مرده است اگر میخواهید بروید کارخانه قند و ورامین را به بینید و آنوقت آورده اند این کارخانه را تخصیص داده اند که در سایر کارخانه ها یک عملی بکنند و بعد بیاورند این جا که معلوم نیست با کدام کارخانه بکنند و با کدام ماشین بیاورند که در این کارخانه میخواهند تصفیه کنند. آمدیم سر وقت کارخانه مس ما میخواهیم کارخانه مس درست کنیم کارخانه مس روزی بیست تن سنگ مس میخواهد ولی به بینید این بیست تن را وقتی حساب کنیم میشود شصت هفتاد خروار این هفتاد خروار را باراه آهن بخواهند بیاورند

که به بابل رفته اند دیده اند ولی این کارخانه صابون سازی چون دولتی است یک رئیس دارد متخصص دارد صد نامنشی دارد چه دارد چه دارد و تمام عوائد این کارخانه بیشتر خرجش میشود و اگر این ها را بخواهند از نظر تجارتهی اداره کنند میشود ولی اگر بخواهند با ترتیب دولتی و بودجه دولتی اداره کنند نصف بودجه میرود برای این کارخانه ها و مردم هم نمیتوانند نفعی ببرند و دولت هم نمیتواند از این کار استفاده کند. بنده بارئیس کارخانه روغن سازی صحبت کردم میگفت میخواهیم راه بیندازیم گفتم برای شما خیلی خوب است چون میخواهید حقوق ببرید ولی دولت از کجا روغن بیاورد اینجا تصفیه کند فقط کارخانه ای که میتواند دولت استفاده کند و در این موقع واقعاً بدرد مردم میخورد یکی کارخانه چیت سازی به شهر است که آنرا هم باید از نقطه نظر تجارتهی استفاده کرد و اداره کرد یکی هم کارخانه شاهی است یکی هم کارخانه چالوس است و یکی هم کارخانه سیمان که اینها یک کارخانه هائی است که بدرد مملکت میخورد ولی باید اینها را با وضع تجارتهی عمل کرد. یک مطلب دیگر را بنده میخواستم تذکر بدهم و بادم رفت راجع به بخشدارها و معاونین استاندار ها بنده عرض کردم شاگردان دبیرستان کشاورزی خیلی زیاد هستند و شاگردان دانشکده کشاورزی هم هست.

جبهی از نمایندگان - ختم جلسه .

ثقة الاسلامی - تصور میکنم که دیگر این مجلس مسخره بازی شده است یا اینکه در بین مذاکرات صحبت میکنند یا میگویند جلسه ختم شود. معلوم میشود راضی هستند دوره سابق بر گردد (همه نمایندگان - زنگ رئیس) مالایق آزادی نیستیم.

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر - آقای ثقة الاسلامی در پایان فرمایشاتشان یک مطلب فرمودند که از کارخانه هائیکه بدرد مملکت میخورد یکی کارخانه به شهر است یکی هم شاهی و یکی هم چالوس البته این مطلب کاملاً صحیح است و بایستی در این موقع از این کارخانه ها استفاده کرد ولی بنده نمیدانم سایر کارخانه ها چگونه خوب نیست. یک فرمایشی ایشان

فرمودند راجع به کارخانه ها و سایر آقایان هم فرمودند راجع به کارخانه ذوب آهن و سایر مؤسسات مربوط به وزارت بازرگانی و پیشه و هنر. بنده لازم دانستم یک توضیحی خدمت آقایان عرض کنم. آقای طباطبائی خوشبختانه کار را آسان کردند و یک بلوک کردنی در تمام وزارتخانه ها فرمودند و بالاخره یکی یکی فرمودند لازم نیست من جمله راجع به وزارت پیشه و هنر هم فرمودند اینها چه میکنند و چه میل دارند بنابراین معتقد و خلاصه فرمایش ایشان اینطور میشد که بودجه را هم تصویب نکنیم یعنی درست به تب بگیریم که آخر الامر اعضای ادارات بگویند که مهرمان حلال و جانمان آزاد این خلاصه فرمایش ایشان بود. بنده در آن قسمت اگر تصمیم مجلس بر این باشد عرضی ندارم ولی در جزئیاتی که مربوط بود به کارخانه ذوب آهن عرض میکنم که دولت چندین ملیون تومان تا بحال خرج این کارخانه کرده است حالا چه ضروریاتی ایجاد میکرده است که این فکر چندین سال در مجلس و در خارج همه جا در تحت مطالعه و نظر آقایان باشد و بعد از مرور کردن زیاد و متخصص آوردن ها بالاخره تصمیم بگیرند که این را بسازند آن بجای خودش محرز است و وارد آن نمیشویم ولی بعد از آن که یک قسمت کارخانه وارد شده است و یک ساخته اند که شده است و یک مقدار زیادی پول صرف آن شده است هر کدام از آقایان که میل دارند خوب است دو ساعت صرف وقت بفرمایند و تشریف ببرند به کرج به بینند آنچه که وارد شده است به آنجا چه بکنیم؟ اگر فرمودند که اصلاً لازم نیست خرجی برای نگاهداری این بنا ها و سایر مصالح و لوازمی که آنجا هست بکنیم این اختیار با آقایان است تمام مسائل مالی اختیارش دست آقایان است میفرمائید هیچ خرج نکنیم خرج پاسبانی و حفاظتش هم اگر لازم است نکنیم و بگذاریم کنار و باشد بامان خدا و اگر از بین رفت هیچ. ولی بنده تصور میکنم که نظر آقایان این باشد (صحیح است) پس معلوم میشود که نظر آقایان این است که آنچه خریده شده است باید حفظ کرد و مخارج حفاظت آنها را هم

باید در نظر گرفت و پاسبان و مأمورین هم برای حفاظت آن معین کنیم (صحیح است). عرض کنم راجع به چغندر کاری و ابریشم کاری که آقای ثقة الاسلامی فرمودند بنده خیال میکنم نظر آقایان در تقویت وزارت بازرگانی هر قدر هم بسط داشته باشد بالاخره این نباشد که مردم و زارعین خودشان کشاورزی نکنند و همایش را بدهند بدست وزارت کشاورزی خیر وزارت کشاورزی باید هادی و راهنمای مردم باشد یعنی وسائل بهبودی بذر را برای مردم فراهم کند سدسازی برای مردم بکند که بتوانند استفاده کنند و چغندر کار چغندر کاری خودش را بکند و وزارت کشاورزی کار چغندر کاری را از لحاظ استفاده که باید کرد برای کارخانه های قند و مورد توجه دولت است توجه کند کاری هم که وزارت پیشه و هنر میکند این است که يك مساعده هائی بدهند به مردم که چغندر برای کارخانه ها تهیه کنند و وزارت پیشه و هنر کمال تشکر را دارد و از مساعده های ذی قیمتی که وزارت کشاورزی و اداره کشاورزی در سنوات عديده راجع به دفع آفات و بذرواينها کرده است حالا ما بیاییم چغندر کاری را از اینجا ببریم و با آنجا بدهیم این را نمیدانم مقصود چیست همینطور راجع به ابریشم بالاخره این يك چیزی است که تقویت بکند سازمان وزارت کشاورزی را نخواهد بود وزارت کشاورزی را باید سرمایه کافی نرود که کمک بکنند به کشاورزان مملکت و کار کنند (صحیح است) اما راجع به مایه های که آقای ثقة الاسلامی فرمودند در باب کارخانه ها يك نکته را خواهش میکنم که آقایان توجه بفرمایند بر فرض آنکه کارخانه روغن کشی و رامین یا کارخانه قند و رامین یا کارخانه مس یا سایر کارخانجات را بنظر ایشان سفارش ندادند و معامله کافی هم برایش شده باشد حالا امروز میفرمائید چه بکنیم آقایان يك اختیاراتی در مواقع معین داده اند يك اعتباراتی را تصویب فرموده اند يك کارخانه ای خریده شده و آورده اند این جا نصب شده البته بنده تأثرات آقایان را ملتفت میشوم کاملاً بجای خودش صحیح است ولی يك دفعه دیگر هم تذکر دادم و حالا هم تکرار میکنم آقایان مثل يك مادر مهربانی هستند که بچه خودش را داده

است به يك پرستاری دلسوز یا نادلسوز که شست و شو بدهد و خودش کنار رفته است و بعد يك دفعه می بیند آب کثیفی در آن طشت است برای اینکه بچه آورده بان کثافات آب نشود يك دفعه آب و بچه را بریزد بیرون اینطور که نمیشود تأمل بفرمائید مساعده بفرمائید ما بچه را برداریم ببریم و خشک کنیم بدهم اگر آب کثیف است بیرون بریزیم و الا اینطور که میفرمائید عملی نیست کارخانه مس یا کارخانه فلان را یک مرتبه ببندیم و در و تخته بکنیم برود بی کارش که این عملی نیست تمام این زحمات و مساعده های که آقایان و دولت در ظرف این مدت کرده اگر کثیف است بالاخره بچه را باید متوجه بود ما باید در آتیه کارخانه روغن کشی و سایر کارخانجات و اینها را هر چه هست نگاهداری کنیم و حفاظت کنیم چاره هم نداریم (صحیح است) اما راجع به کارخانه روغن کشی که خریدن این را چه جور سفارش داده اند يك قسمت زیادش هم آمده است و نسیب هم شده است بعد جنگ اتفاق افتاده است و نتوانسته اند آنها را بیاورند و بکار بندازند که روغن تصفیه شده تهیه کنیم و آن روغن تصفیه شده هم برای يك کارخانه کتروسازی دیگری که در بندر عباس است ضرورت دارد بنابراین يك چیز زائد و بی مصرفی نیست. اما راجع به کارخانه مس این کارخانه برای احتیاجات قشون لازم بود و ایجاد کردید حالا هم هست معادن مختلف هم در انارک و خراسان و زنجان هست و ارد هم کرده اند و بالاخره موادش هم در مملکت هست حالا اگر لاستیک يك روزی در مملکت نباشد این دلیل نمیشود که ما در کارخانه مس را ببندیم برای اینکه لاستیک نیست و ما نمیتوانیم سنگ مس را حمل کنیم؟ راجع به کارخانه گلیسرین که فرمودند من از آدمی که با صد و پنجاه هزار تومان میتواند است کارخانه دائر کند که روزی سی تن صابون و گلیسرین بدهد بنده از آن آدم اطلاع ندارم آدم معجزه دار بشمارم در مملکت باشد ولی بنده سراغ ندارم که با صد و پنجاه هزار تومان بشود يك چنین کارخانه ای دائر کرد این يك کارخانه ایست که روزی سی تن میتواند صابون بدهد و در این کشور که امروز تمام مواصلا تمان گیر کرده و

واردانمان باشکال بر خورده بنده خیال میکنم که یکی از ضروریات زندگانی مردم صابون است و یکی از کارخانه های خوب ما همین کارخانه است (صحیح است) راجع به گلیسرین هم عرض میکنم که گلیسرین یکی از مواد مورد احتیاج بوده است و بنده خدمت آقایان اطلاع میدهم که اگر این کارخانه گلیسرین و این صابون نبود آن شخص بابلی هم حاضر نبود این چیزها را با این قیمت بشما بدهد (صحیح است)

بعضی از نمایندگان - ختم جلسه.

رئیس - آقای مخبر فرموند.

مخبر فرموند - بنده عرایض زیادی ندارم يك موضوعی لازم بود و میخواستم عرض کنم و آن این بود که در گذشته مجال اینکه در بودجه مملکت زیاد دقت شود نبود یا مقتضیات اجازه نمیداد یا اجازه نمیدادند ولی حالا بعقیده بنده بایستی آن رویه را فراموش کرد. کمیسیون بودجه يك مقرراتی دارد که فقط میتواند باعضاء خودش اجازه بدهد و در اطراف بودجه صحبت کنند در باز است اشخاص هم میتوانند حاضر شوند و می آیند ولی مجاز باینکه صحبت بکنند نیستند مثل اینکه دو روز خود بنده بودم و آنجا صرف وقت میکردم و قتم را هم تلف کردم و خواستم اظهار نظری کرده باشم ولی مقررات کمیسیون بودجه اجازه نداد میگویند وکیل نمیتواند در کمیسیون بودجه اظهار نظر بکند و بودجه های تفصیلی هم اگر بمجلس نیاید چه میشود؟ این نقش غرض است. بنده پیشنهاد کردم که ماده يك را اصلاح کنند و تمام بودجه ها بمجلس بیاید یا این کار را باید بکنند یا این که اجازه بدهند که در کمیسیون بودجه هر کس میرود اجازه بدهند و مجال بدهند که در آن جا حرف بزنند اینجا هم همان آقایانی که در کمیسیون بودجه عضو هستند وقت مجلس را میگیرند بدیگری هم مجال نمیدهند و اگر کسی يك فکری داشته باشد و يك کمکی بخواهد بدولت بکند از بین میرود. راجع باز قام بودجه که مذاکره شد این نکته را هم باید در نظر داشت که بودجه رقمش نصف شده درست است که از حیث ظاهر نصف شده ولی اینرا هم باید متوجه

باشیم که ما يك عوایدی هم داشتیم که سابق بر این اینها محاسبه خاصی داشت و وارد بودجه کل کشور نمی شد مثل عوائد نفت جنوب و حالا در بودجه وارد شده است سیصد و چهل و هفت ملیون و دوست هزار ریال از این بابت است این يك قلم و يك قلم دیگر درآمد کارخانجات و املاک و اگذاری است که در سال قبل نبوده است و اینهم صد و پنجاه ملیون علاوه شده است که از این دو قلم تنها پانصد ملیون تقریباً علاوه شده است. یکی از آقایان اظهار کردند که عایدات مالیات بر درآمد سی ملیون تومان بوده است و ۱۱ ملیون کسر کرده اند این را کسر نکرده اند که بگویند ۱۱ ملیون تومان از مردم بگیرند و فقط نوزده ملیون تومان بگیرند این نوزده ملیون تومان در آمد یعنی وصولی سال گذشته بوده است که عیناً بودجه در آمد امسال گذاشته شده است عین همان است. بنده میخواستم این را توجه بدهم که این مالیات بر درآمد بکلی يك رویه بخودش گرفته است که بر خلاف عدالت است. مالیات را یکجا از درآمد میگیرند يك جا از مقرری میگیرند يك جا از مستغلات میگیرند بعد از آنکه از همه اینها گرفتند از سهام يك جا در موقعی که سود ویژه را میدهند مالیاتش را کم میکنند و يك جا هم از عوائد سهام هر شخص کم میکنند و اینهم اکتفا نکرده تمام اینها که جمع شد حساب میکنند و يك جا هم از مجموع مابه التفاوت میگیرند این عمل کاملاً بر خلاف عدالت است (صحیح است) بالاخره هر در آمدی يك مالیات مستقلى دارد و باید بدهد دیگر از مجموع بدهد خوب نیست (صحیح است) سال گذشته آقای وزیر دارائی وقت يك ماده درست کردند و در متمم بودجه گذاشتند و این عمل را کردند و حالا خاطر آقای وزیر دارائی باشد که در متمم بودجه که می آورند آنرا اصلاح بفرمایند (مؤید احمدی) - درست است. موضوع مجموع اصلاح میشود (موضوع دیگر عوائد راه آهن است تمام وزارتخانه ها يك عوائدی داشته است یا نداشته است اگر داشته است در قسمت در آمد گذاشته اند ولی در قسمت وزارت راه و راه آهن هیچ در آمدی ذکر نشده است و يك

قلم مخارج به مبلغ بیست و نه میلیون تومان قیمت شده است و هزینه گذاشته شده است این درآمدش کجا است (اعتبار جز بودجه نمیآید در آمدش) این کار خوبی نیست باید بودجه هر درآمد مخصوصی هم که هست باید جمع بودجه بیاید و مخارجش هم نوشته شود. یک رقم بنده دیدم در توی این ارقام بمقیده بنده برخلاف شون مملکت است دولت را در سابق وارد هر کاری کردند تاجر بود کاسب بود کارخانه چی بود صنعتگر بود دولت خودش را در هر کاری انداخت ولی اینجا بنده یک رقم دیدم قام ۷۴ است مینویسد یک میلیون بابت سهام شرکت نوشابه سازی حالا اگر کامه نوشابه را که رنگ و روغنش زدند برداریم و برگردانیم بهمان اصطلاح اول میشود شیرک چی که ملاحظه میفرمائید الفاظ را برداشتم رنگ زدیم لباسش را عوض کردیم ولی معنی همان است دولت شانش نیست که بیاید شرکت بکنند در یک چیزی که برخلاف شأن دولت و بکلی مخالف بهداشت و اخلاق و شرع و عرف مملکت است هر چه میخواهد باشد شرکتش و تشویقش هم هیچ مناسب نیست و دولت حتی المقدور باید جلو گیری کند (صحیح است) نه اینکه تشویق هم بکنند یک میلیون هم اعتبار بگذارند برای این کار که بدشتر باشد و بهتر باشد و فراوان تر باشد این رقم را باید حذف کرد. موضوع دیگر این است که بیست سال است در این کشور از ابتدائی که بودجه مملکت را مجلس تصویب میکنند تا حالا هیچ لایحه تفریح بودجه به مجلس نیامده است و همه اش به وعده برگذار شده است که عاجالتاً اینطور بشود و بودجه بگذرد و این را بدهید بعد حسابان را تفریح میکنیم و بمقیده بنده اگر لایحه تفریح بودجه به مجلس بیاید معلوم شود عایدات و مخارج چیست و چگونه خرج شده است اینهمه مذاکره هم در اطراف بودجه هائی که به مجلس می آید نخواهد شد. اینکه زیاد صحبت میشود برای این است که حسابی اصلاً از آن اعتبارائی که در این بودجه ها تصویب میشود نیست و معلوم نیست چه قسم خرج میشود و چه قسم گرفته میشود و باید توجه بفرمائید که لایحه تفریح بودجه به مجلس بیاید

و اعتماد مجلس را نسبت بدولت زیادتر کند و بعداً هم در خانه عریض عرض میکنم چون وقت آقایان را زیاد گرفتن مقتضی نیست و مخالف عقیده من است این است که مقتدم بالاخره مجلس از هیئت دولت با اینکه بودجه را تصویب میکنند سه چیز میخواهد که در اینجا هم مکرر مذاکره شده دولت باید قوت خودش را روی این سه موضوع بیندازد. امنیت، خواربار، بهداشتی و امیدوار هستیم که با کمک و موافقت مجلس شورای ملی و با اعتمادیکه بدولت دارد و انتظاریکه مردم دارند از مجلس و دولت لااقل این سه موضوع را بطور کامل در نظر بگیرند که بالاخره مقداری از فشارها و گرفتاریها و بدبختی هائی که دامنگیر مردم است رفع گردد.

جمعی از نمایندگان - ختم جلسه .

عده از نمایندگان - تنفس .

دکتر سنگ - بنده یک پیشنهادی کرده ام اگر اجازه میفرمائید حالا تنفس بدهیم سه ساعت و نیم بعد از ظهر مجدداً جلسه تشکیل شود .

جمعی از نمایندگان - خیر فردا .

دکتر سنگ - فردا صبح جلسه بشود خوب نیست دیر میشود عصر جلسه بشود و حالا هم تنفس داده شود چون موضوع مذاکرات خیلی زیاد مکرر شده و خیلی هم تکرار میشود قربان باید کاری کرد که این بودجه زودتر بگذرد و مردم هم باید تکلیف خودشان را بدانند و استعدا میکنم که موافقت بفرمائید امروز عصر جلسه تشکیل بشود و جلسه بعنوان تنفس تعطیل شود که این کار بگذرد .

رئیس - آقای طالش .

طالش - آقایان همه خسته اند و الآن هم یکساعت بعد از ظهر است و مدتی است کار کرده اند عصر نمیتوانیم کار کنیم آقایان موافقت بفرمائید فردا جلسه را تشکیل بدهیم (صحیح است) .

رئیس - آقای طوسی .

طوسی - بطوری که خاطر آقایان متذکر است یک کارهای هم راجع بصورت مجلس و غیره داریم که بایستی در

حلال این کارها حاضر شود مثلاً یکی تهیه صورت مجلس است که اگر جلسه ختم شود صورت مجلس بایستی تهیه شود و این کار مشکل است ولی اگر تنفس شود هم کار زودتر بگذرد و تهیه صورت مجلس هم لازم ندارد و تنفس که شد رفع این محذور هم میشود پس بنا بر این آقایان اجازه بفرمائید چهار بعد از ظهر جلسه شود (صحیح است) .

رئیس - فعلاً تنفس داده میشود و جلسه چهار و نیم بعد از ظهر تشکیل میشود (صحیح است) .

در اینموقع (یکساعت و ربع بعد از ظهر) جلسه بعنوان تنفس تعطیل و پنجساعت و ربع بعد از ظهر مجدداً تشکیل گردید .

رئیس - آقای دهستانی .

دهستانی - عرض کنم آقایان و همیطور آقای اعتبار از وقتی که در کمیسیون بودجه شد بعرض مجلس رسانداد و بنده لازم میدانم پیش از این بعرض برسانم و از لحاظ اینکه می بینم وقت ندارد آقایان راضی نخواهم شد که وقت مجلس تلف کرده باشم. بنده خواستم برخلاف بعضی از آقایان اظهار قدر دانی بکنم برای چه؟ برای اینکه کابینه فعلی تسرع وقت توانست بودجه اش را تنظیم و به مجلس تقدیم کند این البته مورد توجه و قدر دانی آقایان نباید واقع شود همیطور کمیسیون بودجه هم علاوه از آنکه تصور کنیم و مورد مقایسه قرار دهیم خود بنده رفتم دیدم که وقت های کافی میشود و شده است معذالک می بینم در اطراف بودجه یک حرفهائی زده میشود کدام حرفها؟ همان حرفهائی که عکس آنرا در پشت این تریبون اظهار میگرداند دلیل کافی برای آن حرفهائی از دوره دوازدهم و قبل همان صورت جلسات است باشد بودجه سنگینی که می آمد پشت همین تریبون باسلام و صلوات مورد تصدیق واقع میشد. امروز بهر جهت یک اوضاعی شده است که همان عظمت و همان قدرت بدست مجلس و دولت افتاده است آوقت ما می آیم این جا می نشینیم گاهی تنقید از گذشته می کنیم گاهی تنقید از امروز می کنیم هیچ تصور نمی کنیم که دیروز چه گفتیم و امروز چه میگوئیم. عرض

کنم اگر در گذشته خدمتی نسبت باین مملکت شده است مثل آفتاب روشن است و اگر خیانتی هم شده است روشن است تکرار لازم ندارد در دیوار و آسمان و زمین همه گواهند دیروز از چراغ موشی و از واکن اسبی ناله میشدیم حالا میگوئیم ترن و قطار دبر حرکت میکند. بنده میخواستم از آقایان تمنا کنم در مجلس بگوئیم (برای من شره آور است کاری به آقایان ندارم) که یکمرتبه مستخدمین را مثل کوسفند بیرون بریزند یا اینکه گفته شود در بدر حقوق نمیخواهد یعنی اگر کسی متمول شد نباید حقوق بگیرد (چند نفر از نمایندگان - مطلب را بفرمائید) آقایان استدعا میکنم همه میدانید من بهمه آقایان ارادت دارم هیچوقت هم زیاد کوئی نکرده ام مدارکی هم بصورت جلسات ندارم که گفته باشم قائد علم الشان و امروز بگویم فاقد من دارای ثروت هستم ولی مربوط بشکایات کشور نیست حقوق میخواهم باید حقوق بگیرم باید گفت که حقوق میخواهم من در یک قسمت از فرمایشات آقایان که در فلان جا سختی است موافقم باید البته مردم راحت باشند و همه مردم را باید دید نظر خاصی نباید باشد در این لایحه بودجه اغلب آقایان نمایندگان نظر بانی دارند که دولت خیلی استفاده کرد و مسبوق شد ولی سعی بفرمائید که در خارج بعضی حرفهائی زنده نباشد بعضی از آقایان میگویند فلان تشکیلات باشد من کشاورز هستم و در قسمت کشاورزی حرف میزنم حرف دیگری را هم نمیزنم وقتی که میگوئیم کشاورزی باشد و کشاورزی هیچ کاره بکنند به بینید سایر ممالک دنیا چه میکنند وزارت تبلیغات دارند این راهم وزارت تبلیغات فرس کنید گذشته گذشت میدانم و میدانید این عریض را که میکنم یک چیز هائی نیست که قصد خاصی داشته باشم من فقط از روی صداقت و از روی خدمت عرض میکنم (صحیح است) من از روزی که پهلوی به سلطنت رسید هیچ او را در تحت توجهات اعلی حضرت همایونی خطاب نکردم ولی امروز هم از او تنقید نمیکنم چرا؟ برای اینکه اگر خدمتی کرده یا خیانتی کرده اظهار من الشمس است لازم به تکرار نیست. بنده الآن در وزارت دارائی بودم یک عده اشخاص کله مند

بودند و میگفتند (سیراز گرسنه سخنبر ندارد و نمیدانند که ما بودجه میخواهیم حقوق میخواهیم و این مذاکرات و اعتراضات شما باعث میشود حقوق ما پس میافتد و استیجاب نمیگردد میشود و بعضی اظهارات ما بین شما افراد نگرانی حاصل میکنند. ما و دولت تصمیم گرفته ایم جان فشانی کنیم خدمت کنیم آوقت شما میگویند ما را مثل گوسفند از وزارتخانه ها بیرون بریزند) من بیش از این وقت آقایان را تلف نمیکنم و نظر خاصی ندارم و طرفدار کسی هم نیستم آنچه هم میگویم از روی وجدان میگویم شما خدمت و خیانت را زیر پا نگذارید هر کس خیانت کرده است مؤاخذة کنید حبس کنید و هر کس هم که خدمت کرده است تشویق کنید که باعث امیدواری کشور و جامعه باشد (صحیح است - احسنت) رئیس - آقای فیاض.

فیاض - بنده میخواستم یک تذکری را جمیع بمدارس ملی عرض کنم. بطوریکه آقایان اطلاع دارند امروز قسمت عمده خدمت فرهنگی این کشور را مدارس ملی انجام میدهند و در اثر سختی زندگی اینها دچار سختی شده اند. موقعی که آقای تدین وزیر فرهنگ بودند شرحی خدمتشان عرض شد و شکایت مدارس ملی به مرضشان رسید و استدعا شد که در بودجه مساعدتی با این مدارس بفرمایند بنده هم باز همان مطلب را تذکر میدهم باز هم یک شرحی رسیده و هر هفته هم باز میرسد و شکایت میکنند و انصافاً حق هم دارند این مدارس بر اثر وضع گرانی و افزایش حقوق دچار یک محظور بزرگی شده اند لایحه افزایش حقوق بکلی آن نهادی که بین مدارس ملی و مدارس دولتی بود از میان برد آموزش کار در مدارس دولتی یک حقوقی میگردد کافی که مدارس ملی بهیچوجه نمیتوانند آن حقوق را بدهند بنا بر این هیچکس دیگر تن بزیر آموزش کاری مدارس ملی نمیدهد و با این تفصیل بیم آن میرود که این مدارس حقیقه منحل شود و انحلال این مدارس با فقدان اسفناک و ضایعه بزرگی برای فرهنگ ایران خواهد بود. بنده تصور میکنم لازم است که در بودجه یک قلم کافی برای مدارس ملی منظور کنند که بتوانند آنها

هاشمی - باک عرض بنده همین فرمایشی بود که آقای تدین فرمودند با توجه به ماده ۶۵ نظامنامه که میخواستم بعنوان اضافه خرج پیشنهادی کرده باشم که با آن مخالف باشد. زیاد گفتگو شده در موضوع بودجه دولت و بعضی گفتگوها از قبیل واریز کردن تشکیلات و سازمانها گویا باک حرفی بوده است که قدری مطالعه درش کمتر شده است بجهت این که ما در این چند ساله اخیر اگر از باک قسمتهائی بوجوب نتیجه نگرقتیم علت این بود که زود زود معتقد به تسکین جدیدی میشدیم این دردی که در مرکز بود بولایات هم سرایت کرده بود در هیچ شهری نبود که دو سال سه سال روی یک برنامه ای مأمورین دولت یا اقل شهر داری تنها کار کنند تا منتج نتیجه ای بشود باید افراد بکار برفتند این سازمانها را بهم زدن و واریز کردن معلوم نیست کاری اصلاح کند. در موضوع اوقاف بنده عقیده دارم اصلاً اوقاف را دولت از کرده معارف و فرهنگ انتزاع کنند استمرار بر این جاری شده است چندین سال لفظ معارف و اوقاف مترادف هم باشد و غالباً معارف را هم مقدم بر اوقاف میدانند و میگویند رئیس معارف و اوقاف رئیس فرهنگ و اوقاف ولی در عمل اوقاف بر فرهنگ مقدم است همه هم رؤسای فرهنگ و اوقاف در ولایات صرف اوقاف تنها میشود و در برابر طلعه به حیثیات علمی و فرهنگی وارد می آید. بنده معتقد به آزادی اوقاف آن قسم که اظهار میشود نیستیم از قدیم حتی از زمان صفویه همیشه موقوفات تحت نظر دولت بود برای آن بخاری خیری که مرسوم زمان بود باز مقامات دولتی ناظر بودند برای تجربه چندین سال اخیر به بینیم عملاً متولیان اوقاف را از بین بردند تا منجر باین شد اوقاف را به ثبت دادند عوائل آنرا تصرف کردند در سایر ممالک یک همچو خیرات و مهربانی در بسیاری از جاهای دیگر باک حق معلومی برای آنکسی که مباشر خرج است ندارد ولی امیرایان از قدیم باک حق قابلی برای آن کسی که مباشر خرج اینگونه خیرات هستند قرار داده اند معذک کایه آنها با حق خود قانع بودند حتی اقداماتی هم میکردند که مخالف با صرفه آن خیرات بود ای بسا که منجر بویرانی وقف میشد یعنی از وقتی که احساس کردند دولت نظارتی دارد اگر میتوانستند

باک قذافی هم در کنار کاریز وقف حفر میکردند و آب کاریز وقف را میبردند و ملک را طبعاً خراب میکردند که بتوانند عنوان فروش و مسلوب المنفعگی را روی آن بگذارند و او را از بین ببرند تجربه شد در همین امساله در وزارت آقایی تدین بنده در همین اطاق خدمتشان عرض کردم که جوهی که برای اطعام مساکین در اوقاف بوده است امسال ممکن است آنرا آزاد بگذارند بدهند بولایات دولت و وزارت معارف هم این کار را کرد ولی آیا در ولایات متولیان این کار را کردند؟ خبر هیچوقت نگرفتند پس به آزادی آن بنده بهیچوجه عقیده ندارم اصل معلوم است از این همه اوقاف منظوری خیرات و مبرات بوده است ولی آن را بصورتی در آوردن که متصدی و مرتزق درست کردن خوب نیست باشم اجتماع مملکت جور در نمی آید در ایران شاید چهارصد یا صد کمتر یا بیشتر مدارس قدیمه داریم بدیهی است امروز دیگر نه محصل دارد نه طلبه نه کسی میرود پس اینگونه تحصیلات و همچنین که آقای فیاض فرمودند آموزشگاههای ملی که پیشقدم فرهنگ جدید ما بودند امساله دچار مصیقه بسیار شده اند اینها به دو نوع اداره میشدند یکی کمکهای که دولت از حیث دادن دبیر باین نوع آموزشگاه ها میکردند و حالا هم آقای وزیر فرهنگ فرمودند ولی این کمک همیشه برای اینک غالب ساعاتی که مقرر شده بود این دبیران نفرقتند و علاقه زیادی نداشتند بجهت اینکه دبیرستانهای دولتی ساعات رسمی آنها را اشغال میکردند چند ساعتی هم از آنها خواست میکردند بروند در مدارس ملی درس بدهند و چون نمیرفتند غالباً دانشیایه دچار وقفه و تعطیل میشد یکی هم از محل اعانه که دولت میداده است ولی بالاخره امروز مدارس قدیمه و اوقاف مدارس قدیم مصرفی ندارد بنان آن معطل افتاده است چه بهتر از این که از محل آنها منظور واقف تأمین شود زیرا این مدارس و اوقاف آنها برای تحصیل بوده است آنروز آنقسم تحصیل میکردند روی زبلوی مدرسه میشدند و امروز روی نیمکت میشینند و آنچه مطابق مقتضیات عصر است تحصیل میکنند. میخواستم عرض کنم که جمع

اعاشه کنند و اسرار حیات کنند که اگر یک روزی وضعیت زندگی بهتر شود بتوانند تا آنروز بمانند و لا اقل یک کمکی بهشان از محل اوقاف بشود راست است باک قسمت عوائل اوقاف را وزارت فرهنگ در نظر دارد به صارف مقرر برسانند ولی بنده تصور میکنم باز هم از عایدات اوقاف یک چیز هائی باشد بعنوان متعذر المصرف اینهارا خود وزارت فرهنگ و اداره اوقاف بهتر میتواند تشخیص بدهند عوائل باک قسمت عمده از مدارس قدیمه در ولایات متعذر المصرف میشود (هاشمی - صحیح است) که امروز نشود مصرف برای آن پیدا کرد و اینها را باید حتماً خرج مدارس بکنند و مسلماً اقرب بنظر واقف هم همین است و در قارب وقف اقرب نظر واقف مسلم است و باید عایدات هر محل خرج خود آن محل بشود. بنا بر این بنده تصور میکنم بهتر است عایدات متعذر المصرف اوقاف را وزارت فرهنگ صرف تخصیص بدهند بمدارس ملی (صحیح است) علاوه بر این در محل صرفه جوئی ها و از سایر محلهائی که خودشان بهتر میتوانند تشخیص بدهند بهتر میدانند باک مبلقی هم تخصیص بدهند به کمک مدارس که این سازمان فرهنگی که حقیقه با عشق و علاقه معارف خواهی یک عده مردم ملی از افراد این مملکت تأسیس شده است از میان نرود. عرض بنده همین بود.

وزیر فرهنگ - (آقای مصطفی عدل) با وجود این باز سنگینی که قانون افزایش حقوق به بودجه وزارت فرهنگ وارد آورده است و در بودجه جزء امسال هم بنده باک مقداری باعتبار کمکی که بمدارس ملی میشد بنده اضافه کردم ولی البته در حد مقدور علاوه بر این در نظر گرفته شده در ولایات و در طهران اگر بتوانیم آموزش کار های مدارس دولتی را اگر ساعات اضافی داشته باشند کمک بدهند بمدارس ملی از این حیث گشایش میشود بکار آنها و راجع به در آمد متعذر المصرف اوقاف این را البته بنده قبول دارم و همین کار را میکنم (صحیح است - بستیاز خوب) رئیس - آقای هاشمی.

بهره حق النظاره بکلی بعهده فرهنگ نباشد فرهنگ ایران بعد از سالهای سال تمام کارش بر گردد روی فرهنگ و تعاییم دادن فرهنگ و عوائد اوقاف بوسائل دیگری جمع شود و به فرهنگ بدهند. در مثلهای حکیمانه غالباً بعضی امثال خوب یافت میشود (وقت آقایان را نگرفته باشم به بخشید) دو کنجشک از و ماده باهم جنگ کردند دعوی کردند بکی توپ و تشرزد بدیگری بالاخره ماده گفت من میروم شکایت به سلیمان میکنم گفت برو اهمیت ندارد من تاج و تخت سلیمان را هم بباد میدهم کنجشک ماده شکایت کرد سلیمان احضارش کرد و گفت خوب با زنت نزاع داشتی چکار بکار من داشتی گفت ای بیفهم در بین زن و شوهر از این توپ و تشرها خیلی هست و از آن گذشته اگر بخوام تخت و تاجت را هم بباد دهم میتوانم سلیمان گفت چه میکنی گفت میروم از خاک و قف می آورم و روی تخت و تاجت میریزم تا بباد رود وقتی قف تاج و تخت سلیمان را بباد میدهد فرهنگ ما را هم بطریق اولی پس خوب است آقایان محترم مطالعه بفرمایند و موافقت بفرمایند بکلی عوائد اوقاف را از فرهنگ جدا کنند و فرهنگ را از مادیات و جز از موضوعات علمی خالی کنند و این وابستگی را بدهند بجای دیگر وقتی که فرهنگ آورده به مادیات شد درست در نمی آید. موضوع دیگر این که این بنگاه های فرهنگی که هر وزارتخانه ای دارد حتی شهر بانی و راه و غیر ذالک دارند آنها را واگذار کنند بمعارف و تحت نظر فرهنگ باشد برای اینکه در قسمتهای امتحانی و قسمتهای عمومی فرهنگی بهتر است برای اینکه از فرهنگ دو نتیجه منظور است مخصوصاً اینگونه آموزشگاهها که اختصاصی است بدیهی است قسمت تخصص آن باید تدریس شود تردید نیست ولی در عین حال دولت هم باید این منظور عالی یک اید آلی که عبارت از کمال اخلاقی یک ملت باشد داشته باشد وقتی تحت نظر فرهنگ باشد در عین حال آن تخصص و دروس تخصص تدریس میشود در عین حال آن منظور را تأمین میکنند و الا در این آموزشگاهها مسئله دوم تصدیق بفرمایند تا مبنی امی شده است بهیچوجه من الوجوه

بدای که بدون تبعیض باید برود افراد و مالیات خودشان را ادا کنند. بنده در قسمت نظام و ارتش عقیده مندم که باید بتمام معنی باشد ولی قدرتمندتر دارای منظور عالیتر با مردم مهربان تر و قسمت دیگری را که تکرار میکنم رفتار افسران است با افراد وظیفه که سابق خوب رفتار نمیدادند و حکم یک مستخدم فردی را غالباً داشت شاید مردم هم بیشتر که از زیر این بار فرار می کردند برای همین بود و بالطبع افراد نظام وظیفه هم از این بعد بهتر نسبت بآنها عمل شود

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

دکتر جوان - بنده توضیح دارم اجازه بفرمائید بنده در کلیات اجازه گرفته بودم نوبت رسید در ماده اول اجازه گرفتم و حالا میفرمایند مذاکرات کافی است اجازه بدهید بنده عرض را عرض کنم...

رئیس - شما مخالفت خودتان را با کفایت مذاکرات نکنید برای اینکه پیش از شما چند نفر اجازه خواسته اند

دکتر جوان - آقایانی که مخالف هستند با کفایت مذاکرات که صحبت کرده اند

بعضی از نمایندگان - خوب صحبت کنند چه مایه دارد **رئیس -** آقای فرمائید مائیان

محمدولی میرزا فرمائید مائیان - بنده چون سالها است اقتضای حضور در مجلس را نداشته ام با اسلوب و رویه جدید شاید خیلی آشنا نباشم ولی چیزی که بنده این چند روزه بنظرم رسید این است که واقعا اقلیتی بآن معنی که سابق در مجلس دیده ام وجود ندارد (صحیح است) بنده میدیدم در آن زمان (البته بعضی آقایان هم هستند و بخاطر دارند) که عده ای در واقع اقلیت نفی در مطالب را یک پیشه و هنری برای خودشان قرار داده بودند و همیشه یک دسته ای بودند بهر شکل و بهر صورتی که هر لایحه مطرح بود مخالف میشدند ولی در این دوره بنده می بینم که واقعا همچو چیزی نیست و در حقیقت موقعیت دولت فعلی بمقیده بنده یک موقعیت ممتاز است با وجود اینکه آقای نخست وزیر چند مرتبه از سنگینی و مشکلات پیش آمده تذکری فرمودند و حقیقتاً هم همین است

ولی بنده چون احساس میکنم که همه و کلا و پشت سر و کلا اکثریت ملت در واقع امروز با این دولت موافق هستند این است که بنده معتقد هستم که هر بار گزانی هم که در پیش باشد بسهوات میتواند از پیش ببرد (صحیح است) در مسئله بودجه البته بنده تصور میکنم که این رویه (چنانکه مجلس هم در حقیقت اتخاذ فرمودند) که هر کس صحبت بکند بهتر است برای اینکه این مطالب که در بودجه پیش می آید و میشود گفت این مطالب در جلسات آید ممکن است جلو گیری بکند از تقویت وقت چون همه مطالب را در موقع بودجه میتوان اظهار کرد و هر کس هر نظری داشته باشد راجع باطلاعاتی که از حوزه های انتخابیه خودش و ولایات و سایر جاها داشته باشد میتواند اظهار کند و برای رویه و روش دولت مفید است بنده در این بودجه ای که تنظیم شده است به کمیت اقلامش کار ندارم چون یقین دارم که آقای وزیر دارائی خودشان از متخصصین این فن هستند و در حقیقت هوسرانی و یک نظریات خاصی ندارند البته تا آن اندازه ای که در این مدت قلیل که سر کار هستند دقت لازم بوده فرموده اند موضوع سر این است که اگر واقعا همین مبلغ از مردم گرفته شود بنده میتوانم اینجا به جرأت قسم بخورم که مردم راضی و شادمان و خوشنود خواهند بود (صحیح است) اگر همین باشد. ولیکن بدبختانه اگر در سابق بنده هم که نمیگویم در سابق اینطور نبود در سابق هم البته بوده است ولی در این سنوات آن اندازه که بنده خودم اطلاع دارم این رقم که سهل است بنده بیجرات میتوانم عرض کنم یک برابر (اگر راه اغراق طی نکرده باشم) که بطور مسلم از کیسه مردم و ملت خارج میشده است همین مالیات بر درآمد که در جمع گذاشته شده است بنده یکی از تجار تبریز که خودش برای من دیروز حساب میکرد یک موضوع نقل و انتقالی بوده است مالیات بر میراث درباره او تعلق میگرفته است پس از آنکه یک مبلغ هنگفتی از آنها مطالبه میکردم و بعد بالاخره عمل در نوزده هزار تومن خانم پیدا کرده است بعد بنده تحقیق کردم (صادفانه اینکه دنبال این کار بروم) و اطلاع پیدا کردم که از این نوزده هزار تومن دوهزار تومن

بکیسه دولت رفته است و بقیه اش در آن میانها حیف و میل شده است پس ملاحظه بفرمائید بچه عنوان از این مردم آقا خارج میشود و این مردم آقا استطاعت و بنیه مالی شان بقدر کافی نیست که بتوانند این تحمیلات را قبول کنند البته این است که یک کلاه مندی ها و یک شکوهائی بین مردم ملت و دولت ایجاد میشود . بنیه اقتصادی ملت آقا روی دو چیز است در این مملکت یاروی اصول کشاورزی است یاروی بازرگانی آنچه که کشاورزی است بنده در اینجا ثابت میکنم که در این مدت پانزده سال اخیر با آن اقلامی که در بودجه مینوشتید کم باز یاد کاری ندارم ولی در عمل خود بنده بودم و در خارج بودم و تقریباً ده نشین بودم بنده دیدم دیگران هم که اطلاع داشتند بنده از آنها هم کسب اطلاع کردم که ابدأ در این مملکت اگر گفته شود کشاورزی ترقی کرده این قسمت را بنده میتوانم عرض کنم که کذب محض است (صحیح است) هیچ ابدأ در قسمت کشاورزی در این مملکت یک قدم برداشته نشده است بنده کار ندارم بقسمت های دیگر و این تنگی خواربار اگر درست توجه بفرمائید و بر ریشه امر بر بخورید این از سوء عملی است که در امور کشاورزی تولید کرده اند (صحیح است) ایجاد کرده اند این تصنعی است آقا این مملکت هیچ وقت احتیاج نداشته است از هندوستان گندم بیاید در بندر عباس باوشهر این احتیاج پیدا بشود ولی آذربایجان هیچ تاریخی نشان نمیدهد که احتیاج باین داشته باشد که از خارج گندم حمل کنند با آنجا یا از گرگان گندم حمل کنند با آنجا هیچ آذربایجان بهر سنی که رسیده باشند همچو چیزی را بخاطر نمی آورد . آنچه که بازرگانی است البته بنده آن اندازه اطلاعات کافی شاید نداشته باشم ولی عمل را بنده دیده ام و می بینم و با مردم تماس دارم البته آنها هم در تحت این انحصارات واقعا یک صورت خاصی پیدا کرده است ممکن است در مرکز و بعضی نقاط بنیه افراد بازرگانان خیلی پیش آمده باشد ولیکن اصل بازرگانی در ولایات رقی برایش باقی نمانده است بدرجات وضعیت بازرگانان از وضعیت کشاورزان هم بدتر شده است در این قسمت هم فقط بنده یک تذکری بود که عرض کردم از اینهم

بگذرم . راجع با امنیت خیلی مذاکره در اینجا شد بنده استماع میکردم آقایان همه در طبعیه فرمایشات خیلی مفصلی فرمودند البته امنیت دو قسم است یکی صحبت از امنیه جاده ها است وقتی که صحبت از امنیه میشود همه در نظرمان محسوم میکنیم هیولای یک نفر امنیه را ولیکن بنده تصور میکنم بعقیده بنده مخصوصاً با آن بیانی که آقای نخست وزیر راجع باصول دموکراسی و ترویج این اصل فرمودند که باید مردم باین اصل آشنا باشند و واقعا محب این اصل باشند بنده تصور میکنم امنیت قضائی در تمام از این گفتارها اهمیتش بیشتر است (صحیح است) و اگر امنیت قضائی ما خراب بشود تمام این بنیان تمام این مذاکرات تمام این مباحث روی یک پایه سست و وضعی نهاده شده است ولی اگر امنیت قضائی مان را تأمین کنیم و امنیت قضائی واقعا بتمام معنی داشته باشیم و ایمان با امنیت قضائی خودمان و نسبت بخودمان داشته باشیم بنده تصور میکنم بزرگترین ترقی که باو میشود فخر کرد این خواهد بود و بدبختانه چیزهایی . . . البته بنده نظار تنقید نسبت بگذشته ندارم برای اینکه بعقیده بنده این تنقید مورد ندارد زیرا ما زیاد در تحت احساسات واقع هستیم و با این احساسات نمیتوانیم قضاوت بتمام معنی و بیطرفانه نسبت بگذشته بکنیم این کار مورخین و تاریخ است که بگویند در این بیست سال وضعیت ما وضعیت واقعا مشعشعی بوده است یا این است که لفظاً مشعشع گفته شده است این کار مورخین است ولی یک چیزهایی گفته میشود از نقطه نظر تنقید نیست از نقطه نظر تذکرات از نقطه نظر این است که بی خبر بودم بر بخوریم با آن معایب و آن مفاسد که از آن معایبی که در این مملکت بوده است میتوانیم بر کنار باشیم . وضعیت قضائی ما ریشه قضاوت و قانون و خود قانون یک چیز مرده است یک چیز حی و زنده ای نیست قانون را واقعا قاضی روح میدهد قاضی است که از فکر و بیان او قانون یک حیاتی پیدا میکند و این قضائی که ما داریم باور بفرمائید آقا که طرف اعتماد این ملت نیستند بواسطه اینکه در بین اینها شهادت دیده شده است بنده هیچ نفهمیدم که اگر یک قاضی بوظیفه

خودش عمل میکرد کداه یک آنها را بردند حبس کردند و بدار کشیدند که سایرین که بوظیفه خودشان عمل نمیکنند ترسیده باشند و بوظایف خودشان عمل نکنند این هیچ دیده نشده است که یک نفر دادستان یک نفر قاضی در یک کار جزئی واقعا قانون بتمام معنی را در مد نظر گرفته و مطابق وجدان مثلاً کوچکترین مقاومت و ایستادگی را در مقابل یک فشار و زور از خودش بظهور رسانده باشد . اشخاصی که شهری داشته اند در این مملکت که واقعا آنها را نور و فروغ محاکم قضائی می نامیدند ما دیدیم که در این ده پانزده سال چگونه برای حفظ مقام خودشان برای حفظ سندلی خودشان و برای اینکه ماهی باصد تومان و شش تومان خودش را حفظ کرده باشند چه عملیاتی را مرتکب شدند (معدل - صحیح است) و این باید گفته شود که از نقطه نظر (رهبری - صحیح است) بلکه آقا صحیح است یا صحیح نیست این نظر بنده است (خنده نمایندگان) بنده مخصوصاً برای اینکه میفرمایند صحیح نیست آنچه را که مطالبی را بی پرده عرض بکنم : البته آقایان بخاطر دارند حال مدت مدیدی نیست در ۱۳۰۹ محکمه ای تشکیل دادند و در آن محکمه قرار بر این بود که مرحوم نصرت الدوله محکوم بشود و هیئت حاکمه تمیز که باین کار رسیدگی میکرد جلسه تا نصف شب و بعد از نصف شب ادامه داشت فشار کاملی هم وارد آمده بود که حتماً رأی محکمه قبلاً معلوم بشود از آن عده ای که بودند اشخاصی که با زهم شهادت و جسارت این را داشتند که برخلاف وظیفه وجدان خودشان رأی ندهند یکی همین آقای آهی هستند که در آوقت از قضاوت عالی مقام بودند یکی حاج شیخ اسدالله محقانی یکی مرحوم فلسفی چه شد اینها را چه کردند ممکن است آقا چندین سال و چندین ماه بیکار شدند ولی حفظ حیثیات خودشان را کردند و مطابق وجدان خودشان حاضر شدند که رأی برخلاف حق بدهند اینها چیزهایی است که فراموش بشود و او اینکه آقا میگویند صحیح نیست . (خنده نمایندگان) در مملکت اینها یک تأییدی داشته است اینها یک چیزهایی است که در هر گوشه این مملکت هر کسی که

کوچکترین فکری را دارد میگوید عیب دارد تنها فرقی که با سابق دارد این است که پیش نمی گفتند امروز میگویند که فرقی دیگری ندارد . بنده نتیجه ای که می خواهم بگیرم این است که آقای وزیر دادگستری را میخواهم متوجه کنم که راجع باین امر جدیدی بکنند و یک نام یکی از خودشان بگذارند و در نظر بگیرند که این مرغان بهشتی چون در آن مقام هستند نباید تا ابد بمانند هیچ دلیل ندارد آقا بیکر و زنی آقا بفرقتند تقاضا میگردند بنده خودم بخاطر دارم اشخاصی را دعوت میکردند باینکه بیایند یک مقامات عالی قضائی را اشغال کنند فقط از نظر اینکه مردم اعتماد بکنند و آن اشخاص چون میدانستند چه خبر است زیر بار نمی رفتند و قبول نمی کردند ولی امروز آن مواضع نیست چه ضرر دارد اگر آقای وزیر دادگستری تصمیم بگیرد این اشخاص را امسال آقای دکتر مصدق آقای علاء دیگران هستند چنین نیست که نباشند در واقع آنها را بیاورند در رأس امور قضائی ما بگذارند آقا تا مردم و عامه اعتماد پیدا بکنند زیرا آن صورتی که میفرمایند نیست آن اعتماد از بین رفته است (صحیح است) البته چنانکه مخصوصاً ناطق محترم اخیر آقای هاشمی فرمودند این مردم آقا مستخدم و غیر مستخدم همه از یک ملت هستیم همه از یک گروه هستیم بالاخره فرقی در بین نیست بین وکیل و مستخدم چه فرقی است بالاخره ولی مسئله سر این است که همین رویه ای که مستخدمین داشتند همین برای آنها یک رویه ای شده است بنده هم نمیخواهم تنقید کنم البته بدون مستخدم دولتی که معقول نیست این سازمانی که هست امروز گله و شکوه ای که مردم دارند آقا از سازمان و رفتاری است که آنها با مردم میکنند در اطراف این مسئله البته خیلی حرفها زده شده است ولیکن در همین قضایای اخیر بنده خودم بیرون مانا در ولایات آن اشخاص که بایستی حافظ مال خود دولت باشند مثلاً تصور بفرمائید امروزه هیئت تفتیشیه رفته است در آذربایجان و سایر نقاط تصور بفرمائید که مثلاً لوله های

را کمی آمده است غارت کرده است این را بنده اطلاع دارم از همه جا حالا اطلاع ندارم ولی از بعضی جاها اطلاع دارم حتی به وزارت دارائی هم اطلاعاتی که داشته ام صلاح خودم و صلاح جماعت را در آن دیده ام که بروم و با آنها بگویم مطلب را خودشان اینها را برداشته اند لوله های چهار تومان پنج تومان بعمتادین فروخته اند بالا تر از این بنده عرض کنم در يك محلی رئیس شهر بانی آنجا گاری و دو چرخه راه انداخته بودند شبها میرفتند خط آهن و رایل ها می آوردند در بازار می فروختند (انوار - بارک الله از این شهر بانی) باور بفرمائید این را که عرض میکنم در يك حوزه ای بود که خود بنده در آنجا بودم این يك چیز پنهانی نیست همه میدانند البته ما در این موقع که عریضی را عرض میکنم شاید بعضی آقایان بفرمایند که چه تناسب دارد این برای این است که در این بود چه بنده می بینم نه میلیون قلمی است که بشهر بانی باید داده شود این نه میلیون را ما به کسی باید بدهیم شما اسمی که برای اینها گذاشته اید این است که پاسبان است پاسبان باید يك شخصی باشد که همه با اطمینان خاطر عزیز ترین چیز خودشان را ببرند باو بسپارند ولی اینها در يك موقع مخاطره هم باید پیدا بشوند اگر در موقع مخاطره دزد آمد خانه اسان آوا کشیده بود پاسبان پشتش را بر گرداند برود بخیمابان دیگر این چه پاسبانی است همینطور است در همه قسمت ها امروز آقا با دادن این بودجه با اینکه در زمان قدیم در همین مجلس در دوره چهارم میگفتند راجع به قضات آوقت به مستخدم مخصوصاً آوقت بیشتر مسئله قضات مطرح بود فلان وزیر دادگستری می آمد در پشت تریبون میگفت که شما چطور میتوانید با ماهی چهل تومان از یک نفر قاضی توقع داشته باشید آمدند و آن قضیه اشل استیناف آمد و آن تشکیلات که حالا بنده درست در نظرم نیست ولی در دوره پنجم حالا نمیدانم چهارم بود با پنجم بهر حال بنده حضور داشتم بعد هم یکی از مسائلی که بنده تصور میکنم شخص آقای وزیر دارائی متوجه هستند خودشان هم البته عمل کرده اند بنده تصور میکنم در اینکه در این سنوات قانون استخدای

که در دوره چهارم گذشته آنرا بکلی بر هم زدن و بکلی دگرگون کردن این هیچ نتیجه ای برای مملکت ندارد و در دوره چهارم با يك دقت کاملی بنده خودم بودم در آن دوره قانون وضع شد و در آن شالوده بنیادی ریخته شد و در آن تعبیر کردند که مستخدم دولت کیست بعد آمدند مستخدم دولت را محدود کردند خود این يك خدمت بزرگی است بعقیده بنده سپس برای مستخدم يك حقوقی قائل شدند که نسبت با ایجاد اطعمینان و اعتمادی کردند آوقت تنقید میکردند که هر وزیر می آید روی کار يك عده مستخدم را بیرون میکنند و يك عده را از توی خیابان می آورد مستخدم میکنند یا کس و کارشان را وارد کار میکنند این تنقیدات بود بعد از آنکه قانون وضع شد برای مستخدم يك شخصیت و يك اعتماد بنفس خودش پیدا شد که اگر کار بد نکنند و خلاف قانون نکنند کسی نتواند او را متعزل کند تغییر بدهد در این اقدامات اداری و لکن بنده می بینم در این سنوات هم آوقت هم بنده خودم باز بودم در دوره پنجم و ششم شروع شد این ترتیبات و این ضربت ها واقعاً بر بیکر قانون از هم آوقت شروع شد هر وزیر آمد در تحت ماده واحده ای بکلی يك دروازه باز کرد و بنده نمیدانم حالا قانون استخدای چیست قانون استخدای مدونی را بنده ندیدم که در تحت چند ماده است در سابق همه قانون را میدانستند و میتوانستند مطالعه بکنند ممکن بود موادش را در نظر بگیرند این بابی که مفتوح شد با اندازه ای گشاد شد که در واقع هیچ حد و حصری نداشت همه دوباره مثل همان مستخدمین سابق شدند مثل مستخدم شخصی و حالا بنده تصور میکنم که باین قسمت مخصوصاً آقای وزیر دارائی يك توجه مخصوصی بفرمایند و اگر مقتضی است يك اصلاحاتی در تحت عنوان قانونی به مجلس در این باب بیاورند چون این يك خدمت عمده ایست برای اینکه این ایرادات و شکایات و گله هائیکه مردم دارند رفع بشود امروز مستخدم به اعتماد بخودش دارد و نه معلوم است که مستخدم اصلاً کیست هم اطوار که البته ما و دولت در واقع از مردم و ملت مخصوصاً امروز با این روز گاری که داریم انتظاراتی از آنها داریم و

میخواهیم که در واقع حکومت خود ساری تولید شود و بهتر از همه ما که در این قرن زانگی میکنیم و از این محل هستیم بهتر تشخیص میدهم که اگر برگردیم بقضایای گذشته دیدیم چه قضایائی تولید کرد آن شدت وحدتی که با نژاده سال بلکه بیشتر این ملت با يك محرومیتی در واقع بردباری نکرد آن وضعیت البته در اثر انقلاب و اغتشاش و در اثر تسول خود خواهی و خود پسندی بود و امروز البته ما که ضابط این وضع هستیم با کمال صمیمیت این مردم (اینکه عرض کردم امروز وضعیت دولت ممتاز است بهمین نظر است) که مردم هم چون این فشار را کشیده اند بنده تصور میکنم امروز افرادی باشند که فهمند که اگر يك عملیاتی دست برند و يك خود ساری هائی بکنند باز هم وضع بر میگردد همان خبری که ازش فرار میکردند بنده تصور میکنم همین باین امر معتقد هستند از این نظر است که امروز دولت و مجلس و اکثریت مردم یکی هستند يك جهت و یک رنگ برای اینکه بتوانند هم مملکت را حفظ کنند و هم پررنگ بکنند که يك اعتشاشانی در مملکت تولید نشود که مبادا باز مبتلا بشویم بهمان چیزی که از او فراری هستیم ولی البته این دلیل نمیشود که اینجا این مطالبی که عرض میکنم بعضی ها تصور میکنند که این خودش ایجاد اختلاف میکند بلکه برعکس نظر بنده این است که ایجاد وحدت میکند و آن گله ای که مردم دارند بعرض برسد و اتفاقاً آنها را مرتفع نمایند نظر و غرض دیگری البته نیست در قسمت کشاورزی که همه واقعاً امروز علاقه مند بآن هستیم و همه میدانیم که چه ابتلائی برای این مملکت ما تولید میشود اگر نسبت باین امر توجه کامل نکنیم این مسئله يك وقتی مسلم شده است در یکی از ادوار گذشته این مجلس که بنده بودم این مسئله را بحث میکردند که ایران يك مملکت کشاورزی است یا صنعتی البته تصور میکنم که طول مدت ثابت کرده است که ایران مملکت کشاورزی است و نسبت باین کشاورزی هم اگر توجهی نشده است البته امروز دولت کاملاً توجه دارد می بینیم علائم و آثار آن

کاملاً ظاهر است که دولت متوجه است و واقعاً میخواهد مجدداً سوق بدهد این مملکت را که از راه کشاورزی تأمین احتیاجات خودش را بکنند سهل است بلکه بازار هائی هم پیدا بکنند چیزی که کشاورزی را در واقع مختل کرده بعقیده بنده همان مداخله دولت است بعضی چیز ها بود مثل مسئله انحصارهای دولتی و اینکه در فلان محل شلتوک بکارند یا نکارند بنده با اندازه ای متأسف هستم اگر عرض کنم قحطی تصنعی که در آذربایجان ایجاد شد و در سال ۱۳۱۷ و ۱۳۱۸ بدون دلیل مردم آنجا مثل امروز در دکان ناوانسی طهران اقلان بازار اینجا قوس نالی پیدا میکنند آنجا این را هم پیدا میکنند در صورتیکه در آذربایجان در سال ۱۳۱۶ و ۱۳۱۵ متجاوز از دوست هزار خروار گندم بخراسان و فارس و اصفهان حمل شده بود برای این بود که همین مقررات و مداخلات باعث شد که در فلان نقطه شلتوک بکارند در صورتیکه از انسی آنجا باید شلتوک کاشته شود صیفی جات کاشته شود تا سال بعد استمداد داشته باشد که گندم بکارند از طهران دستور معلق دادند که نکارند در نتیجه آن نکاشتن ها مردم دچار این سختی و صعوبت در زندگانی شدند و البته امروز اینکه بنده عرض میکنم برای این است که تذکری باشد که دولت ترویج کند و برهنر بکنند از مداخله در این قبیل امور و بگذارند خود مردم بهتر میدانند که چه باید بکارند و در چه موسم بکارند و در چه موسم درو کنند مداخله دولت در این امور بجز اینکه سیر قهقرائی بکنند هیچ نتیجه ندارد و بزیان مملکت و ملت خانمه پیدا بکنند (صحیح است) در قسمت معارف بنده تذکری داشتم در اینجا توجه آقای وزیر فرهنگ را معطوف بداریم و آن این است که در این بودجه ای که تدوین میشود یا بعد ها هم تدوین بشود باید در نظر گرفت که ولایات هم خودشان را ذبحق میدانند که از يك سرا کزی که هست در مشهد در شیراز در تبریز دلیلی نیست که در آنجا ها مدارس عالی وجود نداشته باشد آذربایجان مطابق احصائیه در حدود چهار میلیون نفوس دارد دلیل ندارد در شهر تبریز يك مدرسه طب نباشد مدرسه طب نشد يك مدرسه فلاحتی نباشد الا آن

اگر شما احصائیه مدرسه کرج را نگاه کنید میبینید دو نکت این شاگردان همه از ولایات آمده اند بلکه بعشق از ولایات آمده اند از طهران کسی با نمیشود بروی کرج برای امور فلاحی که متردق این کار را دارند بروند دنبال کارهای دیگر اغلب این شاگردان اهل تبریز هستند یا از کرمان و سایر جاهای اولی اکثریت آنها اهل آذربایجان هستند تحقیق بفرمائید این مسئله روشن و واضح میشود چه دلیل دارد جوانها وقتی بیایند اینجا عائله شان مادرشان باید باشند پشت سرشان بیایند اینجا یا اگران از حال و احوال آن جوان باشند که در طهران تنها زیست میکنند و این مسئله را جدا تحت توجه قرار بدهند چه ضرر دارد که در شهر تبریز یک مدرسه عالی بنا شود در شیراز هم بشود در مشهد هم بشود فرض بفرمائید از این طول و تفصیلی که در طهران داده شده است کاسته شود مانعی ندارد.

در قسمت کارخانجات هم بنده مختصر تذکری داشتم البته اینهم از آن مطالبی است که قابل بحث نیست بنظر بنده نیست که امروز ما کارخانه داریم خوبست یا خوب نیست داریم البته بهتر از این است که نداشته باشیم مسئله ای هست این است که این کارخانه بدست دولت باشد بنده اینجا یک مقایسه ای کردم در این ارقامی که هست بنده می بینم که بعضی از این کارخانجات صدی هفتاد صدی هشتاد مخارج دارد در مقابل در آمدشان بنده نمیتوانم بفهمم که یک کارخانه چرا صدی هفتاد صدی هشتاد مخارج باید داشته باشد در اینکه کارخانه لازم است حرفی درش نیست ولی چرا این اندازه مخارج باید داشته باشد بنده نفهمیدم البته معلوم میشود که یک عیب داخلی و عیب انتظامی در این کار هست والا هیچ فلسفه و حکمتی ندارد دیگران کارخانه تأسیس میکنند استفاده میکنند دولت نظر استفاده نداشته باشد دولت میخواهد سمیت را بیک قیمت محدودی نگاهدارد که مردم استفاده کنند خیلی خوب قابل تقدیر است ولی چرا در بعضی قسمتها ضرر میکنند با چرا صدی هفتاد و هشتاد مخارج دارد بدهایک مطالبی است اما واقعا یک قدری نقص اداره کردن

مارا ثابت میکنند مثلاً تلفن خانه یکی از مؤسساتی است که در همه جا باید ارتفاع ببرد ارتفاع خیلی کزافی میبرد در ایران مثلاً ضرر میکنند این برای این است که اداره میشود برای این است که آن نظاری که باید در اداره کردن باشد در اینجا نیست و این معایب پیدا میشود و باید این معایب را مرتفع کرد بنده بیش از این مزاحم اوقات نمیشوم.

وزیر دادگستری - بنده بدو از اظهار محبتی که آقای نماینده محترم نسبت به شخص بنده و چند نفر از قضات دیگر فرمودند تشکر می کنم و سپاسگزارم (محمد ولی میرزا - اظهار محبت نبود آقای یک حقیقتی بود) راجع بتذکراتی که فرمودند و باید داده شود البته در موقع بودجه بهترین مورد است برای دادن تذکرات و بهترین موقع برای شنیدن تذکرات و باید هم استفاده کرد و بنده مکرر این را عرض کرده ام که احتیاج با اصلاحات داریم اصلاحات هم در همه جا مخصوصاً در کشور ما یکی از بدیهیات است که بنده دیگر نباید آن را تأیید بکنم . البته در همه قسمتها بطوری که تذکر دادند و تذکر داده نمیشود باید اصلاحات به عمل بیاید و البته در قسمت کادر قضائی هم باید اصلاحات بشود ولی بنده نظر به نتیجه ای که آقای نماینده محترم گرفتند از مقدمه ای که خودشان چیدند و اختلافی که بین مقدمه و نتیجه بود خواستم یک مختصری عرض کرده باشم آقای نماینده محترم شکایت کردند و فرمودند که محیط قضائی ما و کادر قضائی ما دارای آن صفاتی که باید باشد نیست و آن اعتمادی که باید به قضات باشد نیست و حال آنکه خودشان فرمودند و مثل هم زدند یک مثل بازی را در یک موقع شاید خیلی مهمی که امروز هم زیاد دارد نظایر و امثال هم در موارد دیگر بسیار دارد (جمعی از نمایندگان - خیلی کم) همین اموره ای که خود آقای نماینده محترم ذکر کردند دلیل بر این است که حوزه قضائی آن طور نیست که ایشان تصور فرمودند و خوشبختانه محیط قضائی ما دارای عناصر با تقوی و نیکو کار و با شهامت است (صحیح است)

و ضروری کنم آقایان هم همه تأیید خواهید فرمود . یک مطالبی را ما فراموش میکنیم وقتی که میخواهیم در این جور مطالب قضاوت کنیم مخصوصاً راجع به قضای فراموش میکنیم که قضای که میرویم لامحاله دو نفر هستیم از این دو نفر هم یکی باید راضی باشد آن وقت ملاحظه بفرمائید یک قاضی که باید قضاوت در کار جمعی بکنند این چقدر ناراضی ممکن است تولید کند این ناراضی ها قهری و طبیعی است با کمال عدالتی که میخواهد قاضی بکند ؟ البته قاضی عادل نمیتواند در عین حال در طرف را راضی نگاه دارد و یک طرف مسلماً ناراضی خواهد بود و البته این ناراضی ممکن است شاکه باشد حق هم دارد شاکه باشد اما این دلیل بر این نیست که ما سلب اعتماد قضائی نسبت بقضات خودمان بکنیم و نسبت بسلسانی که وداکاری میکنند زحمت میکشند و واقعا کار هائی را انجام میدهند و خدماتی را انجام میدهند و در مشکلاتی واقع میشوند که شاید فرضش هم برای نماینده محترم پیش نیاید بلکه بنده این مسئله را عرض کردم نه برای این است که خواستم دفاعی کرده باشم از اشخاص خیر این برای این است که کلیه طبقه مستخدمین عموماً و مخصوصاً جامعه قضائی ما دلسرد نشوند . آقایان نمایندگان البته روان میدارند کسانی که در موارد مشکلی واقع شده اند و دارای احساسات پاک هستند و میخواهند هم از روی کمال وجدان و عدالت قضاوت کنند البته مصلحت جامعه و کشور نیست که آنها را دلسرد کنیم بنده تصور میکنم همانطور که آقای نماینده محترم در مقدمه بیان خودشان فرمودند که ما نباید تابع احساسات باشیم و با داشتن یک احساساتی نمیتوانیم قضاوت عادلانه بکنیم اگر چه ایشان دارای صفات کامله بسیاری هستند و لکن بطور کلی در این مورد قضاوتشان راجع بقضات کار بسیار مشکلی است برای این که ایشان شاید حقاً در تحت تأییرانی هستند متأثر هستند و با آن تأیری که دارند نمیتوانند قضاوت عادلانه در این مورد بکنند و این مطلب بجا یستی باعث این شود که ما سلب اعتماد از قوه قضائیه خودمان بکنیم و مطالب را طوری اظهار بکنیم مثل اینکه حقیقت داشته باشد در صورتی که خوشبختانه

اینطور نیست و این امر حقیقت ندارد ، جامعه ایرانی هم بجامعه قضائی خودش اعتماد دارد البته بنده نمیگویم که تمام افراد و اشخاصی که در این جامعه قضائی واقع شده اند همه نیکو کار و همه خوب هستند و لکن اکثریت آنها را مسلماً اشخاص نیکو کاری تشکیل میدهد (صحیح است) البته افرادی هم که احتیاج با اصلاح دارند احتیاج باین دارند که جامعه آنها را اصلاح بکنند و هم خودشان خودشان را اصلاح بکنند هستند و آنها هم طبیعتاً اصلاح میشوند . بنده در سایر مطالبی که آقای نماینده محترم فرمودند عرض نمیخواهم بکنم آقایان رفقای دیگر بنده مطالب را خواهند فرمود فقط خواستم عرض کنم تشکیل مدارس عالی در ولایات اگر توجه داشته باشید اینهم امری است خیلی مشکل بلکه الان محال است برای اینکه بنده حالا از جنبه های دیگرش نمیگویم در تبریز در شیراز ما تجربه کرده ایم آزمون داده ایم و دیده ایم که عده کافی شاگرد پیدا نمیشود اگر شاگرد هم پیدا شود معلمش بیست برای اینکه بشود یک دانشکده علمی یا دانشکده فلاحی در تبریز یا شیراز درست کرد . اما در کرج از همه نقاط مملکت می آیند و میشود آن مؤسسه را نگاه داشت ولی در سایر جاها نمیشود .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .
معدل - بنده مخالفم بنده در کلیات اجازه خواسته ام .
رئیس - آقای محیط فرمایشی دارید .
محیط - بنده عرضی ندارم آقایان عرض بنده را فرمودند .
رئیس - آقای معدل .
معدل - بنده همانطوریکه اینجا هم مذاکره شد میخواهم عرض کنم در آن صورت نام موافق و مخالف شاید فرقی گذاشته شده است ولی در واقع و حقیقت مخالفی در میان نیست موقعیت کشور ما و وضعیت ما اجازه نمیدهد که هیچ ایرانی با عدولت مرکزی و حکومت خودش مخالفت بکند (صحیح است) هر گونه اشتباهی هم که در پایتخت مملکت ما هست و یا اشخاصی از خودشان و یا بقام خودشان در جرایم منتشر میکنند و تصور میکنند که بخصوص مردم

ولایات با حکومت مرکزی مخالفت دارند بنده که لژیونک قسمت از کشور بنادر فارس میام و از آن سر زمین چیزهایی بگوش شما می رسانند این مطلب را تکذیب میکنم (صحیح است) شاید اختلاف سلیقه ای بین افراد باشد ولی هیچکس هیچ آدمی که خون ایرانی در رگ داشته باشد هیچ آدمی که از پدر ایرانی باشد امروز وجود ندارد که با حکومت مرکزی طهران مخالفت داشته باشد بخصوص اگر از نظر وحدت ملی بخواهیم صحبت کنیم بعرض شما میرسانم که ما فارسی ها نسبت به آذربایجان که یک قسمت از عزیزترین قسمتهای کشور ما است چه علاقه داریم من آنجا شاهد و ناظر بودم که از آلام آنها از آلامی که بر مردمان آنجا وارد شده بود صحبت هائی میداشتند همه مردم فارس متأثر بودند برای اینکه میدانیم و همه میدانند که برادران آذربایجانی ما عزیزترین برادران ما هستند ما آنها خودمان مالمان جانمان اولادمان را در راه آذربایجان فدا میکنیم روی این قسمت وحدت ملی است که آقای نخست وزیر و هیئت دولت که همه از افراد خوب تشکیل شده اند عرض میکنم که عرایض ما روی مخالفت نیست هر کس محروم در رأس حکومت باشد او محبوب است همه دور او حلقه میزنیم و در تحت اوای شیر و خورشید ما باید معتقد ملیمان را که عبارت از حفظ ایران تاریخی و ایران بزرگ است پیش ببریم و باین جهت جای هیچ انگرانی از این حیث نیست و بنده مخصوصاً از رفقای که کافی است کافی است میگویند بیشتر انگرام که نمیگذارند همه صحبت ها گفته شود و تصور میکنند که یک عده مخالفی وجود دارد که آنها اگر حرفهایشان را بزنند شاید ایجاد یک ناراحتی هائی شود (جمعاً از نمایندگان - خیر همچو نیست) بنده میخواستم از آقایان تقاضا کنم که بگذارند همه صحبت کنند تا آنچه که بساید گفته شود حتی بنده از یکی از ارکان مهم مشروطیت که جراید باشد انگرانی دارم که مذاکرات مجلس شورای ملی را به تفصیل امینوسد این مذاکرات تنها برای این اطلاق و این مجلس نیست برای تمام کشور است این مذاکرات

باید در سرخس در زابل در بوشهر در بنادر در اقصی نقاط کشور منتشر بشود تا تصور نکنند که حرفها زده میشود دولتی نیست که این حرفها را بشنود نظر دیگری از این عرض بنده این است که ما مورین سابق یعنی ما مورین که حالا داریم بوضع سابق آشنا شده اند آنها باید این حرفها را بشنوند جواب دولت را بشنوند تا مانوس بوضع جدید بشوند وقتی که یک نفر ما مور دارائی در اقصی نقاط کشور هستند میشوند که وزیر دارائی در مقابل ملت چه میگوید او هم رویه خودش را عوض میکند باین جهت بنده خواهش میکنم از جراید که بیشتر در این باب صحبت میکنند تا اینکه اقلاً سر مشقی برای ما مورین باشد اما عرایض بنده برای اینکه آیندگان و آنها را که بعد از ما را چه بود چه امساله کشور میخواهند عرایض ما را متوجه باشند عرض میکنم که روی مقتضیات امسال و روی مقتضیات امروز کشور من این عرایض را میکنم و اگر این مقتضیات نبود عرایض دیگری میکردم بنده عرایض را روی بودجه (که محالی میدهد بهر نماینده که در کلیات اوضاع کشور صحبت بکنند) تقسیمات کردم که جزء به جزء به طور اختصار عرض کنم: اول در سیاست خارجی بنده انتظار دارم که دولت پیمان اقتصادی را که بعقیده بنده متمم پیمان سیاسی است زودتر منعقد بکنند و به مجلس تفصیل و تشریح او را بیاورد برای اینکه ما نه از پیمان اقتصادی این انتظار و نتیجه را داریم که امروز بما گندمی داده شود سایر مایحتاج امروزی ما رفع شود بلکه ما فکر میکنیم که فردا جنگ تمام شد و ورشکستگی و کساد بازار دنیا را بیشتر از امروز در مضیقه انداخته آنوقت با کسی باشد که بهداد ما برسد بکماک ما برسد ما آنچه که توانستیم در طبق اخلاص گذاشتیم و به همسایگان خودمان عرضه داشتیم ملاحظه کنید که ما حتی آن رویه مهمان دوستی و آن چیزی که شأن ما بود آنرا هم از کف دادیم و برای خاطر همسایگان مان مهمان های خودمان را از خانه مان بیرون کردیم و در مقابل این آن توقع سیاسی نداشته و انتظار ما این است که در مقابل این دو همسایه بزرگ دو همسایه بیروند و همسایه قوی با ما کماک بکنند انتظار ما از دولت این است

که در مقابل مشکلات طاقت فرسا با نیروی که ملت با آنها میدهد به پشتیبانی افکار عمومی و به پشتیبانی همین مجلس شورای ملی که بنده می بینم که صدی صد موافق دولت هستند با سیاست بالاخره منظور خود را انجام بدهد و پیمان اقتصادی را با مضاء برسانند درم موضوع قانون وام و اجاره است دولت بزرگ آمریکا دولتی که امروز با آلهائی که هنوز تکلیفشان معلوم نیست با آلهائی که بقول معروف چو بید بر سر ایمان خویش لرزانند کماک و مساعدت میکنند و قانون وام و اجاره را در باره آنها اجرا میکنند و نسبت بما که صمیمانه تا حال انجام وظیفه کرده ایم و راهی را که میل داشتند رفتیم هنوز این قانون را شامل نکرده انتظار ما از دولت این است که در سیاست خارجی این دو قسمت را نصب العین خود قرار بدهند و جلب موافقت سه دولت را در این قسمت بکنند مخصوصاً دولت انریکا که افراد ایرانی نسبت باین دولت و این ملت حسن روابط دارد و دوستی صمیمانه دارد و انتظار زیاد دارد از قسمت سیاست خارجی که بگذاریم راجع بکشاورزی که مقدم میدانم و شغل خود من هم هست بنده تصور میکنم فصل اول و آخر کشاورزی آبیاری است و آن چیزی که ما تا حالا از غفلت کرده ایم و کاش این پولهای را که در این مدت خرج کردیم باین مصرف رسانده بودیم این مرد بزرگوار امریکائی را که آوردند من هم او را ملاقات کردم مرد توانا و دانا و فهیمی است اگر اسباب و وسایل کار برای او فراهم نکنیم کاری از پیش نمیرود بنده اول پیشنهادم بوزارت کشاورزی الفکال کار آبیاری از سیاست وزارتخانه است باین معنی که اداره آبیاری اداره مستقلی باشد که هر وزیر کشاورزی می آید بتواند در برنامه عملی آن مداخله کند و این مرد در تمام ولایات و در تمام استانها و شهرستانها نمایندگانی داشته باشد و متخصصینی داشته باشد و برای خودش برنامه پنجساله ده ساله ای تنظیم بکنند عمل آبیاری را تقریباً باید بدو قسمت کنیم یکی قسمتهائی که از وظیفه اقزاد جامعه میشود یعنی افراد میتوانند عمل بکنند یکی هم آلهائی که باید با سرمایه عمومی و سرمایه ملی انجام بشود مثل کارهای بزرگ آنها که کار دولت است حتماً باید از بودجه کشور بیاورد

بوسیله استقرار انجام بشود بنده فکر میکنم که در سال دولت بکیش را انجام کند و آنها را بیکه وظیفه عمومی هست آنها را میخصصینی تهیه بروزش را بکنند موجبانش را فراهم میکنند مختار جش را بر آورد کنند بودجه کشاورزی هم مساعدت لازم را بکنند و اداره آبیاری یک اداره ای باشد که نظارت بکند بر عمل آنها که در سال بدانند چقدر کار پیشرفت کرده است هر گاه ما وسایل این کار را فراهم نکنیم به نتیجه قاطعی نخواهیم رسید دوم ازوم تهیه نقشه فلاحتی برای وزارت کشاورزی است وزارت کشاورزی شاید هنوز نداند که چه میخواهد از ما کشاورزان که انجام بدهیم بگوروز یک نفر می آید و میگوید چقدر را میخواهم توسعه بدهم یک روز یکی می آید میگوید گندم را زیاد کنید در صورتیکه یک آب و یک زمین و یک عده رعیت محدودی و معدودی است باید این وزارتخانه از نظر احتیاجات تشخیص بدهد که بالاخره چه حاجاتی داریم در کدام نقطه کشور کدام محصول بهتر عمل می آید و بچه مقدار عمل می آید و این را جز برنامه خودش قرار بدهد و این را اعلان کند تا هر کس آن گفته را در سهم خودش انجام بدهد سوم موضوع برزگران نسبت بزراع و کشاورزان کوچکترین توجهی نه از طرف دولت و نه از طرف مالکین و نه از طرف دلسوزهای ملت برای آنها نشده و نمیشود بنده خود را هم جز آلهائی می شمارم که البته در اینکار قاصر و مقصر من متأسفانه باید باستحضار دولت و مجلس شورای ملی برسانم که در قسمت فارس که اینطور است خیال میکنم جاهای دیگر بهتر از این باشد کشاورزها لباس بد تن ندارند لخت و عور هستند (بعضی از نمایندگان - سایر جاها بهتر است) من آن قسمت را عرض میکنم بهداشت ندارند (ملک مدنی - طرف ما اینطور نیست) (لیقوانی - آذربایجان هم اینطور نیست) اگر طب و دوا و حکیمی هم به طور فرس هست اینها برای شهر نشین ها است هنوز برای رعیت و ده نشین نه دوا نه حکیمی وجود ندارد و در قسمتهای جنوب این را هم عرض میکنم که همه تقصیر را ما بگردن دولت بکنیم بهره و سهم

رغایا کم است باید بهره و سهم بزرگان افزود تا توانایی آنها بیشتر بشود و این امر را هم ما بایستی زودتر انجام کنیم و بدست خود مالکین انجام بکنیم یعنی مالکین فهمیده و دانای هر قسمتی باید بنشینند و خودشان رسیدگی باین کار بکنند و آنچه که لازم است خودشان انجام بدهند پس یکی دیگر از تذکرات بنده موضوع دفع آفات است در قسمت کشاورزی دفع آفات چه از نظر نباتی و چه از نظر حیوانی توسعه پیدا کرده در کشور ما بیشتر از زحمات کشاورزان و مالکین را آفات هدر میدهد و از میان میبرد بایستی وزارت کشاورزی بمسئولت را از نظر آفات تقسیم کند و در هر نقطه هر آفتی زیاد تر است برای آن جا باک تشکیلات مخصوص بدهد تا این همه زحمت و انرژی و کار و آب و زمین و تابش خورشید هدر برود و از میان برود اما راجع به مدارس کشاورزی با این که جناب آقای وزیر دادگستری فرمودند که در استان ها و در شهرستان ها شاید بمقدار کافی دانش آموز و دانشجو وجود نداشته باشد ولی این در شعب دیگر ورشته های دیگر است بنده مطمئنم که برای کشاورزی در استانها و شهرستانها شاگرد بیش از سایر رشته ها است و بهترین وسیله برای آشنا کردن مردم بسواد و آشنا کردن مردم بعلوم یعنی آن علم و موادی که بدردشان می خورد و آموختن اصول کشاورزی و فن کشاورزی در استانها و شهرستانها است در قسمت بهداری بنده می خواهم عرض کنم که از این سبب و کسری میلیون تومان بودجه ملاحظه فرمائید که پنج میلیون اعتبار بوزارت بهداری داده شده است ، اگر حساب دقیق بکنید از صدی دو کمتر است بنده خیال می کنم از آقای نخست وزیر گرفته تا آن مرد مستخدمی که این جا ایستاده اگر به بودجه خانهاش نگاه کنید می بینید که دوا و حکیم خانهاش از صدی دو بودجه زندگیش بیشتر است بنده فکر می کنم که آیندگان ما اولاد ما فرزندان ما نسبت باین بودجه ما با این رقم بهداری چه قضاوتی خواهند کرد میگویند این ها که بحال خودشان دلشان نمیسوخت چه طور بحال ما و آیندگان و بحال کشور دلشان میسوزد اصلاً چه انتظاری از

وزارت بهداری با پنج میلیون تومان اعتبار در مقابل سی صد و کسری میلیون تومان اعتبار بودجه داشته باشند خاصه در این موقعی که جنگ هست و در این موقعی که طوفان بدبختی از چهار طرف ما بر خاسته و خواه و ناخواه ما را در میان خواهد گرفت قرانیه هائیکه ما اجبار داریم برای اینکه بگذاریم و وسایلی را که از نظر مبارزه با آفاتی که دیگران بطور اجبار برای ما تهیه کرده اند باید فراهم کنیم حالا البته بنده بطور کلی این را عرض کردم که هر گاه کمیسیون بودجه که دوست گرامی و محترم من آقای ملک مدنی رئیس هستند و آقای اعتبار هم که با فصاحت و بیان خودشان هر مسئله ای را هر رقم بخواهند ممکن است جلوه بدهند عرضی ندارم ولی بنده عرض میکنم آقای انوار حضر تعالی را چه جور قانع کردند این زحماتی که در کمیسیون بودجه کشیدند که در طول عمر مشروطیت فرمودید کشیده نشده بود نتیجه اش چه بود یعنی کدام هشت تا رانها کردید قبول کردیم بسیار خوب شما را قانع کردند بچه چیزده ما شیرازی ها همینجور زود باور هستیم که همیشه اینجور کلاهمان پس معر که است خوب آقا این کمیسیون بودجه چه کرده این لایحه دولت را آورده خوانده خوب با سابق چه فرق کرده سابق میگفتند حق نداری حرف بزنی و صدا هم نده ولی حالا میگویند هر حرفی داری بگو ولی جواب ترا امیدهیم ولی این را بنده عرض میکنم کسه برای تمام استان هفتم یعنی فارس و بنادر در سال سیزده هزار و هفتصد تومان بودجه بهداری میدهند آخر اگر شما در آنجا یک عده حیوان ول کرده بودید گاو و گوسفند ول کرده بودید آیا تصدیق میفرمائید که برای آنها بیش از سیزده هزار و هفتصد تومان خرج بهداری میدادید ! آقا شما که وکیل فارس هستید و نماینده شیراز هستید چه دلیل دارید که برای بهداری تمام آن استان سیزده هزار و هفتصد تومان در سال داده اند و این فقط برای مصرف کرایه اطاق آنجا و خانه آنجا و کرایه درشکه آنجا امیرسد . آخر چرا تصدیق نمیکنید . بنده عرض میکنم اگر دولت امروز بخواهد این

اوضاع گذشته را بهم بریزد و عوض کند فرقی با دولت قدیم چیست . بنده عرض میکنم اگر آقای نخست وزیر که بنده بمقدمه بار سنگینی بروی دوششان است و مجال ندارم تمام این کارها را دقیقاً برسانم ولی یک اصل کلی را شعار خودشان قرار بدهند و آن این است که یک خط بطلان روی گذشته باشند و یک حساب تازه ای درست کنند پس ما به چه چیز امیدوار باشیم من عرض میکنم فارس برای اینکه فارس و خراسان و کردستان و لرستان فرق نمیکند فقط برای این است که من از نظر اینکه اطلاع از آنجا بیشتر است عرض میکنم اگر درشکه چیهای طهران میخواهند برای بهداری فارس اعانه بدهند پیش از این میدادند . من عرض میکنم اگر یک نفر فارسی بخواهد صدقه بدهد پیش از این میداد آخر این چه رفتاری است با ما میکنند مگر ما انسان هستیم مگر ما مالیات نمیدیم ! مگر حقمان نمیرسد که اینقدر بماند بدهند در جواب من آقای وزیر بهداری سهت اولویت و آقایی بهمه ما شیرازی ها دارند میگویند که ما نمیتوانیم از جای دیگر کم کنیم و شما بدهیم اینهم که هست باید بهمان مصارف سابق برسند پس باز همان آتش است و همان کاسه فقط امنیت را از ما گرفتند آخر میخواهیم بفهمیم فرق دوره حاضر با دوره گذشته چیست این کابینه این هیئت دولت این آزادی این مشروطیت هیچکدامش این بالاخره کمیسیون بودجه چه آورده است برای ما . کرمانی ها موفق شدند رفتند از آنچه از شان غصب شده بود گرفتند و بردند ما چه توانستیم بگیریم بنده میخواهم این را عرض کنم که هیئت دولت ما این اصول دیرینه و کهن را دور بریزند و یک اساس نوی در کار از نظر تقسیم آنها بر روی اساس عدالت بگذارند فقط گرفتن مالیات روی عدالت تنها کافی نیست تقسیم هم باید بر روی عدالت باشد یا روی جمعیت است یا روی خالك است یا روی سابقه است یا روی استان است یا روی شهرستان است در هر حال باید روی یک اساسی تنظیم و تعدیل شود حقوق منصوبه فارس باید بهش بر گردد بهش برسد و بی جهت و بی سبب مردم آنجا را که اینجور

مردمان دد و وحشی جلوه داده اند و فکری کنند که یک مشت مردم وحشی آنجا ریخته اند اینها جلوه ندهند تمام مردم فارس از بی توجهی دولت از گرسنگی از بی دوائی از بی عدالتی از بی امنیتی دارند فریاد میکنند هیچکس با دولت مخالف نیست کوچکترین اثری از عمران و آبادی در آن حدود وجود ندارد اگر تنها یک کارخانه قند و یک سیلوئی نیم ساخته را از اینجا بردارند در بیست سال و هجده سال فارس چیزی و سهمی داده نشده این را که بنده عرض می کنم نه این است که دفاع از حقوق و از مسقط الرأس خود می کنم . خبر بنده میخواهم که دور نمای یک گوشه از خاک ایران را بشما نشان بدهم بنمایانم تا بفهمید که چرا اهالی ولایات با شما هم آشنایی و هم صدائی میکنند شما اوضاع را با این سی چهل فرسخ اطراف تهران مقایسه کنید آقا بفرمائید بروید آن جا به بینید اگر کسی پول هم دارد در فارس قماش نیست کسه بخرد اگر کسی پول هم دارد در آن جا نان نیست که بخرد بنده الان تلگرافانی دارم که در شهر چهارم نان یک من ۱۲ قران یا ۱۸ قران است شما فکر کنید که اگر در تهران اینطور بود راحت تویی خانه تان می نشینت ؟ چون من معتقد هستم باید حرف ها را زد و تمام این معایب از گفتن هاست من خودم خبر رسبی فرماندار لاری خواندم و اطلاع موثقی از آن جا داشتم که در لرستان فارس مردم در مدفوع سبک هسته خرما را پیدا کرده میشویند دو مرتبه آرد می کنند و می خورند

مهمه بین نمایندگان = آقا این حرف را ازینید
محل - آخر آقایان باین مردم بد بختی که این جور دچار بد بختی هستند چرا می گویند غارتگر چرا میگویند دزد چرا می گویند یاغی ؟ باند شوید برای آن ها وسائل راحتی و آسایش فراهم کنید آن وقت به بینید که چه طور در مقابل حکومت مرکزی سر تعظیم خم می کنند . مردم آقا آسایش می خواهند ان می خواهند وسیله می خواهند شما اینها را با آنها نمی دهید خرج آن ها نمی کنید آن ها هم بسا در می آیند آن وقت نام یاغی برویشان می گذارید .

بنده در قسمت وزارت جنگ يك عریضی دارم که چون می دانم که تند هستم و چون می دانم که عصبانی هستم و چون خبر دارم که ناروایی هائی از طرف این وزارتخانه بما شده حتی المقدور بکوتاهی سخن میگردانم و مختصر عرض می کنم و فقط تذکری می دهم و آن این است که بطوری که دیده میشود ۷۰ میلیون برای وزارت جنگ در نظر گرفته شده است که بودجه درست بشود بنده عرض می کنم این است که تجربه گذشته برای ما اقل می تواند يك سر مشقی باشد . رفقا و دوستان من استدعا می کنم بعریض من توجه کنید شما مدتی است که صدای و کلای فارس را شنیده اید فارس این حق را دارد از شما ما طلب داریم از شما استدعا می کنم باین حقایقی که لازم است ذهن تان متوجه بشود گوش بدهید بنده عرض می کنم است که ۱۶ یا ۱۷ یا ۱۸ یا ۱۹ سال تجربه کافی است برای اینکه وضع گذشته را دیدید سکوت کردیم مالیات دادیم بها گفتند قوای داریم که دنیا در مقابلش تکریم و تعظیم می کند این تجربه کافی است برای این که يك ساعت هم شما عرض ما را بشنوید و مطابق نصیحتی که ما می کنیم عمل کنید . کیست که از سرباز ایرانی خوشش نیاید کیست که از عظمت و جلال ارتش مملکت خودش لذت نبرد ما فارسی ها و شیرازی ها هنوز به صورتهائی که از سنک در تخت جمشید از دوره هخامنشی کشیده اند تعظیم می کنیم تاچه رسد بسربازهای جان دار که برادران و فرزندان ما هستند . کیست که منکر شرافت و حیثیت نظام باشد کیست که مخالف اینکارها باشد ؟ مگر این درفش که بلند میشود جز برای آسایش ها است ؟ مگر این نظامی که درست شده چه سیرای تأمین استقلال ماست . نه این است که برای رفاهیت ماست ؟ اما وقتی اینها خوب است که برای ما باشد ۲۰ سال است مالیات دلدیم و تشکیل این قشون را دادند و يك روز بها نشان دادند و ملتفت شدیم که تمام این قدرتها و عظمتها برای نشان دادن بما داخلی ها بود شما این افسرها را در شهر تهران نه بینید با این شکل نوی خیابان لاله زار این ها وقتی که پای شان را از این تهرانب بیرون می گذارند به بینید چه بادی نوی آستین شان میاندازند؟

این زرق و برق ها این ستاره ها این هائی که خودمان درست می کنیم و روی دوششان میزنند این ها بالای جان برادران ولایاتی شما میشوند . این آقایان وزراء والله بالله بهتر از من و شما می دانند این ها خودشان می دانند که این افسران مطلع قانون نیستند و این ها خودشان را بالاتر از قانون می دانند ما فوق قانون ، قانون مملکت می دانند همه نمایندگان - این طور نیست آقا (زنگ رئیس) رئیس - آقای معذل اجازه نمیدهم این حرفها را بزنید . یعنی چه ؟ من بشما عرض میکنم مجلس شورای ملی برای خدمت بمملکت است نه برای اظهاراتی که هتک آبروی ملت و دولت بشود . قابل تحمل نیست آقا این حرفها معذل - من وظیفه خودم را میدانم آقا رئیس - این حرفها قابل تحمل نیست آقا معذل - برای شخص جناب عالی نیست . برای ملت است . در هر عملی همانطور که عرض کردم يك استثنائی هست بنده اول عرض کردم که احترام سرباز هر افسر هر ارتش را محترم می شماریم و واجب میدانیم ولی آلهائی که استثناء هستند آنها باید امروز مورد توجه باشند . هفتاد میلیون تومان برای آنها بودجه معین شده است پانزده میلیون تومان برای امنیت بودجه معین شده بنده مقصودم این است که سی میلیون تومان از مال ارتش را ضمیمه امنیت بکنند و با ۴۵ میلیون تومان يك افرادی استخدام بشوند افراد خوبی که بتوانند امنیت داخلی را تأمین کنند و امنیت ما را اداره بکنند که ما مطمئناً بدانیم که داخله خودمان را می توانیم اداره کنیم جنگ با کسی نداریم که بخواهیم يك ارتش قوی را ایجاد کنیم ما يك ارتشی تهیه می کنیم که آن ارتش نمی تواند جنگ باخارجه بکند و همچنین مداخله در امنیت داخلی هم نمی کند ولی اگر يك امنیت قوی درست کنیم که بتواند داخله ما را منظم کند هزار ریحان دارد بر این ارتش قوی و این امنیتیم ناقص . چون در قسمت نظام وظیفه رفقای دیگر بنده صحبت های خودشان را داشته اند بنده دیگر از آنها صرف نظر میکنم در قسمت وزارت دارائی هم گفتا باین نکته

می کنم که وزارت دارائی باید اکتفا بکنند آنچه را که قانون گفته است آن را از مردم بگیرند و بس نه اینکه اضافه هم بدهند من يك مثالی در این باب میزنم که خاطر آقای وزیر دارائی روشن شود معمول است مطابق قانون می باستی ده ساله ها صدی سه مالیات از اجناس وارده برای دولت گرفته اند خود وزارت دارائی هم برای این کار آیین نامه درست کرده است که این را بر حسب کشیدن از مردم بگیرند یعنی باید از مردم بگیرند بلکه معین کرده است که در وزارت دارائی روی بار گرفته شود و حالا معین می کنند که بار چقدر سبب میشود قطار چطور الاغ چطور خوب حالا آبا خیر باید که این عمل در مورد گنده و در مورد جو و در مورد غیر چیزها رعایت نمیشود و از آنها کشیدن گرفته میشود این را بر رئیس دارائی آنجا گفته ام که دولت احتیاجی باین ندارد اگر این صدی سه را بکنید صدی چهار صدی پنج و ولی آنچه را که قانون میگوید همان را بگیرند یعنی دولت خودش اول کسی باشد که بکار خودش عقیده داشته باشد خودش بجزئی قانون باشد هر گاه دولت اینطور قانون را اجرا کند از دیگران نباید این توقع را داشته باشد که اجرا کنند الان مذاکرات بنده در قسمت وزارتخانهها این ها بود که عرض کرده در کلیات هم عریض همین بود که عرض کردم تصوراتی را که آقای رئیس در باره عریض بنده می کنند بنظر بنده روی فکر خودشان است و اگر بخواهم در مجلس جواب خاصی بفرمایم ایشان بدهم خلاف ادب است و نباید به نصیحت کسی از دوستان وظیفه بنده کوچکی است نسبت با ایشان ولی فقط این جمله را عرض میکنم که هر کس برای عصری ساخته شده است

رئیس - بنده خیلی متأسفم که وقتی بعضی آقایان داخل صحبت میشوند تصور نمی کنند که صحبت را باید بطوری کرد که بشود کشور و بضرر همان ملتی که میخواهند از آن دفاع کنند تمام میشود (صحیح است) مملکت آبرو دارد يك وقایعی که واقع میشود که تذکر آن بنظر لازم نمی آید باید بطور شایسته بدولت تذکر داد و طوری صحبت نشود که

شایسته مجلس شورای ملی باشد نه اینکه اظهاراتی بشود که اسباب سرشکستگی همیشگی (صحیح است) بنده امیدوارم ایراد کرده باشم بلکه حق صحبت کردن دارم ولی صحبت را باید با ترتیب و نزاکتی که بصر فقه و صلاح مملکت باشد و البته مقتضی نسبت يك مذاکره باشد هم برای دولت سرشکستگی داشته باشد هم برای ملت . شما آقایان میدانید که بنده وفلان کارمند وفلان نظامی و آقای معذل دیگران در يك زمان باز يك ده در يك اسلوبی واقع بود داخل بودیم حالا يك قضیه گذشته را منطبق با امروز نباید کرد و امروز يك دولتی بر سر کار آمده است و وظایفی را به عهده گرفته است که همگی نسبت يكات کنیم که بتوانند آن وظایف را انجام دهند و معایب گذشته را تدریجاً رفع نمایند نه اینکه هر ساعت بر گردیم باوضاع گذشته و وارد مطالبی بشویم که خلاف مصلحت و خلاف سرفه دولت است (صحیح است) باستی که ما کرد و با اتفاق دولت باید جدید کرد که معایب مرتفع شده و افراد ملت بتوانند با سعادت و خوشی زندگی کنند . بنده عرض می کنم بی ادبی هم بسر کار ندارم و این حرف را بسر کار گفته ام هم میگویم و از روی عقیده ملی است نه از روی عقیده شخصی .

وزیر دارائی - همانطور که آقای فرمانفرمایان تذکر دادند فرمایشات آقایان در واقع مخالفت نیست عریضی هم که حالا میشود من باب توضیح است برای اینکه خاطر آقایان روشن بشود و اگر يك سوء تفاهمی در بعضی مسائل هست مرتفع بشود آقای فرمانفرمایان اینطور تذکر دادند که رقیبی که در بودجه بعنوان در آمد نوشته شده و پیش بینی شده اگر همین مبلغ گرفته شود خیلی مردم خوشنود میشوند و بلکه يك برابر شاید بیشتر گرفته شود بنده عرض میکنم که بنده امیدام و بطور قطع عرض میکنم که ما مورین البته تا آن دینار آخری که میگیرند ولرد خزانه دولت میشود و همینطور هم ما مورین بد اگر باشند ملاحظه میفرمائید که دائماً دادگاه وزارت دارائی و دادگاه دیوان کیفر عمال دولت اینها مشغول هستند ما که میکنند محکوم میشوند

اینها هست البته در يك كشوري كه شايد در حدود سي هزار نفر مأمور وزارت دلتلمظن دارد خوب بين اينها اشخاص بد و خوب هستند باين جهت بنده بطور كلي عرض ميكنم سياست دولت و وزارت دارائي اين بوده (سابقاً هم البته اين بوده) حلاليكه قطعاً همین است كه همانطور كه اجازه ندارند يك دينار كم بگيرند و در واقع فوت شود از حق دولت همينطور هم اگر يك دينار علاوه بگيرند بهمان اندازه مورد تعقيب و مجازات خواهند شد و اين موضوع مكرر از آن زماني كه بنده وزير دارائي بودم بطور خيلي روشن تمام مأمورين گفته شده و حالا هم با آنها گفته خواهد شد و با آنها خاطر نشان ميكنم كه دولت هيچوقت از مأموري رضایت نميدهد كه چيزي از جانب دولت علاوه بگيرد بطريق اولي براي خودش هم همينطور و آن موضوع بخصوصي را كه تذكر دادند كه از ماليات ارثي كه اوزده هزار تومان بوده است دو هزار تومان بصندوق دولت رسیده است بقيه اش بكمپسه آن مأمور رفته است خوب اولاً معلوم ميشود آن شخصي كه اينطور رفتار کرده مابقي را بعنوان رشوه داده به مأمورين خود او هم بايد مبلغ بيشتري از اين داده باشد كه راضي شده پول را باين ترتيب تقسيم كند و بعد از آنهم تمني دارم بطور خصوصي اين مورد و مأمور را به بنده معرفي بفرمائيد كه اين يك خدمتي است و همانطور كه در ساير موارد اطلاع بدوات ميدهند اين را هم به بنده اطلاع بدهيد يك موضوع ديگر بود قانون استخدام ، تذكر دادند كه قانون استخدام در اين سنوات اخير بواسطه يك قوانين ديگري كه وزارتخانه ها داشته اند از بين رفته است اين را بنده تصديق ميكنم قانون استخدام از بين رفته است و تا اين اندازه مشكل شده و اجرايش هم براي دولت مشكل است براي اينكه قوانين مختلفه استخدامي براي هر قسمتي از وزارتخانه ها آمده است و بعضي از اينها شايد متضاد باشد و شايد بعضي ها عادلانه نباشد و اين را هم دولت در نظر دارد كه تجديد نظري بكنند و آنچه را كه لازمه اصلاح است اصلاح كند و بعد هم البته تقديم مجلس شوراي ملي ميكنم ، ديگر قسمت كارخانهجات بود كه تذكر دادند كه

كارخانهجات بعضي ديده ميشود كه مخارجش از درآمدش زيادتر است بنده در جلسه قبل توضيح عرض كردم اين كارخانهجات آنچه در آمد دارد يك درآمد حقيقي است بنا بشود شما اين جنس را در بازار بفروشيد و از آن بهره ببريد اين ليست اكثر اين درآمد ها يك درآمدي است كه معاملات با خود دولت ميشود فرس بفرمائيد معادن زغال اين معادن زغالش فروخته ميشود بكارخانهجات ممكن است كه ماقیمت اين زغال را بالا ببريم دخل كارخانه زياد ميشود اگر پائين بياوريم درآمد معدن كم ميشود همچنين يك چيز هاي ديگر خود آقای وزير پيشه و هنر در جلسه قبل مشروح بيان كردند اين كارخانهجات كه ملاحظه ميفرمائيد روي كارخانه آمده اين درآمد حقيقي ليست اين كارخانه اگر مال بكنند شخص بود البته درآمدش بيش از اين بود ولي ترديد در شايست كه اين كارخانهجات پنجوي كه الآن اداره ميشود شايد طوري ليست كه آن مبلغی كه بايد و شايدي معنی با مبلغ كم بهتر باشد فايده اش برده شود نميشود و بهمين جهت هم هست كه وزارت دارائي و پيشه و هنر اخيراً طرحي را در نظر گرفته اند كه يك رژيم مخصوصي براي كارخانهجات در نظر گرفته شود كه روي اصول بازرگاني كارخانهجات اداره شود و اين طرح هم البته بموقع خودش بعرض مجلس خواهد رسيد ، شرحي هم آقای معذل فرمودند البته اين را بنده نظر بديك قسمتهائي كه مربوط وزارت دارائي است توضيح عرض ميكنم در قسمت هاي ديگر هم آقایان همكاران محترم بنده خواهند فرمود ، يكي در قسمت پيمان هاي اقتصادي بود كه هر چه زودتر در نظر بگيرند و بسته شود اين را گويان در جلسات قبل هم عرض كردم ، حالا هم عرض ميكنم كه دول متفقه در اين باب مأمور مخصوصي فرستاده اند الآن هم در تهران است و هر روز هم با وزارت دارائي در تماس است و مشغول تهيه زمينه اين قرارداد هستيم حتي در جلسه گذشته هيئت دولت هم طرحي كه وزارت بازرگاني تهيه کرده بود در مباحث بود و مرتباً هم مذاكرات در اين باب ميشد و البته در اين طرح و اين پيمان كه مادر نظر خواهيم گرفت آنچه را كه دولت و مردم انتظار دارند كه از طرف

بن دو همسايه كمك بايد بشود البته در آنجا پيش بيني خواهيم كرد ، و البته همانطور كه در پيمان اصلي پيش بيني شده در پيمان اقتصادي هم آنچه مشكلات اقتصادي داريم تصفيه ميشود نسبت به كمكي كه از آمريكا تذكر دادند كه ما از آمريكا انتظار داشتيم كه مشمول قانون وام و اجاره شويم حالا در اين قسمت هم اگر مشمول قانون وام و اجاره نشويم ولي در اين ديگر اطمینان داريم كه كمك هاي جانب توجهي طرف آن كشور نسبت بايران بشود و آنرا هم البته موقعش بعرض خواهيم رسانيد ، دو موضوع ديگر آقای معذل اظهار داشتند كه بنده بآن جواب عرض ميكنم يكي راجع به بهداري بود كه فرمودند در حدود صد و بيست سهم بهداري ميشود ولي توجه فرمودند كه در وزارتخانه هاي ديگر هم بهداشت هست و مخارج بهداشت ميشود مثلاً يكي دو قلم را عرض ميكنم يكي دانشكده پزشكي كه جزو وزارت فرهنگ است و سي ميليون بودجه اش است و همچنين استيتو پاسطور است و همچنين در وزارتخانه هاي ديگر مثل وزارت راه و قشون و جا هاي ديگر هر يك بسهم خودشان براي بهداشت كار هائي ميكنند كه اگر مجموع آنها را در بودجه هاي جزء استخراج كنيم و جمع كنيم ملاحظه خواهيد كرد كه تناسبش خيلي بيش از اين ميشود ولي البته هيئت دولت هم با اهميت بهداري كاملاً متوجه هستند و هر موقعي كه اجازه بدهد و واقعاً توانائي و استطاعت دولت اجازه بدهد كمك خواهد كرد بلكه زياد تر خواهند كرد اين را بايد عرض كنم اينكه امروز نوشته ايم اين بودجه ايست كه آن بنگاهها و سازمانها كه براي كشور اساساً لازم است ما آنها را نگاه داشته ايم اينجا موضوع توسعه بود اگر موضوع توسعه در بين بود البته حق داشتيد ، ميفرمائيد چرا در راه سازي توسعه داده شده ولي در بهداري داده نشده و چرا در دادگستري شده و در بهداشت نشده ما امسال با اين وضع انكس مالي توانسته ايم آنچه داشته ايم بنگه داريم ملاحظه بفرمائيد حتي در يك قسمتهائي در سال ۱۳۲۰ شما براي راه و راه آهن تقريباً در حدود يك هزار

مليون ريال خرج ميكرديد بلكه بيشتر امسال آمدديد رسانده ايد به دو پست و پنجاه مليون ملاحظه ميفرمائيد اين را كه بنده عرض كردم ما از بويجه متجاوز از دو هزار مليون ريال كسر كرديم البته از همه جا كسر كرديم ما چيزي اضافه نكرديم كه شما ميفرمائيد در فلان جا اضافه كرديد و فلانجا اضافه نكرديد ما خيلي توانستيم وضعيتي كه داشتيم حفظ كنيم و بعد هم البته بزرگم عرض كردم نظر دولت اين است كه اگر در وسط سال ديديم كه وضعيت مالي بهتر شد و يك اميدوار بهائي پيدا شد البته متضيقه نخواهيم كرد آنچه كه بدست ما بولز بادي پيدا شد البته بطريق الاهم فالاهم آنرا هم تقسيم خواهيم كرد و منظور تامين ميشود اين بودجه ايست كه با حفظ آن چيزي است كه داريم حفظ مدارس ، مريضخانه ها و ارتش آنچه داشتيم حفظ كرديم الا تا بحال نداشته ايم كه توسعه بدهيم اينها را و اين را هم البته آقایان تصديق ميفرمائيد كه ما ميتوانستيم در مدارس را ببنديم در مريضخانه ها را ببنديم با يك كار مهم ديگري كه داشتيم قطع كنيم و به بهداري بيفزائيم با اندازه اي كه مقدور بود كرديم ولي بنظر بنده بعد از ملاحظه بودجه هاي جز خود آقای معذل هم اگر توجه ميكرديد ميتويدند كه آنچه ما كم كرديم بيش از آن ميتوانستيم و يكي هم راجع باوضاع ارزاق چهارم ولايستان فرمودند بسيار اسباب تاسف بنده شد (انوار نه تكرارش لازم است) براي خاطر اينكه خودشان اطلاع دارند در همين قليل مدتي كه بنده بودم آنچه را كه لازم بود خودشان آمدند در وزارت دارائي براي خاطر آنچه كه ميتوانستيم زيرا البته بنده كه ميتوانم وضعيت را تغيير بدهم يعني يك مرتبه تمام انبار ها بمالو از گندم بشود ، يك همچو اعجازي از هيچ دولتي ساخته نيست (صحيح است) ولي آن اندازه كه مقدور بود و توانستيم از خارج گندم وارد كرديم آن اندازه كه ميتوانستيم جمع آوري كنيم جمع آوري كرديم و بنقايي كه خيلي لازم بود رسانديم خود جنابعالي هم اطلاع داريد اين را هم بايد عرض كنم كه اداره تثبیت غله در يك جا هاي

معدودی تأسیس شده و دولت هیچوقت همچو داعیه ای نداشته است که تمام مملکت را تهیه کرده باشد همچو چیزی نبوده است ما در نقاط متعدد و محدودی اداره تثبیت تهیه کرده بودیم برای یک منظوری و یک نقطای من جمله جهرم ولاز و اینها اداره تثبیت نداشته ولی معینا دولت نمیتواند بیند که در یک نقطه مملکت مردم دچار قحطی و فلاکت و بدبختی شوند هر طور شده باید برساند معذات خودتان اطلاع دارید که برایشان فرستادیم و بازم اطمینان میدهم که خواهیم فرستاد معذات امیدانم گله و شکایت از کیست؟ از گذشته است یا از ماست. از ما که همچو شکایتی نیست و تازه مشغول کار شده ایم و داریم کمک میکنیم یک مسئله دیگر هم تذکر فرمودند که وزارت دارائی از آنچه قانون اجازه میدهد زیاد تر نکند اگر بکنند مقصر است چون مطابق قانون اساسی دولت نمیتواند بگیرد جز آنچه را که بموجب قانون معین میشود و این چیزی است که فرض بفرمائید مالیات صدی سه را باید از وزن بگیرند از بار بگیرند این برای این است که در بعضی اوقات بار الاغی که فرض بفرمائید باید بیست و پنج من باشد و تا بیست و پنج من دوربال گرفته میشود طرف بگوید این یک بار بیست و فرض بفرمائید بگوید ده من است آنوقت مجبور میشود پائین بیاورد و وزن کنند که واقعا این بیست و پنج من هست یا بیست آنوقت است که وزن میشود والا از لحاظ تهیهیل بطور عادی روی بار و بارنامه گرفته میشود که تسهیل شده باشد و روی سیستم و اصاب خودش گرفته میشود حالا چون مالیات صدی سه مالیات بدی است عرض میکنم چون شاخص آن چهار نفر مأمور دون رتبه یا شاید آدمهایی هستند که خیابانی هم نسبتاً اطمینان به عملش نمیشود کرد دیگر ما نمیتوانیم در تمام اداره های ایران یک مأمورین عالی رتبه بگذاریم. نمیشود ممکن است کار دیگر بکنیم بهمین جهت هم هست که مالیات بدی تشخیص داده شده و در اولین فرصت هم تغییر داده خواهد شد این عریضی بود که بنده در جواب آقایان لازم دانستم عرض کنم.

معاون وزیر جنگ (سر تپ ریاضی) - بنده عریضی خیابانی مختصر است میخواهم دفاع از ارتش بکنم ولی خواستم خاطر محترم آقایان را مستحضر کنم که در اینموقع که وضعیت ما در حال بحران است و از کردستان تا فارس تمام افسران باید اجرای وظیفه بکنند چنانچه همه روزه می بینید یکی دو نفر کشته میشوند و زخمی ها هم هر روز در بیمارستانهای ما هستند بنظر بنده خیلی بعید است که از طرف نمایندگان محترم اهانتی باین نوع لباس بشود (نمایندگان - صحیح است) بنده این دو سه روزه که کارهای زیادی در وزارت جنگ بود آقای وزیر جنگ به بنده فرمودند برای دفاع بودجه برو در پارلمان بنده عرض کردم برای اینکه مبدا اهانتی باین لباس بشود. (نمایندگان - خیر اهانت نمیشود) چون با حفظ مقام وزارت جنگ منتقل شدم اجازه بفرمائید لباس کشوری بپوشم که اقلاً فحشی اگر میشنوم مهرنگس جماعت باشم فرمودند بروید و چون باندازه من عصبانی نیستید البته بهتر انجام وظیفه خواهید کرد. بنده میخواستم با آقای معدل عرض کنم که بنده چهار سال رئیس فرهنگ فارس بودم شما بنده را میشناسید بنده شمارا میشناسم شما باین لباس هر حق اهانت ندارید برای اینکه شما در تمام مدت و کالتان استفاده میکردید برای اینکه نفوذ محلی تحصیل کنید. با این وضعی که شما دارید شما حق ندارید بمن توهین بکنید. افسر در تمام دنیا محترم است (نمایندگان - صحیح است) اگر افسری خیانت کرده باسم بگوئید ما تعقیب میکنیم مجازات میکنیم اما اهانت بافسر مخصوصاً بافسری که نماینده دولت باشد شما حق ندارید بکنید (صحیح است).

رئیس - آقای اعتبار
اعتبار (مخبر کمیسیون بودجه) - بنده قبل از اینکه عریضی دارم عرض بکنم یک اصلاحی از آقایان خواهش میکنم بفرمائید یک موافقتی شده است بین وزارت فرهنگ و وزارت راه که دو میلیون و پانصد هزار ریال از بودجه وزارت راه کسر میشود و به بودجه وزارت فرهنگ افزوده میشود یعنی از قسمت ۴۸ هزینه کسر می کنیم از ساختمان راه آهن

یک قسمت دو میلیون و پانصد هزار ریال کسری کنیم و می شود ۱۶۵،۱۷۲،۰۰۰ ریال و اضافه می کنیم بقسمت ۲۱ که میشود ۱۴۲۵۰۰،۰۰۰ ریال. این جا دولت موافقت کرده اند و کمیسیون هم موافقت کرده. موضوع دیگر اینکه متأسفانه آقایان محترم بدو شروع می کنند و اظهار میدارند که ما بنام مخالفت صحبت نمی داریم بلکه بنام موافقت یک تذکرانی داده میشود اگر حقیقتاً نیت و رویه این باشد بنظر بنده بحث مطلوب است خیلی هم خوب است زیرا این مملکت از یک بار شدت و یک بار بیست ساله بیرون آمده و خیلی خوب است و خیلی بجا است که هر کس تذکرانی دارد گرفتاری هایی که در سابق بوده است آن ها را به دولت حاضر بدهد و سکوند ولی مجلس هم انصافاً نا بحال بحال داده است و ملاحظه فرمودید چند جلسه است که ما اینجا نشسته ایم و هر وقت هم گفتند مذاکرات کافی است خواهش کردم و تمنی کردم که بگذارند آقایان تذکرانشان را بدهند ولی باید انصاف داد که در عمل و در بیان و در جریان صحبت دینده میشود که این حرف یعنی آن مقدمه ای که آقایان می چینند با آنچه می گویند متفاوت است و آن نیست که می گویند و آنچه می گویند که می خواهند یک تذکرانی بدهند و مخالف ایستند بنده نمی دانم که اگر بناشان بر مخالفت بود چه می گفتند و چه میخواستند بگویند. اینجا آقای محترم نماینده فارس آقای معدل خودشان می دانند من بایشان ارادت دارم بیاناتی فرمودند در قسمت کشاورزی و آبیاری و نقشه که همه آن ها کاملاً صحیح است. بایستی گفت که کشاورزی مدت لازم دارد فرصت لازم دارد و وضعیت کشاورزی باید تدریجاً اصلاح شود. ما یک مؤسسه کشاورزی داشتیم که بعد هم وزارت کشاورزی شد اگر وضعیت کشاورزی را در سابق ملاحظه میفرمودید اگر بکمیسیون بودجه تشریف بیاورید بنده بهتان ثابت میکنم که صدی هفتاد این کشاورزی صرفاً خرج یک قسمت از املاک اختصاصی بود و بالاخره کشاورز کشاورزی استفاده نمی کرد و ما حالا یک وزارتخانه ای داریم وزارتخانه ای تأسیس کردیم و تشکیل دادیم و باید البته هر کس هم نقشه اصلاحی و نقشه تکمیلی دارد بدهد بنده هم

قطع دارم وزیر کشاورزی و سایر آقایان همه با کمال میل آن نقشه های خوب و طرح های خوب را می پذیرند و راجع بانکه بزرگترها لباس ندارند بنده این قسمت را تصدیق می کنم وایسی فقط در قسمت فارس و در قسمت جنوب بچه دلیل حال اعراض می کنم اینجا آقای وزیر داد گستری تشریف دارند ما کمیسیونهایی با ایشان تشکیل دادیم برای معامله رعیت و مالک چند ماه تمام (یک روز هم آقای قوام در این کمیسیون تشریف داشتند) کمیسیون کردیم بنده تصدیق می کنم که وضعیت فارس و معاملاتی که مالکین فارس با زارعین فارس می کنند غیر عادلانه است برای اینکه ما آنجا نشسته ایم دیدیم که وضعیت فارس معامله ای که مالکین فارس می کنند نسبت به مالکین سایر نقاط کشور هیچ متناسب نیست اصلاً زارع فارس معامله است یک نان بخور و نمیری مالک نان می دهد و او هم رعیتی می کند پس اگر لباس ندارند گناه بر کسی است؟ بر خود آقا است بر شه است بر مالکین فارس است که باید معاملاتشان را تعدیل کنند اگر قبول ندارند بفرستند بیارید آن صورت مجلس و آن پرونده باین بزرگی را که سه ماه تمام ما نشسته ایم در کمیسیون داد گستری و تهیه کردیم بگیرد و بخوانید تا ملاحظه بفرمائید عیب کار کجاست و الا زارعین مملکت تمام لباس دارند تمام زندگی دارند و اینکه ملاحظه می کنید زراعت کم شده اگر انصاف بدهید ملاحظه خواهید فرمود وضعیت رعیتی یک قسمت شاید همان طور است که آقای فرمائید نمایان تذکر دادند روی یک دستورات غلط دستوراتی که روی تهیه گمی سابقاً داده میشد مثلاً در همدان خود بنده وارد بودم چهار سال تمام فشار آوردند که آنجا پنجه بکارند هر چه گفتیم همدان سرد سیر است و پنجه کاری نمیشود در نوب صورت نوشتند همدان شانزده هزار هکتار پنجه کاری برای اینکه یک ارقام و یک ایستگاهی را درست کنند آمدند یک رعیتی و زراعت معمولی را از بین بردند این بود صدمه مهم را به موضوع رعیتی و موضوع کارگری زد. موضوع کارگری امروز رعیت استفاده می خواهد و می خواهد

هر چه برایش بیشتر صرف می کند دنبال او برود شما اهل رقم و حسابید بگیری یک رعیتی که یک جفت گاو بندی داشته باشد در قسمت شما که هیچ وانی در قسمت ما که حساب کنیم ملاحظه می فرمائید که اگر او با سه ماه کاری (سه ماه را با دوازده ماه حساب می کنیم تا جناب عالی ملاحظه فرمائید) سه ماه از فرار روزی یک تومان یا هشت قران که حالا بیشتر می دهند هفت قران هشت قران هم که بگیرند ملاحظه می فرمائید در این مدت کارگران در قسمت ساختمان راه آهن بهتر استفاده می کنند تا دوازده ماه بیایند رعیتی شما را بکنند. این قسمت البته کارهای راه سازی و اقتصادی و راه آهن در قسمت کشاورزی ما مؤثر بود و بهمین دلیل که عرض کردم یک قسمت از گاو بندیهای ما وزارتین ما دنبال کارگری رفتند و هنوز این وضعیت هست این هم یک چیز طبیعی است و همیشه گفت بردند خوب بالاخره راه آهن مملکت را باید مردم این مملکت بسازند راهش را هم مردم این مملکت باید بسازند بالاخره بنده و جناب عالی که امیر ویم همین عمل و رعیت باید برود این را هر چه اسمش را بگذاریم کارگزار است اینجا به آقای انوار فرمودید و خیلی آقا عصبانی بودید که در کمیسیون بودجه بودید و چرا بداد فارسی ما نپرسید بالاخره در تمام فارس ۱۳۷۰۰ تومان به قسمت بهدار جدا می شود اینجا بایستی به آقا عرض کنیم که ما در مقابل یک رقم درشتی بودیم به نام وزارت بهداری (ملک مدنی - بودجه تفصیلی هنوز نیامده) البته وقتی که بودجه تفصیلی آمد به مجلس شورای ملی ما باین قسمتها مراجعه می کنیم خود آقا هم لطف فرمائید که تشریف بیاورید حرفهایمان را آنجا میزنیم و بهمین نسبتی که فرمودید بهمین نسبت ما تقسیمات قائل میشویم ولی بنده خیال می کنم که اگر بسایر استاتها مراجعه کنید غیر از آذربایجان (آذربایجان یک وضعیت خاصی داشته در همان دوره ای که برای بنده و جناب عالی مجال حرف نبود در همان اوقات به آذربایجان یک سهام بیشتری داده شده در قسمت بهداری و فرهنگ (پارسا - بنامسا، فارس بیشتر داده شده)

بکنند اساساً بنده از آقای معذل میپرسم که سگ هم خرما میخورد که مدفوع او را کسی بگیرد و هسته اش را آرد کند (مؤبد احمدی - تکرار نکنید آقا) این بیان برای یک نماینده ای اصلاً زیننده نیست جز ایجاد وحشت و تکراری کردن آبا تمیحه دیگری دارد؛ خیر و حال آنکه این عراق است فارس و اهل فارس حافظ و سعدی دارند و اهل شعرند و عراق هم یک اندازه ای دارد ولسی تا این اندازه بنظر بنده لازم نبود زیر انگرائی تولید کردن و ایجاد وحشت در کشور کردن بنظر بنده خوب نیست؛ اینجا بنده لازم میدانم عرض بکنم که ما بخدمت الله و وضعیتشان از حیث خواربار خیلی خوب است ما احتیاج نداریم کسر نداریم این را بنده حضور آقای نخست وزیر هم عرض کردم و ثابت هم شد ثابت می شود چیزی که ما ناقص داریم و کسر فقط وسیله حمل و نقل است اگر وسیله حمل و نقل را تهیه فرمایند در هیچ جا دچار زحمت و مشقت نخواهند شد همه بجای بهشان میرسد. البته در یک محلی هست حاصلخیز است مثل قسمت غرب و شمال ما آنجا محصول بیشتر میشود در قسمت جنوب کمتر است بایستی از آنجا فرستاد بآن نقاط و دولت باید توجه بکند باینکه حمل و نقل منظم شود هر وقت حمل و نقل منظم پیدا کرد بنده به آقا قول میدهم در اقصی نقاط این کشور کوچکترین تقیصه ای نباشد. (صحیح است) اما در قسمتی که آقای سر تپ ریاضی متأثر شدند این تأثر تنها مال ایشان نبود این تأثر مال تمام مجلس بود (صحیح است) و حقیقه این نغمه این بیان باید اینجا گفته شود که اگر یک کسی بکنفری میآید اینجا بارتش اهانت میکنند این شخص او است مجلس شورای ملی نیست (صحیح است) مجلس شورای ملی بارتش احترام میگذارد و افراد ارتش خودش را دوست دارد بالاخره بافسران خودش نهایت احترام و تکریم و تعظیم میکنند (صحیح است) همانطور که گفته شد در جلسات قبل هم گفتیم افسرانی که خیانت کرده اند فرق نمیکنند چه افسر چه مستخدم کشوری چه من آنکه خیانت کرده خائن است و باید حقیقتاً رسیدگی شود، تعقیب شود تنبیه شود ولی

اگر چنانچه واقعاً ما یک مردمانی که خودمان میدانیم خودمان میشناسیم اینها مردمان شریفی هستند اشخاص خدمتگذاری هستند یکی از آنها را امروز جناب آقای نخست وزیر بطور مثال فرمودند مرحوم سر لشکر امین آریا ترا بخدا انصاف هست که ما روح او را متأثر و متزلزل نکنیم از این بیاناتی که آقا اینجا کردند از اینجهت بنده استدعا میکنم واقعاً مجلس شورای ملی که همیشه بایستی رویه اش سر مشق تمام کشور باشد تمام مؤسسات باشد همانطور که مکرر عرض شده رعایت احترام اشخاص، رعایت احترام مؤسسات را بکنند (صحیح است) از دولت خودش بخواهد که قانونی به مجلس شورای ملی پیشنهاد کند که این اشخاص که تصور می رود آنها انجام وظیفه نکرده اند آنها را بیاورند و تحت تعقیب قرار بدهند و بالاخره تمام کشور هم اعلان بکنند (صحیح است) این بود عرایض بنده و موضوع صدی سه هم که اینجا صحبت شد راجع به مالیات صدی سه لازم بود که خدمت آقایان عرض بکنم که این موضوع در کمیسیون مذاکره شد و آقایان اعضا، کمیسیون بودجه اراقی بودند و آقای وزیر دارائی هم موافقت کردند و وعده کردند که این مالیات را بردارند و الغاء کنند. البته آقایان هم بایستی این نظر را داشته باشند که بجای آن ما باید یک مالیات یا عایدات دیگری بگذاریم یعنی مالیات متروعی را ملغی گردیم بجای آن صد سه گذاشتیم حالا در عمل دیدیم مالیات صدی سه هم خوب نیست او را هم بر میداریم ولی باید متوجه بود که جایش باید یک مالیاتی گذاشته شود که بالاخره بودجه کشور را مردم این کشور باید بدهند.

نخست وزیر - بنده خیلی خودداری کردم نسبتاً سعی کردم پشت تریبون نیایم و اسباب زحمت آقایان را فراهم نکنم ولی بنا بمسئولیتی که مجلس شورای ملی به بنده گذاشته است دیدم که کار بر من دارد مشکل میشود یک بیاناتی اینجا آقایان میفرمایند که بعقیده بنده یا میخواهند ابراز فصاحت و بلاغت کنند یا میخواهند زمینه ای برای وکالت آینه فرام کنند (بیل سمیعی - که حالا وقت

بسیار است) یا میخواهند حقیقه رویه های اتخاذ کنند که امروز بهیچوجه مقتضی و صلاح این مملکت نیست (جمعی از نمایندگان - صحیح است) و آن تخم نفاق کاشتن در این مملکت است (صحیح است) بنده آقا بنا بمسئولیتی که دارم چون رئیس مستخدمین دولت هستم و وزارت جنگ هم جزو آنست شما دارید آقا با این حرفها شکاف بزرگی بین ملت و دولت ایجاد میکنید. بین مجلس و دولت دارید ایجاد میکنید...

چند نفر از نمایندگان - نظر مجلس نیست. نظر شخصی است. نخست وزیر - اجازه بفرمائید آقا. این طرز بیانات اینجا حقیقتش را میگویم امروز که یک قسمت از مملکت را ناامنی گرفته واقفاناش تولید شده برای بنده کار را مشکل میکند که بتوانم آنجا امنیت ایجاد کنم. بنده نمیتوانم امروز که یک کسی می رود کشته میشود بچه اش یتیم میماند زنش بی سرپرست میماند بیستم باو اهانت شود (صحیح است) نمیتوانم آقا نمیتوانم به بیستم. این رویه صحیح نیست آقا (صحیح است) ما با در حال افراط هستیم یا در حال تفریط. آقای معذل بفرمائید بیستم بیست سال قبل تا حالا ثروت شما چند مقابل شده؟ میدانید در تحت چه است. در تحت امنیت در تحت امنیتی که برای فارس ایجاد شد من میخواهم عرض کنم این سرمایه ای که شما تحصیل کردید و البته از راه مشروع بوده برای امنیتی بوده است که در فارس ایجاد شده آقایان بیائید احصائیه نظامیانی که در این مدت کشته شدند به بیست و در فارس بیشتر کشته شدند یا در جای دیگر؟ (صحیح است) چرا قدر میدانید آقا؟ چرا نمیخواهید تقدیر کنید؟ (صحیح است) بنده صبح عرض کردم حالا هم عرض میکنم شما بیائید قدر دانی کنید از اشخاصی که صحیح کار کرده اند این بزرگترین چوب و تنبیهی است برای اشخاصی که بدکار کرده اند. (صحیح است) این را درست کنید. تازه هستند قدر دانی کنید تشویق کنید و قتی که مردم جسمه شان ابریزید. یاد بگیرید از کسانی دیگر. اینکه زندگانی نیست. وقتیکه شما آزادی دادند پا می شوید می آید اینجا در پشت تریبون دستتان را

میگذارید پشت کمرتان و بنا میکنید حرفهای زدن که من واقعا شرم دارم دیگر با توی وزارتخانه ها بگذارم. شما آمدید رأی بمن دادید مسئولیت بزرگی بگردن من گذاشته اند من باید با ارتش کار کنم. با امنیت کار کنم. یک روز میگویند امنیت بد است و آن حرفها و یکروز میگویند تمام پول قشون را بدهید به امنیت! من چطور میتوانم حق و حقوق مستخدمین را دفاع کنم. شما آمدید بمن رأی دادید اظهار اعتماد کردید من یکماه و نیم است سر کار آمده ام تمام ذلت ها تمام خفتها را میخواهید باسم موافقت بر سر من بریزید. این طرز کار کردن نیست. مجلس اگر اعتماد میکند بدولتی باید محکم بایستد دولت هم که اعتماد مجلس را دید محکم می ایستد. مطمئن باشید آقا. بنده امروز عرض کردم وقتیکه میخواستند رأی بگیرند که وقتی من نصف بملاوه یک رأی داشته باشم مثل کوه می ایستم. تا زمانیکه شما اعتماد بمن دارید و پشت سر من ایستاده اید مطمئن باشید جز اجرای عدالت جز حق گذاری چیز دیگری از من نخواهید دید ولی وسیله و مجال بدهید من کارم را بکنم ما یک بودجه ای را آوردیم در مجلس در یک همچو تشکلهائی یکماه از سال گذشته و کارهای مملکت باید بچریان بیفتد. تمام دلتنگیها تمام گله گذاریها آشفتگیها گذشته ها آمده است البته بنده صبح عرض کردم حالا هم عرض میکنم خیلی هم خوشوقت میشوم که آقایان تذکر بدهند. سؤال بکنند حتی استیضاح بکنند ولی بدانید این بیاناتی که شما میکنید در ولایات سوء اثر دارد و یا قدرت دولت را کم میکنند. من دیگر نمیتوانم بگویم که آقا سر جای تباشیر. آقا این ترتیب ترتیب نیست. مملکت، آزادی، مشروطیت صحیح اما اگر ما میهن دوستیم، وطن پرستیم باید ترتیب کار خودمان را طوری بدهیم که دولتماند را قوی کنیم نه ضعیف (صحیح است - احسنت).

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است. دکتر ملک زاده - من مخالفم با کفایت مذاکرات رئیس - بفرمائید.

دکتر ملک زاده - عراض بنده با جمله بیشتر نیست اگر اجازه بدهید و آن این است که بنده بناء سعادت کشور بنده ملت کشور که بیش از هر چیز کشور بآن محتاج است باید در گرفتار و وضعیت روز از اظهاراتی که نسبت به ارتش مملکت شده است از طرف مجلس شورای ملی اظهار تأسف میکنم. نمایندگان (صحیح است) اگر دولت وقت متوجه سیاست دنیا بود اگر فرمانده کل قوا قشون و ارتش را با تکلیف گذاشت مقابل آن مهاجمه اگر یک عده خیلی معدودی پنجاه نفر و بیست نفر از صد و بیست هزار نفر قشون ایران اجازه بدهد بکنند باید یک ارتش صد و بیست هزار نفری که بنده پیشنهاد میکنم که بسیداری از عناصر صالح وطن پرست فداکار که الان از وضعیت پیش آمد ارتش متأثرند مورد مذمت و ملامت و سرزنش و این مذاکرانی که میشود واقع شوند با بنده نخواهم وارد در شخصیات بشوم معذرتی از افرادی که وارد در ارتش است (اشاره به معاون وزارت جنگ) همین معذرتی است که الان اینجا نوشته است من می سال است این معذرتا بشرافت بها کدامی و بزرگ کواری و تقوی (نمایندگان صحیح است) در انجام وظیفه و تحصیل می شناسم (صحیح است) این است که اجازه بدهید تأسف و تأثر خود را از طرف مجلس شورای ملی نسبت باظهاراتی که در موضوع ارتش شد اظهار تأسف و استعفا بکنم از طرف حضرت آقای رئیس دولت و همچنین بطور از ارباب جرایم که این اظهار تأسف مجلس را در جرایم بنویسند و با ارتش مملکت ابلاغ شود. نمایندگان - صحیح است. صحیح است.

جمعی دیگر - مذاکرات کافی است. طباطبائی - اجازه بفرمائید بنده عرض دارم رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات. موافقین کفایت مذاکرات بر خیزند (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد به پیشنهادها قرأت میشود: بنده پیشنهاد میکنم ماده یک را از سطر هفتم بترتیب زیر اصلاح شود. مخبر فرمندی

بر داخات اعتبارات از ۱۵ خرداد بعد مو کول بر این خواهد بود که وزارتخانه ها بودجه تفصیلی خود و بودجه های تفصیلی ادارات مربوط بخود را با موافقت وزارت دارائی بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید.

بر داخات بودجه از تاریخ تقدیم بمجلس منتهی تا دو ماه طبق بودجه های پیشنهادی و بعد از دو ماده طبق تصویب مجلس شورای ملی بعمل خواهد آمد. رئیس - آقای مخبر فرمندی

مخبر فرمندی - بنده صبح هم عرض کرده عقیده ام این است که بالاخره بنای از وظایف مجلس رسیدگی بودجه ها است بیستی در درجه اول تمام نمایندگان از بودجه جزئیات مستحضر باشند و همچنین کلیه اهالی کشور باید اطلاع پیدا کنند و الا یک رقم های درست اینجا بیآورند و رویش مذاکره شود و از بودجه جزئیات وزارتخانه ها تنها مردم مطلع نیستند و کلاهم اطلاع پیدا میکنند این بود که بنده خواستم پس از مدتها که از مجلس شورای ملی یک وظیفه ای ملزم شده بود و مرتبه آن وظیفه را انجام بدهند حالا بنظر مجلس است

مخبر - عرض کنم این نظری که آقای فرمندی و بعضی دیگر از آقایان دارند با اینکه ملاحظه میفرمائید این ماده واحده مخصوصا امروز صبح ملاحظه فرمودید با اینکه یک قانونی بود که همه با او موافق بودند باین نظرهای مختلف و یک پیشنهاداتی تصویب شد خود آقای فرمندی که اهل فن و بالاخره شخص اداری هستند خدمتشان عرض میکنم که واقعا معتقدند که ممکن است یک بودجه تفصیلی از مجلس شود. ای ملی بگذرد. بنظر بنده که ممکن نیست برای اینکه ملاحظه میفرمائید در این مجلس هر یک از آقایان نمایندگان در طرز تشکیلات هر اداره ای سابقه های مختلف دارند یکی رتبه هشت شود یکی رتبه نه شود یکی رتبه یک شود و نتیجتا این خواهد بود که بودجه ها تصویب میشود و اما اینکه فرمودید آقایان اظهار نظر بفرمائید این را خود آقا که غالباً در کمیسیون نشریه مشغول هستید حالا هم که می بینیم غالب جلسات نشریه می آورید مانع ندارد هر یک از آقایان میل

داشته باشند تشریف بیاورند در کمیسیون بودجه اظهار نظر بفرمایند و اگر نظر اصلاحی دارند اگر مقررات کمیسیون بودجه هم اجازه نمیدهد که آقایان صحبت بدارند به بنده و آقایانی که آنجا هستند نظر اصلاحیشان را بفرستند و تصدیق بفرمایند که کمیسیون بودجه اگر همچو پیشنهادی را مجلس تصویب کند بضرر کمیسیون است که از سنگینی کار راحت شود ولی از نظر عمل تصدیق بفرمایند که عملی نیست.

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای مخبر فرهمند موافقین برخیزند

(چند نفری برخاستند)

رئیس - تصویب شد. پیشنهاد آقای طباطبائی: پیشنهاد میکنم سه‌بار ما قبل آخر ماده اول قانون بودجه ۱۳۲۱ بشرح زیر اصلاح شود:

"بودجه های تفصیلی ادارات مربوطه بخود را با موافقت وزارت دارائی بمجلس شورای ملی پیشنهاد نمایند"

جمعی از نمایندگان - مثل همان است. رد شده است.

طباطبائی - بنده صبح عرض کردم مطابق اصل هشتم قانون اساسی که تصویب شده اگر بنا شد در بودجه مملکت جرح و تعدیلی بشود باید بمجلس بیاید بنده آنجا دقت کردم اسمی از کمیسیون ندیدم بنده که پیشنهاد میکنم یا آقایان هر کدام از آقایان که در این صدد باشند یعنی معتقد باشند که باید در بودجه جرح و تعدیل بشود ناچار باید این پیشنهاد را بکنند و اصرار هم بکنند و تقاضا بکنند از مجلس که موافقت کند بودجه بیاید بمجلس. این یکی. دلیل دیگر بنده این است که متأسفانه با همه این فرمایشاتی که شد کمیسیون بودجه برخلاف انتظار و عقیده بنده که معتقد هستم بودجه زیاد است عمل نکرده است و قتی که کمیسیون بودجه این جمع و خرج را تصویب کرد و پذیرفت مسأله در بودجه های تفصیلی هم می آید و همانجا هم ملاحظه خواهید کرد که بودجه های تفصیلی می آید اینجاست ادارات زیادی خواهد بود مستخدمین زیادی خواهد بود و قانون استخدام که از بین رفته است باز همینطور خواهد بود باز

را قابل توجه قرار نداد بر خلاف قانون اساسی عمل نکرده است بلکه بر حسب سوابق و عملی بوده است که در همین مجلس بنده است و قسمتی را که فرمودند راجع با استخدام جدید اشخاص گمان میکنم آقای وزیر دارائی توضیح دادند که حتی المقدور سعی نمیکند در هر جا که ممکن باشد تشکیلات سازمان را کوچک کنند مضافاً اینکه قانون استخدام اجازه نمیدهد اشخاصی که دارای سوابق استخدامی نباشند وارد شود از این حیث اگرانی نداشته باشند بعلاوه خود حضرت تعالی میتواند در موقع طرح بودجه تفصیلی تشریف بیاورند هر جایی که مورد توجهتان است نظر اصلاحیشان را بدهید و البته قبول میکنیم.

جمعی از نمایندگان - رأی بگیرند

رئیس - استرداد کردند. آقای دکتر ملکزاده

دکتر ملکزاده - بنده اینجا يك راه حلی بنظرم رسید برای اینکه از نظریات کلیه آقایان و نمایندگان محترم که حقیقه حق نظارت و رسیدگی بودجه دارند استفاده شود و بودجه هم زودتر بگذرد بنظر من اینطور رسید که مجلس شورای ملی اجازه بدهد که کلیه نمایندگان نظریاتی که دارند بطور پیشنهاد بکمیسیون بودجه بفرستند (اعتبار مانع ندارد) اجازه بدهید عرضم را تمام کنم و بعلاوه مقصودم این است آقایانیکه پیشنهاد میدهند این حق بهشان داده شود که در کمیسیون حضور پیدا کنند و در پیشنهاد خودشان و نظریات خودشان توضیح بدهند و دفاع کنند. از این جهت خواستم مجلس شورای ملی این حق را بآنها بدهد و بنظر بنده این جمع بین تمام نظریاتی است که در مجلس شورای ملی اظهار شده است.

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - البته در صورتیکه مجلس شورای ملی باین نظر موافق باشد مانعی ندارد ولی البته باید نظامنامه ای را که داریم عرض میکنم ماده نظامنامه اصلاح شود بعد این پیشنهاد بموقع اجرا گذاشته شود از این جهت کمیسیون بودجه اسراری ندارد که تمام بودجه را خودش ببیند و بالاخره

عمل بکنند و اقدام بکنند آقایان هم هر وقت بخواهند تشریف بیاورند این مانعی ندارد و هر نظری که سه اتخاذ کنند البته قبول میشود.

رئیس - پیشنهاد کرده شده. پیشنهاد دیگر را بخواهند.

پیشنهاد آقای دکتر ملکزاده

پیشنهاد میکنم که بودجه های جزو این قید در کمیسیون بودجه طرح شود آقایان نمایندگان که در ارقام بودجه نظر دارند پیشنهاد های خود را بکمیسیون بدهند و از طرف مجلس آنها اجازه داده میشود در کمیسیون حضور پیدا کنند و از نظریات خود دفاع کنند. دکتر ملکزاده

اهم تر مهمور - این برخلاف نظامنامه است

رئیس - آقای بیات

بیات - عرض کنم بر حسب سابقه نظامنامه کمیسیونهای دیگر البته در بسته معمول داشته ولی کمیسیون بودجه را همیشه باز گذاشته است برای اینکه تمام نمایندگان میتوانند در کمیسیون بودجه حاضر شوند و از مذاکرات و مطالبی که در کمیسیون بودجه مطرح است اطلاعات پیدا کنند و البته آقایان هم هر پیشنهادی هر نظری داشته باشند اگر چنانچه خودشان نتوانند صحبت کنند ممکن است بر آقایان بگویند و نظریات و پیشنهاداتشان را بر فقا بدهند و رفقای که در کمیسیون بودجه هستند آن نظریه را اظهار کنند و تأیید بکنند و چون این رویه بر طبق نظامنامه است و حالا اگر بخواهیم يك ترتیبی بدهیم باید آن ماده نظامنامه هم اصلاح شود و راه عمل هم نیست برای اینکه مقصودی که آقای دکتر ملکزاده دارند انجام شود یعنی پیشنهاداتی که آقایان دارند بکمیسیون داده شود و مطالبشان هم بوسیله اعضاء کمیسیون مذاکره شود البته آقایان اعضاء کمیسیون هم با کمال میل حاضر هستند هر مطلبی رفقای ایشان داشته باشند اظهار بدارند مورد مذاکره قرار دهند و دقت کنند بنابراین بنده گمان میکنم چون نظریه ایشان هم تأمین شده است از این پیشنهاد صرف نظر کنند عملاً ما این را اجرا خواهیم کرد

بعد هم اگر لازم بشود باز هم باید در نظامنامه اصلاحی بشود
آ وقت آن نظر ایشان تأمین میشود .

دکتر ماکزاده - مسترد میدارم .

طوسی - سه فقره پیشنهاد است مربوط باینکه بودجه
در مجلس مباحث شود .

نمایندگان - رد شد .

طوسی - صاحبانش باید بگویند .

رئیس - رأی میگیریم بماده اول .

بیات - بنده پیشنهاد داده ام .

رئیس - بخوانید .

پیشنهاد آقای بیات .

مقام ریاست مجلس شورای ملی

تبصره ماده اول را بشرح ذیل اصلاح و پیشنهاد مینمایم .
تبصره - وزارت دارائی مجاز است علاوه بر یکصد و پنجاه
میلیون ریال که در بودجه برای اداره کل امنیه پیش بینی
شده تا میزان پنجاه میلیون ریال اضافه اعتبار از محل اضافه
درآمد و یا صرفه جوئیهای بودجه بر حسب تقاضای وزارت
کشور باداره کل امنیه پرداخت نماید . مرضی بیات .

بیات - بنده معتقدم که امروز حقیقه و وظیفه مجلس شورای
ملی و عموم احاد و افراد این مملکت این است که در قسمت
وحدت ملی هر قدر میتوانند سعی کنند و امروز متأسفانه
یاک صحبت هائی شد که البته بامذاکراتی که بعد شد رفع
آن سوء تفاهات شد و بالاخره همه طبقات بایستی نظارشان
این باشد که با یک فکر و یک عقیده ای برای اصلاحات
مملکت سعی و کوشش کنیم و قسمت اصلی که امروز برای
ما لازم است موضوع امنیت مملکت است که بایستی بوسیله
دو قسمت یکی ارتش و یکی امنیه در مملکت برقرار شود ما
باید با کمال شعف و اقبال آنقدر که لازم است نسبت بارتش و
نسبت باداره امنیه تقدیراتی کنیم که آنها بتوانند از روی
صفای ایت و از روی صداقت همانطور که عمل کرده اند حالا
هم برای امنیت ما اقدام و عمل بکنند و خیال ما را از این
قسمت راحت کنند بنده مخصوصاً در این بودجه از نقطه نظر

بودجه وزارت خارجه خواهد شد این است که این پیشنهاد را
کرده و در صورتیکه مقتضی باشد راجع بقطع روابط
نوضیحی داده شود و امیدوارم که علل سیاسی نداشته باشد
و یاک علل اقتصادی باعث شده باشد که دولت را مجبور بدین
قطع روابط نموده باشد در هر حال منظور بنده این است که
چون صرفه جوئی هائی در بودجه وزارت خارجه شده است
این مبلغ از بودجه آنجا کسر و ببودجه ارتش علاوه شود .

وزیر دارائی - عرض کنم بنده در کمیسیون بودجه هم

در همین قسمت توضیحاتی خدمت آقایان عرض کردم که چه
علت دارد که بودجه وزارت خارجه با اینکه عده ای از
سفارتخانه ها هم بسته شده معذک اضافه شده است یکی از
علل عمده اش این است که در اروپا هم مثل ایران مخارج زیاد
شده روی همین خرج زیاد است که این اضافه پیش بینی شده
است و این خرج را بنده خودم وقتی پیشنهاد کردند بدقت
مطالعه کردم البته در آن موقع هنوز تعطیل سفارت ایران و
ژاپن در بین بود ولی مهذا اضافه که پیشنهاد کردند و تقاضا
نمودند بنده دیدم مخارجی است که باید بشود از این جهت
تمنی میکنم پیشنهادشان را آقای امیر تیمور مسترد نفرمایند
زیرا با قبول این پیشنهاد یاک قسمتی از مخارج وزارت خارجه
معوق خواهد ماند .

امیر تیمور - بنده مسترد کردم پیشنهاد دیگر را بخوانید

رئیس - پیشنهاد آقای مؤید احمدی .

تبصره زیر را بماده اول پیشنهاد میکنم .

عایدات موقوفات مجهول التولیه و مجهول المصروف و موقوفات
وقف بر تعلیم و تربیت و موقوفات متمنر لمصرف هر محل کماک
و مساعدت بمدارس ملی همان محل بشود .

رئیس - آقای مؤید احمدی .

مؤید احمدی - البته آقای وزیر فرهنگ خوب متوجه
هستند که مدارس ملی در ایران زیاد داریم در همین طهران هم
مدارس ملی خیلی هست در ولایات هم هست البته دولت مدارس
خود را پول میدهد اما معلمینی که در مدارس ملی هستند دنیا
مدیران و اطمینان آنها آنها هم اهل این مملکت هستند در مدارس

دولتی حقوق هاشان را دو برابر کرده اند اما این بیچاره ها هیچ
گیرشان نمی بداز آن طرف در بودجه دولت چیزی نیست که محل
داشته باشد و بنده پیشنهاد کنم از این جهت بنده پیشنهاد کرده
که موقوفات مجهول التولیه و مجهول المصروف موقوفاتی که برای
تعلیم و تربیت است اینها را اختصاص بدهند بمدارس ملی .

وزیر دارائی - بنده اصولاً با پیشنهاد آقای مؤید احمدی
موافق هستم ولی این مخالف با بعضی مقررات و قوانینی است
که تصویب شده است در قانون متمم بودجه باید این موضوع
مطالعه شود و تقدیم مجلس شورای ملی شود .

مؤید احمدی - چون فرمودند در قانون متمم بودجه
تأمین میشود بنده مسترد میکنم .

رئیس - پیشنهاد دیگر .

بنده پیشنهاد میکنم رقم ۶۶ که سه میلیون اعتبار عمران
است نوشته شود برای آوردن آب مشروب بشهر بوشهر .
امیر تیمور .

رئیس - بشرمانند .

امیر تیمور - تمنی میکنم آقای وزیر دارائی توجه
بفرمایند و اگر این پیشنهاد را قبول نفرمایند حقیقه خدمتی
بهران و آبادی کشور خواهد شد . بوشهر یکی از بنادر کشور
و مهمترین شهر جنوبی ایران که دارای استعداد کافی و جمعیت
نسبتاً زیادی میباشد و متأسفانه آب خوردن ندارد و آب مشروب
آن منحصر بآب باران است که اگر یکسال بارندگی نشود مردم
آب خوردن ندارند و دچار عسرت و تنگی میشوند در صورتیکه
در نزدیکی بوشهر چندین رودخانه بزرگ از قبیل رود شاپور و
رودخانه های دیگر جریان دارد و با مختصر خرجی میشود آب
آنجا را باین شهر آورد و یاک قدم اساسی برای عمران و آبادی
کشور برداشت مخصوصاً بنده استدعا میکنم آقای وزیر دارائی
که مستحضر میباشد دولت میخواهد قدمهائی در راه عمران
و آبادی بردارد در این باب موافقت بفرمایند و سه میلیون
ریالی که برای آبادی و عمران منظور شده این را برای آوردن
آب بوشهر اختصاص دهند و این یاک قدم خوبی است و بنده
بنام تمام اهالی جنوب تشکر خواهم کرد .

وزیر دارائی - عرض کنم این سه میلیون که اینجا نوشته شده برای اسکان یک عده طوایف و عشایر است که الان اسکان شده اند و خرج آنها است مخصوصا در ارستان که الان داریم میدهم و همینطور در جاهای دیگر خرج میشود ولی بنده نظر آقا را بوجه دیگری ممکن است تأمین کنم و از اعتبار دیگری که برای عمران و آبادی داریم موضوع آب مشروب بوشهر تأمین گردد و ممکن است خود آقای امیر تیمور هم تشریف بیاورند بوزارت دارائی و در این باب مطالعه کنیم و مشاهداتی شده یکی آب رودخانه شاپور است که از شبانه سازه بر میگردد اینجا مطالعه میکنیم اگر چیزی بود که مقدور بود بنده اقدام میکنم که بانک فلاحی شروع کند و بعد هم در بودجه تأمین خواهیم کرد.

امیر تیمور - چون فرمودند نظر بنده را تأمین خواهند فرمود بنده پیشنهاد را مسترد میدارم و امیدوارم انشاء الله این موضوع عملی گردد.

رئیس - پیشنهاد دیگر :

بنده پیشنهاد میکنم رقم ۷۴ اعتبارهای سهام دولت در شرکتهای نوسابه سازی حذف شود مخبر فرمند.

رئیس - بفرمائید
مخبر فرمند - بنده صبح هم حضورتان عرض نکردم هر کاری را که دولت برخلاف مصالح ملت و اخلاق ملت و مذهب مردم بکند بنده مخالف مجلس هم مخالف است برای اینکه دولت اگر جلو را بگیرد یک جرم کرده اگر کمات کند دو جرم کرده. جلوش را باید بگیرد در خیابانها این مغازه ها را ملاحظه بفرمائید آه وقت توجه باشخص بکنید به بینید چه اشخاصی آنها هستند. این جوانانی که باید مرد فردا باشند همینهایی که باید اداره مملکت شما را بچرخانند آنها تمام خودشان را مسموم میکنند. بنده خجالت میکشم بگویم از چه طبقه هستند تشریف ببرید به بینید. نباید کمات کرد و نباید سرمایه داد و مردم را مسموم کرد. مردم را به بد اخلاقی سوق داد. بنده پیشنهاد کرده ام آقایان میخواهند رأی بدهند میخواهند ندهند ولی اگر رأی ندهند خود بنده بلاوجه رأی نخواهم داد

وزیر دارائی - برای این پیشنهاد لازم است یک توضیحی بنده عرض بکنم این شرکتهایی است که برای بهتر کردن وضع این چیزها و برای بهبودی ساختمان نوسابه مخصوص سادرات نوسابه تأسیس شده است دولت کمات کرده است حالا هم یک درآمدی از این شرکتهای برده میشود و این بنظر بنده یک درآمدی است برای دولت که به هیچکس هم ضرری وارد نمیند. منظور این است که برخلاف حفظ الصحه و بهداشت چیزی درست نکنند و آنها یک شرکتهایی است که برای دیگران مثل نمونه است و حالا بسته است بنظر آقایان

رئیس - آقای دکتر طاهری
دکتر طاهری - بنده خواستم عرض کنم راجع بمنظور آقای فرمند که جلو گیری از توسعه فروش مشروبات معلوم خورده فروشی و باطعلاج بیاله فروشی در کمیسیون بودجه مذاکرات مفصل شد و ضرر اخلاقی و مزاجی آن تذکر داده شد و دولت هم قبول نمودند بنابر این منظور آقای مخبر فرمند تأمین است و خوب است از پیشنهاد خودشان صرف نظر کنند.
رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای مخبر فرمند موافقین برخیزند

(عده قلیلی برخاستند)
رئیس - تصویب نشد. رأی گرفته میشود بماده اول قسمت درآمد سه هزار یکصد و سی و هفت میلیون و هشتصد و بیست و دو هزار و نهصد و چهل ریال (۳۱۳۷۸۲۲۹۴۰ ریال) موافقین برخیزند

(اکثر برخاستند)
رئیس - تصویب شد. رأی گرفته میشود بقسمت هزینه بمبلغ سه هزار و یکصد و سی و هفت میلیون ششصد و نود و پنج هزار و پنجاه و سه ریال (۳۱۳۷۶۹۵۰۵۳) موافقین برخیزند

(اغلب برخاستند)
رئیس - تصویب شد. رأی گرفته میشود بمجموع ماده با بصره که ضمیمه شد و اصلاحاتی که شد موافقین برخیزند
رئیس - تصویب شد. ماده دوم :

ماده دوم - مواد متمم بودجه سال ۱۳۲۰ تا آخر اردیبهشت ۱۳۲۱ بقوت خود باقی خواهد بود.
رئیس - آقای انوار.

انوار - هم وقت ضیق است هم آقایان کسل و خسته هستند یک موضوعی را در نظر داشتیم بعرض هیئت دولت و آقای وزیر دارائی برسانم این است که در اینجا عرض می کنم. راجع بقانون استفاده... (اعتبار - موضوع صحبت ماده دو است مربوط باینجا نیست) عرضم راجع بقانون استفاده است قانون استخدامی که در ۱۳۱۳ گذشته است و تحقیقا همه اطلاع دارند آقای بیات و دیگران این قانون یک شهدای زیادی ایجاد کرد بی جهت یک اشخاصی سوابق خوبی در خدمت داشتند مقابل قانون استفاده واقع شدند. قبل از این کابینه در کابینه سابق در مجلس و کمیسیون مذاکره شد آقای وزیر دارائی سابق قبول دادند که این قانون استفاده را اصلاح کنند بطوری که اشخاصی که این قانون بی جهت قلم نده روی این بیچاره ها کشیده است آن را جبران کنند این موضوع را بیان کردند در اینجا هم نوشته است که مواد قانون گذشته بقوت خودش باقی است از موادش راجع است به باز نشستگیان برای خاطر اینکه تجدید نظرهایی خواهند کرد در اینجا و اینها را جزو متقاعدین قرار داده اند در قانون استفاده در نظر بگیرند این اشخاص را که از وزارت کشور و وزارتخانه های دیگر بموجب آن قانون اصلاحی متقاعد کرده اند چیز غریبی است این قانون آمده است آدم چهار و پنج ساله را شصت ساله حساب کرده است این است که بنده از آقای وزیر دارائی عرض می کنم چون قصد دارند قانون استفاده را تصحیح کنند این تقیصه از سر داشته شود.

وزیر دارائی - چشم اطاعت می کنم. موقعی که قانون استفاده را اصلاح می کنیم در آن موقع رعایت می شود
مخبر - اینکه بنده به آقای انوار عرض کردم مربوط بقره بودجه نیست مربوط بقانون متمم بودجه کشور است

در آن جا یک اختیاری به وزارت کشور دادند بعد هم در تجدید نظری که کردند در آن قانون و به مجلس آمد این مطلب انجام شد و اما بنده نظردم شخصا یک عرضی داشتم و آن این بود که در ضمن بیاناتی که در اینجا شد چند نفر از آقایان که همه شان ارادت دارم به همه نمایندگان محترم فارس خودشان هم می دانند که بنده همیشه نظر احترام به همه شان داشته ام و اگر تصور کردند که من منظوری داشته ام و حال آنکه منظوری نبوده است و اگر قدرتی نند صحبت شده است باور بفرمائید صرف تأثیر بوده است و هیچ منظوری نداشته ام و اگر بیانی هم خارج از روده بوده است معذرت می خواهم

مهندس - بای مالک فارس بر عیت قلام نمی گذد
ذوالقدر - صحیح است
رئیس - آقای بهبهانی
بهبهانی - عرضی ندارم
رئیس - آقای صفوی

صفوی - عرض کنم در ماده دوم نوشته است که مواد متمم بودجه سال ۱۳۲۰ تا آخر اردی بهشت ماه ۱۳۲۱ بقوت خود باقی است. در متمم بودجه سال ۱۳۲۰ ماده مهم مربوط به قسمت مالیات بر درآمد و ما به التفاوتی است که امروز بعضی از آقایان هم در جزو بیاناتشان فرمودند و بنده خیال می کنم آقای وزیر دارائی هم متوجه این قسمت هستند. این موضوع مابه التفاوت در عمل اسباب زحمت مردم شده است و سولش برای مأمورین و دادن اظهار نامه هم برای مؤدیان مالیاتی اسباب زحمت است حالا در این جا وقتی که به ماده دوم رأی بدهیم باید به موجب قانون متمم بودجه سال گذشته مؤدیان این مابه التفاوت را که از راه دیگر هم مالیات آن را پرداخته اند تا آخر اردی بهشت ماه با ادارات مالیه صورت بدهند و مالیاتش را هم بدهند برای اینکه در ماده ۹ مخصوصا تصریح شده است کسانی که مالیات مستغلاتشان پرداخته اند همین طور مالیاتهای دیگر را پرداخته اند باید جمع آن ها را در اظهارنامه بنویسند و مابه التفاوت را هم حساب

کنند مقصود این است که این ماده مصرح است می نویسند : (در آمد مستغلات از نظر مالیات مستغلات مشمول قوانین مخصوص بخود می باشد لیکن صاحبان این نوع در آمد ها مکلفند تا ۱۵ خرداد ماه هر سال کلیه اجاره بهائی را که از مستغلات خود در سال پیش دریافت داشته اند ضمن سایر در آمد های مشمول مالیات بر در آمد خود در اظهارنامه رسمی نوشته و با اداره دارائی محل تسلیم و پس از وضع آنچه که به شهرداری ها پرداخت می شود چنانچه میزان در آمد آنها با در نظر گرفتن نرخ های مقرر در ماده اول قانون اصلاح قانون مالیات بر در آمد مصوب ۲۸ اسفند ۱۳۱۷ مشمول مالیات بیشتری شناخته شود ما به التفاوت مالیات متعلقه را بپردازند) بنده خیال می کنم وقتی که از یک عایداتی یک مالیاتی گرفته شد دیگر آن را جمع کردن و در یک جای دیگر مالیات گرفتن این خوب نیست . این قسمت را پارسیال در متمم بودجه گذاشتند و بیپوش هم برای ادارات عالیه اسباب زحمت شد و همین طور مؤدیان هم با ما مورین وصول در کشمکش بودند . خبیث می کنم آقایان هم در ضمن بیاناتشان متذکر این قسمت شدند و آقای وزیر دارائی هم با آن حسن نیت و نظری که دارند توجه و وعده فرمودند که این قسمت را اصلاح بفرمایند حال وقتی که ما باین ماده دوم رأی دادیم تصدیق می شود که این ما به التفاوت را مؤدیان بایستی بپردازند چون وعده فرمودند و ممکن است زحمت هم برای مؤدیان باشد و آن کسانی که عایدی مستغلات دارند و علاوه امروز هم یک گرفتاری از حیث گرانی و تعمیرات و مخارج زیاد بنائی دارند بهتر این است که این قسمت را اصلاح بفرمایند که ما در ضمن اینکه به ماده دوم رأی می دهیم این را تصدیق ضمنی ننکرده باشیم .

وزیر دارائی - اگر ملاحظه فرموده باشید این جا در ماده اول مجلس به دولت اجازه می دهد که مخارج دو سه ماه اول را طبق بودجه سنه گذشته بپردازد و این دلیل بر این است که این بودجه سابق را تصدیق ضمنی کرده باشد

این قسمت را برای این است که دولت مجالی داشته باشد و بتواند قانون متمم بودجه را تهیه کند چون الان مجال نیست که در قانون متمم بودجه جرح و تعدیلی بکنند این است که اجازه داده می شود قانون متمم بودجه تا آخر اردی بهشت ماه که چیزی هم نمانده است بقوت خودش باقی باشد تا قانون متمم بودجه جدید نوشته شود و بتصویب مجلس برسد باین جهت این تصدیق ضمنی به ماده هم نیست بلکه متمم این مواد بعداً مورد مطالعه قرار می گیرد و بشکل یک لایحه قانونی تقدیم مجلس می شود . بودجه سال گذشته را هم برای سه ماه مجلس تصویب کرد و این دلیل نیست که این مخارج را تصدیق ضمنی کرده باشد برای این است که مجالی باشد که دولت و مجلس بتوانند بودجه ۱۳۲۱ را در کمیسیون بودجه اصلاح کنند و تصویب کنند و اجرا شود و همچنین مواد قانون متمم بودجه سال گذشته برای یک مدت قلیلی که تقریباً یک ماه بیش نمانده تا آخر اردی بهشت ماه به قوت خودش باقی باشد برای چه برای اینکه وقت باشد تا قانون متمم بودجه جدید نوشته شود و تقدیم مجلس شود . بنابراین تصدیق ضمنی نشده . عجله همان قانون هست و به علاوه خودتان ملاحظه فرمودید که اظهار نامه باید در پانزدهم خرداد داده شود نه حالا . این است که تا آنوقت بحال هست و متمم بودجه می آید و هر نظری آقایان داشته باشند خواهند فرمود

رئیس - آقای شاهرودی .

شاهرودی - بنده یک عرض مختصری داشتم در برنامه دولت راجع به آبیاری و سد سازی البته خیلی اهمیت دادند و راجع به سد سازی قزوین چند سال قبل از این بنده پیشنهادی کردم بدوات و طرف توجه واقع شد و مهندس بلدی فرستادند آنجا بازدید کردند در حدود هشت میلیون تومان بازدید مخارج کردند پس از آن سد بندی که خواهد شد در حدود بیست و پنج هزار هکتار زمین در آنجا آبیاری خواهد شد و چند میلیون تومان بصادرات کشور افزوده

خواهد شد (نسیب سمعی - گیلان خشک میشود) خواسته کرد بدهم که آقای وزیر دارائی این قسمت را در متمم بودجه در نظر بگیرند این موضوع عملی شود و آب شاهرود بندگی شود و بقزوين بیاید .

وزیر دارائی - عرض کنم این جایش در متمم بودجه است راجع بموضوع آبیاری بود که بنده عرض کرده مطالعه خواهد شد و اگر عملی باشد بذات کشاورزی مطالعه خواهد کرد .

نسیب سمعی - عملی نیست . بگیلان سد میزنند .
رئیس - موافقین با ماده دوم برخیزند .
(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد ماده سوم خوانده میشود :
ماده سوم - اجازه که بموجب قانون ۲۸ دیماه ۱۳۲۰ وزارت بازرگانی و پیشه و هنر داده شده بود دائر به مشاغل مطابق حد اقل احتیاجات و در حدود بودجه هفتای مصوب سازمان اداری خود را تا آخر اسفند ماه ۱۳۲۰ بدهد برای دو ماه و نیم تمدید میشود تا در طرف این مدت وزارت نامبرده سازمان خود را بطوریکه در قانون مذکور مقرر شده است اصلاح و تکمیل نموده و در ضمن بودجه تفصیلی ۱۳۲۱ بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید .

رئیس - موافقین با ماده سوم برخیزند .
(عده کثیری برخاستند)

رئیس - تصویب شد . مذاکره در کسبت دره است . مخالفی نیست . رأی گرفته میشود بکلیه لایحه بودجه موافقین ورقه سفید خواهند داد .

(اخذ آراء شده ۷۶ ورقه سفید شصت و شش)

رئیس - عده حاضر در موقع رأی ۹۳ با ۷۶ رأی بودجه بدوات تصویب شد .

رئیس - آقای وزیر دارائی .

وزیر دارائی - بنده خواسته از انجمن آقایان توجه فرمودند و بودجه را با این عده تصویب فرمودند اظهار تشریح نامه و عرض کنم که منظور و مقدمات مجلس شورای ملی اولاً آنچه بنده فهمیده صرفه جویی کامل در مخارج کشور است و دوم اینکه آنچه بنده بدید و سوزش و مطابق فرامه و جلو گیری از هر گونه تعدی باشد این کاملاً از طرف وزارت دارائی رعایت خواهد شد و منظور مجلس شورای ملی از هر جهت تأمین میشود و خواسته اظهار امتنان بکنم از انجمن در این موقع در این چند جلسه همه فرمایشات آن قبیل فرمودند برای بنده لذت بود و همچنین آن بود و امیدوار هستیم که بتوانیم امسال کاملاً این بودجه را اجرا کنیم و برخلاف انتظار هم وصولی ما خوب باشد و هم مخارجی که میشود در واقع مخارجی باشد که مفید بحال مملکت باشد .

۶ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد . ختم جلسه |

جلسه از نمایندگان - ختم جلسه .

رئیس - اگر تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینده روز سه شنبه اول اردیبهشت ماه سه ساعت قبل از ظهر . دستور شور دوم لایحه املاک (مجلس هشت ساعت و سه ربع بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

- اسامی و واقفین - آقایان : هاشمی - نرالی - طوسی - سمعی - رستم کبیر - امامی - کاهل - اکوئی - اسفندیاریان - فرشی - توحیدی - ریگی - لاری - محمد صبائی - ساکنیان - صفاری - منک زاده - آملی - دهنی - یار سا - بوداغبان - دکتر طباطبائی - دکتر طهرانی - کازرونیان - مؤید فرامی - مؤید احمدی - حسن کبیر - باقر شاهرودی - ناهید - بنامی - امیر ابراهیمی - پار احمدی - فرمانفرمایان - آقا سید یعقوب - دکتر منک زاده - روحی - ابرقوانی - عیسی مشار - محمد رضا اردبیلی - نازی - ذوالقدر - جعفر اسفندیاری - انبکوری - مجتهد - دهستانی - مؤید - نوقه الاسلامی - دکتر تاج بخش - ارکانی - منک مدنی - منالشی - رحمت سمعی - سعیدی خراسانی - آیت اسفندیاری - سعیدی - دکتر لعلمان - مؤید انبلی - مشیردوانی - رضوی - کرگانی - دکتر جوان - عطاء الله بابری - منعم سنگ - مکرم الشار - لاریجانی - سعیدی - مهدب - اشار - دکتر سنگ - بیات - اوجدی - منصف - الهی .
- ورقه سفید علامت امانت ۲

قانون

ممافیت برنج و گندم و جو و حبوبات و ارده از خارجه از حقوق و عوارض گمرکی

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت دارائی اجازه میدهد: برنج - خرما - گندم - جو - آرد و سایر حبوبات همچنین روغن - کره - سیب زمینی و دامهای زنده که از خارجه وارد ایران میشود از پرداخت کلیه حقوق و عوارض گمرکی و رودی و غیره معاف بدارد.

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه سیام فروردین ماه یکهزار و سیصد و بیست و یک بمجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

بودجه کل سال ۱۳۲۱ کشور

ماده اول - مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۲۱ کشور را که مطابق صورت شمرده از حیث درآمد بمبلغ سه هزار و یکصد و سی و هفت ملیون و هشتصد و بیست و دو هزار و نهصد و چهل و پنج ریال (۳۱۳۷۸۲۲۹۲۰ ریال) و از حیث هزینه بمبلغ سه هزار و یکصد و سی و هفت ملیون و ششصد و نود و پنج هزار و پنجاه و سه ریال (۳۱۳۷۶۹۵۰۵۳ ریال) بمبلغ میباشد تصویب و در مورد وزارتخانه ها و ادارات بوزارت دارائی اجازه میدهد مصارف جاری آنها را در دو ماه و نیم اول سال ۱۳۲۱ در حدود اعتباراتی که در بودجه های تفصیلی سال ۱۳۲۰ منظور بوده و حقوق کارمندان و خدمتگزاران آنها را مطابق بامبالغ پرداخته شده و یا تعهد شده اسفند ماه ۱۳۲۰ از محل اعتباراتی که برای آنها در بودجه ۱۳۲۱ تصویب شده است بپردازد.

پرداخت اعتبارات از ۱۵ خرداد ببعد موکول بر این خواهد بود که وزارتخانه ها بودجه تفصیلی خود و بودجه های تفصیلی ادارات مربوطه بخود را با موافقت بوزارت دارائی بمجلس شورای ملی پیشنهاد نمایند.

پرداخت بودجه از تاریخ تقدیم بمجلس منتهی تا دو ماه طبق بودجه های پیشنهادی (در صورتیکه بودجه تصویب کمیسیون ارسیده باشد) و بعد از دو ماه طبق تصویبی که کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی بعمل خواهد آمد.

تبصره ۵ - وزارت دارائی مجاز است علاوه بر یکصد و پنجاه ملیون ریال که در بودجه برای اداره کل امنیت پیش بینی شده تا میزان پنجاه ملیون ریال اضافه اعتبار از محل اضافه درآمد و با صرفه جوئیهای بودجه بر حسب تقاضای وزارت کشور با اداره کل امنیت پرداخت نماید.

ماده دوم - مواد مقرر بودجه سال ۱۳۲۰ تا آخر اردیبهشت ۱۳۲۱ بقوت خود باقی خواهد بود.

ماده سوم - اجازه که بموجب قانون ۲۸ دیماه ۱۳۲۰ بوزارت بازرگانی و پیشه و هنر داده شده بود دائر باینست که مطابق حداقل احتیاجات و در حدود بودجه های مصوب سازمان اداری خود را تا آخر اسفندماه ۱۳۲۰ بدهد برای دو ماه و نیم تمدید میشود تا در ظرف این مدت وزارت نامبرده سازمان خود را بطوریکه در قانون مذکور مقرر شده است اصلاح و تکمیل نموده و در ضمن بودجه تفصیلی ۱۳۲۱ بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید.

این قانون که مشتمل بر سه ماده و صورت پیوست میباشد در جلسه سیام فروردین ماه یکهزار و سیصد و بیست و یک تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

شماره ترتیب	شرح	مبلغ	ملاحظات
وزارت دارائی			
مالیات مستقیم			
۱	مالیات بر درآمد و حق تمیر	۱۹۸ ۰۰۰ ۰۰۰	
۲	مالیات بر اربت و نقل و انتقالات بلاعوض	۲ ۰۰۰ ۰۰۰	
۳	بقایای مالیات املاک موقوفه و بازرگانان مالیات انتقالی	۱۰۰ ۰۰۰	
مالیات غیر مستقیم			
۴	مالیات صدی سه	۶۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۵	مالیات نفت و بنزین	۱۳۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۶	مالیات مصرف برق در حدود نصف بهای آن	۱۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۷	مالیات رسومات و متفرقه و سود شرکتهای نوشابه سازی که دولت سهام است	۴۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
۸	مالیات ذبایع و متفرقه	۱۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۹	درآمد جنگها و متفرقه	۳۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
۱۰	حق البیت و سایر بارکشی غیر موتوری و مالیات دوچرخه و سه چرخه	۳۵۰۰ ۰۰۰	
۱۱	درآمد متفرقه غیر مستقیم بانضمام درآمد حراج و مزایده و عشر اضافه وصولی عوارض شهرداریها	۶ ۲۰۰ ۰۰۰	
۱۲	مالیات تمبر نامه ها و برگهای تمبر دار	۲۵۰۰ ۰۰۰	
گمرک - انحصار قند و چای و درآمد بندری			
۱۳	حقوق گمرکی و درآمد شانساری و متفرقه	۲۲۱ ۵۰۰ ۰۰۰	
۱۴	درآمد انحصار قند و شکر و چای	۱۰۹ ۵۰۰ ۰۰۰	
۱۵	مالیات راه	۷۳ ۵۰۰ ۰۰۰	
۱۶	عوارض بندری	۲۲۵۰ ۰۰۰	
سود سهام دولت			
۱۷	سود سهام بانکها	۱۲۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۱۸	سود سهام نفت جنوب	۵ ۱۴۴ ۸۳۲	
معادن - املاک خالصه و شیلات			
۱۹	درآمد املاک خالصه	۷ ۱۶۹ ۶۳۵	
۲۰	عشور کانهایی روی زمینهای و نهک و ذغال سنگ و شیلات داخلی	۳ ۹۲۴ ۲۲۸	

شماره ترتیب	شرح	مبلغ	ملاحظات
درآمد انتقالی از وجوه مخصوص			
۲۱	صدی چهار پوست بره فرستاده	۶۰۰ ۰۰۰	
مطالبات دولت			
۲۲	مطالبات دولت از اشخاص	۱ ۰۰۰ ۰۰۰	
سایر درآمدها			
۲۳	درآمد متفرقه و غیر متفرقه	۱۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۲۴	درآمد کمیسیون ارز	۱ ۹۰۰ ۰۰۰	
امتیازات			
۲۵	حق امتیاز دولت از شیلات دریای خزر و بقایای آن	۲ ۸۰۰ ۰۰۰	
۲۶	حق امتیاز نفت و درآمد سایر امتیازات و بقایای آن	۴۵۰ ۰۰۰	
۲۷	حقوق نمایندگان دولت در نفت جنوب	۳۹۲ ۰۰۰	
۲۸	حق امتیاز وصولی از نفت جنوب	۳ ۴۷۲ ۰۰۰	
درآمد قسمت اقتصادی وزارت دارائی			
۲۹	درآمد معاملات بازرگانی	۱ ۰۱۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
مجلس شورای ملی			
۳۰	مجلس شورای ملی	۴ ۰۰۰ ۰۰۰	
وزارت دادگستری			
۳۱	درآمد دادگاهها	۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
۳۲	درآمد دادگاههای بخش و نمایندگان دادسراها	۱۰۰ ۰۰۰	
۳۳	درآمد صدی بیست و پنج اسناد و املاک	۴ ۰۰۰ ۰۰۰	
۳۴	درآمد ثبت اسناد و املاک و حق نسبی از حق اجرا	۱۶ ۰۰۰ ۰۰۰	
۳۵	درآمد حق سهم صاحبان دفاتر رسمی	۲ ۰۰۰ ۰۰۰	
۳۶	درآمد فروش برگها و دفاتر	۱ ۰۰۰ ۰۰۰	

شماره ترتیب	شرح	مبلغ	ملاحظات
وزارت کشور			
۳۷	درآمد شهرستانی و کدزنامه و درآمدها کدز نامه شهرستانیها	۸۰۰ ۰۰۰	
۳۸	درآمد ثبت احوال	۱ ۳۰۰ ۰۰۰	
وزارت بهداشت			
۳۹	درآمد وزارت بهداشت و نگاه پاسنور	۳۰۰ ۰۰۰	
۴۰	درآمد ماینه بهداشتی ناوها و فرعیات آنها	۱۰ ۰۰۰	
وزارت امور خارجه			
۴۱	درآمد شناساری و کدزنامه و شناسنامه	۵۰۰ ۰۰۰	
وزارت پست و تلگراف			
۴۲	درآمد پست (بهلاوه مسولات دولتی)	۲۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۳	درآمد تلگراف (بهلاوه مخابرات دولتی)	۵۲ ۵۰۰ ۰۰۰	
۴۴	درآمد حق النظاره از شرکت تلفون و متفرقه	۱۰۰ ۰۰۰	
وزارت فرهنگ			
۴۵	درآمد شهریه آموزشگاههای غیر ابتدائی	۱ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۶	درآمد تمبر پروانه و گواهنامه و غیره	۵۰۰ ۰۰۰	
۴۷	درآمدها متفرقه	۱۵۰ ۰۰۰	
۴۸	درآمد فروش کتب سالنامه و برنامه ها	۱۰۰ ۰۰۰	
۴۹	درآمد اوقاف	۲ ۳۰۰ ۰۰۰	
۵۰	اداره امور بیمه استانیها و درآمدها شهریه - تمبر کارنامه و متفرقه	۲۳۰ ۰۰۰	
۵۱	دانشجویان دانشکده پزشکی	۷۰ ۰۰۰	
۵۱	درآمد اداره انتشارات و تبلیغات	۷۰ ۰۰۰	
وزارت بازرگانی و پیشه و هنر			
۵۲	درآمد تمبر درخواست پروانه بازرگانی و متفرقه	۱۰۰ ۰۰۰	
۵۳	درآمد صدی یک واردات و صادرات	۱۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۵۴	درآمد فروش وزنه	۲ ۰۰۰ ۰۰۰	

شماره ترتیب	شرح	مبلغ	ملاحظات
۵۵	درآمد هنرستانها و زری و کاشی و غیره	۶۵۰ ۰۰۰	
۵۶	درآمد کارخانه شماره (پنج)	۳ ۰۰۰ ۰۰۰	
۵۷	درآمد کارخانه غیرانندود و اشباع ترانس	۲۵۰۰۰ ۰۰۰	
۵۸	درآمد کارخانه کاسیرین و صابون سازی	۳۰۰۰۰ ۰۰۰	
۵۹	درآمد کارخانه سپهان	۶۷ ۲۰۰ ۰۰۰	
۶۰	درآمد کارخانه های فن	۱۵۱ ۰۰۰ ۰۰۰	
۶۱	درآمد اداره کل معادن	۴۷ ۳۴۸ ۰۰۰	
۶۲	درآمدهای تانهای که بوسیله اداره درآمدها معادن وزارت دارائی اجازه داده میشود	۱۰ ۷۱۴ ۲۴۵	
۶۳	درآمد کارخانه جوهر نمک	۶۰۰ ۰۰۰	
۶۴	درآمد کارخانه تعمیرات مینکانیکی و انزاسازی	۱۲۰ ۰۰۰	
۶۵	درآمد نوغان	۳۵۰۰۰ ۰۰۰	
۶۶	درآمد کارخانه کنسرو ماهی	۱۱۰۰۰ ۰۰۰	
۶۷	کارخانه کودرین	۲۰۰۰ ۰۰۰	
وزارت کشاورزی			
۶۸	از بابت فروش ماشین کشاورزی	۳۰۰ ۰۰۰	
۶۹	درآمدها از اراضی امتحانیه و متفرقه	۲۰۰ ۰۰۰	
سایر درآمدها			
۷۰	انتقالی بحساب سال ۱۳۲۱ بابت درآمدها مربوط بسال قبل	۵۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۷۱	درآمد ویژه کارخانجات و املاک و اگرداری	۱۵۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
		جمع	
		۳ ۱۳۷ ۸۲۲ ۹۴۰	

شماره ترتیب	شرح	مبلغ	ملاحظات
۱	وزارت دربار	۵ ۱۶۲ ۷۴۰	
۲	مجلس شورای ملی	۱۶ ۳۵۲ ۴۴۲	
۳	ریاست وزیران	۲ ۰۵۰ ۰۰۰	
۴	اداره انتشارات و تبلیغات	۷ ۲۵۰ ۰۰۰	
۵	وزارت جنگ و تفاوت خرید جنس ارتش	۷۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
وزارت کشور			
۶	وزارت کشور	۳۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۷	اداره امنیه	۱۵۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۸	اداره کل شهرسازی	۹۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۹	اداره آمار و ثبت احوال	۳۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
۱۰	مجلس سربازگیری و هزینه راه مشمولین بی بضاعت	۱ ۰۰۰ ۰۰۰	
وزارت بهداری			
۱۱	وزارت بهداری	۵۲ ۰۰۰ ۰۰۰	
۱۲	بنگاه باستور	۲ ۴۰۰ ۰۰۰	
۱۳	فوق العاده مأمورین بهداری در فرنگخانه ها و بنادر	۱۰ ۰۰۰	
وزارت دادگستری			
۱۴	وزارت دادگستری	۴۴ ۰۰۰ ۰۰۰	
۱۵	اداره ثبت احوال و املاک	۳۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
۱۶	مأمورین دادگاههای بخش و نمایندگان دادسراها	۶۰ ۰۰۰	
۱۷	حق السهم صاحبان دفاتر اسناد رسمی	۲ ۰۰۰ ۰۰۰	
وزارت امور خارجه			
۱۸	وزارت امور خارجه	۳۶ ۰۰۰ ۰۰۰	
۱۹	سازمان کلانتران ریز و ساختمان بناهای کلانتری و تمهیدات سال قبل	۱ ۰۰۰ ۰۰۰	
وزارت پست و تلگراف			
۲۰	وزارت پست و تلگراف	۱۲۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
وزارت فرهنگ			
۲۱	وزارت فرهنگ	۱۴۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۲۲	دانشجویان اهزامی بخارجه	۲ ۵۰۰ ۰۰۰	
۲۳	اوقاف در حدود درآمد	۲ ۳۰۰ ۰۰۰	
۲۴	دانشکده پزشکی و اداره امور بیمارستانها	۲۰ ۰۰۰ ۰۰۰	

شماره ترتیب	شرح	مبلغ	ملاحظات
وزارت کشاورزی			
۲۵	وزارت کشاورزی و هزینه دفع آفات	۱۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
وزارت دارائی			
۲۶	وزارت دارائی - دیوان محاسبات	۱۴۲ ۰۰۰ ۰۰۰	
۲۷	اداره کل گمرک	۴۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
۲۸	شرایعخانه	۴ ۹۰۰ ۰۰۰	
۲۹	کمیسیون ارز	۳ ۱۰۰ ۰۰۰	
۳۰	هزینه پاسپانان و دربانان وزارت دارائی	۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
۳۱	هزینه بهره برداری قسمت اقتصادی وزارت دارائی	۱۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
وزارت بازرگانی و پیشه و هنر			
۳۲	وزارت بازرگانی و پیشه و هنر	۴۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۳۳	کارخانه چیت سازی و دستنگاه نشاسته سازی و هنرستان نساجی	۱۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
۳۴	کارخانه نساجی و صابون سازی	۲۸ ۰۰۰ ۰۰۰	
۳۵	کارخانه شماره (۵)	۴ ۷۰۰ ۰۰۰	
۳۶	کارخانه های اشباح اورس و کرانوزون	۲۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۳۷	کارخانه کودرون	۴ ۰۰۰ ۰۰۰	
۳۸	کارخانه های قند	۱۴۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۳۹	اداره کل معادن و تصفیه مس	۸۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۰	کارخانه سیمان	۳۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۱	کارخانه روغن کشی	۱۵۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۲	کارخانه کاربنات دوسود	۱۵۰ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۳	کارخانه جوهر نمک	۱ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۴	کارخانه تعمیرات مکانیکی و ابزارسازی	۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۵	کارخانه کسروماهی و تمهیدات آن	۹ ۰۰۰ ۰۰۰	
۴۶	اداره نوهان	۳۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
وزارت راه			
۴۷	وزارت راه	۲ ۳۲۸ ۰۰۰	
۴۸	ساختن راه آهن و مصارف بنادر و تمهیدات آن	۱۶۵ ۱۷۲ ۰۰۰	
۴۹	اداره کل راه شوسه و تمهیدات آن	۹۵ ۰۰۰ ۰۰۰	
سایر هزینه ها			
۵۰	اعتبار شهریه و وظیفه و هزینه بقاع میبرکه و عوض بهره	۵ ۳۰۱ ۰۰۰	

شماره ترتیب	شرح	مبلغ	ملاحظات
۵۱	اعتبار حقوق انتظار خدمت و تعهدات	۵,۶۰۰,۰۰۰	
۵۲	اعتبار ساختمان و نگاهداری کشتار گاوهای هزینه بهداشتی روده	۲۲,۰۰۰,۰۰۰	
۵۳	اعتبار فرغ و حق العمل بانکها و هزینه انتقال وجوه	۳۰,۵۷۳,۱۹۴	
۵۴	اعتبار سهم شیر و خورشید سرخ مشهد و تبریز	۵۱۹,۰۰۰	
۵۵	اعتبار هزینه معا کماآت دولتی و اعتراضات ثبتی و فضالی و غیره	۶۶۰,۰۰۰	
۵۶	اعتبار نگاهداری فرق و پلاکات سلطنتی و حقوق و هزینه ماهورین کاخها و تعمیرات	۱,۶۶۲,۸۴۰	
۵۷	اعتبار حقوق نمایندگان دولت در نفت جنوب و هزینه مربوط بان	۴۶۲,۴۹۱	
۵۸	اعتبار حقوق و هزینه بازرسی بانک ملی ایران	۶۴,۴۴۰	
۵۹	اعتبار هزینه انتظامی کشور و تعهدات	۱۴,۰۰۰,۰۰۰	
۶۰	اعتبار ساختمان سبیلوها و تعهدات	۲۶,۴۰۵,۶۷۷	
۶۱	اعتبار سرمایه ساختن وزنه	۲,۱۰۰,۰۰۰	
۶۲	اعتبارات دولت و تعهدات	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	
۶۳	اعتبار دیون خارجی دولت و خرید سهام	۹,۹۶۳,۱۵۰	
۶۴	اعتبار تسط وام دولت به بانک ملی ایران	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۶۵	اعتبار کسب و کارهای مرزی و هزینه های مربوط با بدهای مرزی	۱,۶۹۱,۹۸۰	
۶۶	اعتبار همران	۳,۰۰۰,۰۰۰	
۶۷	اعتبار دیون داخلی و تعهدات	۱,۴۰۹,۵۸۰	
۶۸	اعتبار تعمیرات ابنیه دولتی و تعهدات	۱,۰۳۹,۱۰۰	
۶۹	اعتبار سهم بانکهای خریدیه	۸۷۸,۸۰۰	
۷۰	اعتبار رد و امداد کتلهای سابق بیابان کشاورزی و پیشه و هنر	۲۶,۶۲۷,۵۵۸	
۷۱	اعتبار سرمایه نگاه بهره برداری	۱۸,۶۴۰,۰۰۰	
۷۲	اعتبار تفاوت بهای زر های خریداری شده	۵۲۹,۴۸۷	
۷۳	اعتبار انتقالی به حساب سال ۱۳۲۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	
۷۴	اعتبار بهسای سهام دولت در شرکت های نوشابه سازی	۱,۱۰۰,۰۰۰	
۷۵	اعتبار سرمایه بانک رهبری ایران	۸۰,۷۸۱,۵۲۴	
۷۶	پرداخت به بیسبون آسبیکانی بابت نصد هزار دلار (سه قسط)	۱۹,۰۰۰,۰۰۰	
۷۷	پرداخت به بیسبون های انگلیسی	۱,۴۰۰,۰۰۰	
۷۸	ساختمان ابنیه دولتی و تعهدات	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
	جمع	۳,۱۳۷,۶۹۵,۰۵۳	

سورت بالا پیوست قانون بودجه کل سال ۱۳۲۱ کشور بوده و صحیح است. رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری